

Důvodová zpráva

I. Obecná část

Hlavním cílem předkládaného návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „návrh zákona“) je zajistit na zákonné úrovni transpozici 3 směrnic Evropské unie, kterými jsou

a) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2397 ze dne 12. prosince 2017 o uznávání odborných kvalifikací ve vnitrozemské plavbě a o zrušení směrnic Rady 91/672/EHS a 96/50/ES (dále jen „směrnice (EU) 2017/2397“),

b) směrnici Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/12 ze dne 2. srpna 2019, kterou se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2397, pokud jde o normy způsobilosti a odpovídající znalosti a dovednosti, normy pro praktické zkoušky a pro schvalování simulátorů a normy zdravotní způsobilosti (dále jen „směrnice (EU) 2020/12“) a

c) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1233 ze dne 14. července 2021 kterou se mění směrnice (EU) 2017/2397, pokud jde o přechodná opatření pro uznávání osvědčení třetích zemí (dále jen „směrnice (EU) 2021/1233“).

Návrh zákona rovněž zohledňuje 2 přímo použitelné předpisy Evropské unie, jimiž jsou prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/182 ze dne 14. ledna 2020 o vzorech v oblasti odborných kvalifikací ve vnitrozemské plavbě (dále jen „nařízení (EU) 2020/182“) a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/473 ze dne 20. ledna 2020, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2397, pokud jde o normy pro databáze Unie pro osvědčení o kvalifikaci, plavecké služební knížky a lodní deníky (dále jen „nařízení (EU) 2020/473“).

Za účelem usnadnění mobility členů posádek plavidel a dalších osob vykonávajících specifické odborné činnosti související s provozem plavidel v rámci Evropské unie, zajištění bezpečné plavby a ochrany lidského života a životního prostředí stanoví směrnice (EU) 2017/2397 podmínky a postupy pro osvědčování kvalifikací osob podílejících se na provozování plavidel na vnitrozemských vodních cestách Evropské unie, jakož i pro uznávání těchto kvalifikací v členských státech Evropské unie. Ve srovnání s dosavadní unijní právní úpravou, která dopadala pouze na vůdce plavidel, se nová unijní úprava týká rovněž ostatních (profesionálních) členů posádek plavidel a dalších osob. Směrnice (EU) 2017/2397 cílí na profesionální členy posádek plavidel a v souladu s tím omezuje svou působnost toliko na členy posádek lodí (tedy zejména plavidel o minimální délce 20 metrů nebo určených k přepravě více než 12 cestujících), plavidel obecně podléhajících schválení podle Evropské dohody o mezinárodní přepravě nebezpečných věcí po vnitrozemských vodních cestách (ADN), plovoucích strojů a rovněž nevelké a přesně vymezené množiny malých plavidel.

Předkládaný návrh zákona v návaznosti na provedení výše uvedených změn, k nimž došlo na úrovni unijního práva, přináší koncepčně novou, poměrně rozsáhlou a strukturovanou právní úpravu způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidla (případně k výkonu některých specifických činností s provozováním plavidla souvisejících), která respektuje veškeré unijní požadavky (vedle

vůdci) rovněž ve vztahu k ostatním členům posádky plavidla i dalším osobám. Ke změnám vnitrostátní právní úpravy je přistupováno za účelem zajištění důsledné, precizní a úplné transpozice směrnice (EU) 2017/2397, při jejímž provedení jsou zohledněny rovněž dosavadní zkušenosti z aplikační praxe.

Návrh zákona důsledně rozlišuje mezi požadavky na odbornou a zdravotní způsobilost osob podléhajících směrnici (EU) 2017/2397 a požadavky na odbornou a zdravotní způsobilost osob pro vedení či obsluhu plavidel, u nichž unijní právo umožňuje stanovit odchylky nebo se na ně nevztahuje. Provedení implementace relevantní unijní úpravy vyžaduje vzhledem k její současné úzké provázanosti s úpravou čistě vnitrostátní nutný vstup i do této neharmonizované zákonné úpravy. Takřka veškeré změny obsažené v návrhu zákona, které přesahují rámec transpozice směrnice (EU) 2017/2397, vycházejí z detailní revize stávající vnitrostátní úpravy způsobilosti osob vedoucích a obsluhujících plavidla a spočívají ve vhodném přesunutí její části z podzákoné úrovně na úroveň zákonnou, v jejím novém systematickém uspořádání (v tomto ohledu se předkladatel snažil zvolit stejný či obdobný přístup u unijně relevantní i čistě vnitrostátní úpravy), vhodném a těsnějším navázání na instituty upravené obecnou právní úpravou obsaženou v právním řádu České republiky, zejména v zákoně č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o specifických zdravotních službách“), či ve správním řádu, a konečně ve vhodné precizaci normativního textu provedené v zájmu jednoznačnosti a srozumitelnosti příslušné právní úpravy.

Vedle revize stávající právní úpravy způsobilosti osob vedoucích a obsluhujících plavidla přistoupil předkladatel rovněž k dílčí úpravě podmínek pro pověření právnických osob prováděním technických prohlídek plavidel, a to v návaznosti na připomínky uplatněné v meziresortním připomínkovém řízení.

Návrh zákona upravuje zejména

- a) harmonizované a vnitrostátní požadavky na minimální věk a odbornou i zdravotní způsobilost osob k vedení a obsluze plavidel (vůdce plavidla, kormidelník, kvalifikovaný lodník, lodník, pomocný lodník a plavčík) a k výkonu dalších odborných činností (odborník na přepravu cestujících, odborník na zkapalněný zemní plyn a stroj mistr) ve vnitrozemské plavbě,
- b) vymezení dokladů, kterými bude možné doložit oprávnění k vedení či obsluze plavidel a k výkonu uvedených odborných činností, včetně platnosti dokladů vydávaných plavebním úřadem,
- c) postup plavebního úřadu při udělování příslušných oprávnění a vydávání dokladů tato oprávnění prokazujících,
- d) postup pro případ pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k vedení či obsluze plavidel nebo k výkonu uvedených odborných činností,
- e) postup pro případ omezení či pozbytí zdravotní způsobilosti k vedení či obsluze plavidel nebo k výkonu uvedených odborných činností,
- f) rejstřík členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech,
- g) související skutkové podstaty přestupků a sankce za jejich spáchání a

h) přechodnou úpravu zajišťující postupný přechod na podmínky stanovené novou právní úpravou.

S ohledem na závazky České republiky vyplývající z výše uvedených předpisů práva Evropské unie a stanovené implementační lhůty bude Ministerstvo dopravy v rámci legislativního procesu prosazovat ponechání této legislativní předlohy v navrženém rozsahu.

Hodnocení dopadů regulace (RIA)

Hodnocení dopadů regulace nebylo u tohoto návrhu zákona prováděno, a to v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2021, který u příslušného úkolu stanoví, že se hodnocení dopadů regulace neprovede.

A) Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zhodnocení platného právního stavu ve vztahu k požadavkům na způsobilost členů posádek plavidel

Platná právní úprava způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidla je obsažena v zákoně č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vnitrozemské plavbě“), a v prováděcím právním předpise k tomuto zákonu, kterým je vyhláška č. 42/2015 Sb., o způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel (dále jen „vyhláška č. 42/2015 Sb.“).

Stávající právní úprava zahrnuje transpozici směrnice Rady 91/672/E ze dne 16. prosince 1991 o vzájemném uznávání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách a směrnice Rady 96/50/ES ze dne 23. července 1996 o harmonizaci podmínek pro získání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství. Jak již bylo shora uvedeno, jsou v návaznosti na uvedené unijní předpisy obsahem harmonizovaných požadavků ve stávající právní úpravě požadavky na vůdce plavidel, zatímco požadavky na způsobilost ostatních členů posádky jsou stanoveny pouze na vnitrostátní úrovni.

Zákonná úprava způsobilosti k vedení a obsluze plavidla je obsažena v ustanoveních § 24 až § 26 zákona o vnitrozemské plavbě. Tento zákon stanoví v první řadě obecnou povinnost, podle níž musí být každé plavidlo vedeno k tomu způsobilým vůdcem plavidla a mít posádku v takovém počtu a odborném složení, aby byla zajištěna bezpečnost provozu plavidla. Je stanoveno, že plavební úřad při vydání osvědčení plavidla zapíše do osvědčení plavidla minimální počet členů posádky plavidla a její složení. Podrobnější úprava vlastních požadavků na vůdce plavidel a členy posádky je pak z převážné části obsažena (z dnešního hlediska již ne příliš vhodně) na podzákonné úrovni ve vyhlášce č. 42/2015 Sb.

Zákon o vnitrozemské plavbě terminologicky vyčleňuje vůdce plavidla z okruhu osob tvořících členy posádky. Na relevantních místech tak zvláště zmiňuje separátně vůdce posádky plavidla a členy posádky plavidla. Směrnice (EU) 2017/2397 již nově pojímá vůdce plavidla jako jednoho z členů posádky plavidla. V tomto smyslu stávající úprava nevyhovuje unijnímu právu a je jí třeba zmíněné nové koncepci přizpůsobit.

Podle § 25 zákona o vnitrozemské plavbě je plavidlo oprávněn vést pouze vůdce s platným průkazem způsobilosti vydaným plavebním úřadem (Státní plavební správou) nebo s uznávaným osvědčením vůdce plavidla či jiným obdobným dokladem vydaným v zahraničí. Případy, v nichž se

jedná o (bez dalšího) uznávané doklady, zákon stanoví taxativním výčtem (vizte § 25 odst. 1 zákona o vnitrozemské plavbě).

Pokud jde o podmínky pro vydání průkazu způsobilosti vůdce plavidla (vizte § 25 odst. 2 zákona o vnitrozemské plavbě), rozlišuje se mezi vůdcem plavidla a vůdcem tzv. malého plavidla, tedy plavidla s délkou trupu menší než 20 m. Rozdílně je stanovena hranice dosažení požadovaného věku pro vydání průkazu vůdce plavidla (18 let) a pro vydání průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla (16 let) a rovněž požadavek na prokázanou praxi při obsluze plavidla (u vůdce malého plavidla není vyžadována). Naopak obdobně (s výjimkou intervalů pravidelných lékařských prohlídek) je nastaven požadavek týkající se prokázání zdravotní způsobilosti a požadavek na vykonání zkoušky z odborné způsobilosti, kterou provádí plavební úřad podle jednotlivých druhů odborné způsobilosti. Zkouška spočívá v ověření teoretických znalostí pro vedení plavidla, praktických dovedností při vedení plavidla, či kombinaci obou těchto forem. Průkaz způsobilosti je následně vydáván plavebním úřadem na dobu neurčitou.

Pokud jde o podmínky pro vydání průkazu způsobilosti člena posádky plavidla (jiného než vůdce), stanoví zákon o vnitrozemské plavbě, že na vydání průkazu způsobilosti člena posádky plavidla se vztahují podmínky pro získání průkazu způsobilosti vůdce plavidla (vizte § 25 odst. 10 zákona o vnitrozemské plavbě).

Zákon explicitně stanoví i povinnost vůdce plavidla a členů posádky plavidla mít při plavbě na plavidle u sebe příslušné doklady osvědčující jejich (odbornou i zdravotní) způsobilost (vizte § 25 odst. 9 zákona o vnitrozemské plavbě) a rovněž oprávnění plavebního úřadu zadržet průkaz způsobilosti a nařít přezkoušení odborné nebo zdravotní způsobilosti člena posádky plavidla v případě zjištění nedostatků, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu (vizte § 26 odst. 1 zákona o vnitrozemské plavbě). Podle výsledku přezkoušení může plavební úřad výkon příslušného oprávnění omezit nebo zakázat.

Podrobnější úprava podmínek pro vydání průkazu způsobilosti vůdce plavidla nebo člena posádky plavidla je dále svěřena vyhlášce č. 42/2015 Sb., podle níž je průkazu způsobilosti třeba k *a)* vedení a obsluze lodě, malého plavidla o hmotnosti včetně povoleného zatížení nad 1000 kg, *b)* malého plavidla s vlastním strojním pohonem o výkonu nad 4 kW, *c)* plachetnice s celkovou plochou plachet nad 12 m² nebo *d)* plovacího stroje. Platná prováděcí právní úprava rozlišuje funkci plavčíka, pomocného lodníka, lodníka, lodního strojníka, kormidelníka a kapitána (kategorie A, B nebo C). Separátně jsou upraveny podmínky pro vydání průkazu způsobilosti vůdce malého nebo rekreačního plavidla, a to s rozlišením několika kategorií oprávnění vůdce takových plavidel (vizte § 13 a 14 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Zvláštní úprava je dále vyhrazena podmínkám pro vydání průkazu převozníka a průkazu způsobilosti strojníka. Uvedený prováděcí právní předpis stanoví rovněž vzory průkazů způsobilosti pro vůdce plavidel i jednotlivé funkce členů posádky plavidel. Průkazem způsobilosti členů posádky plavidla ve funkci plavčíka, pomocného lodníka, lodníka, lodního strojníka a kormidelníka je plavecká služební knížka. Vyhláška č. 42/2015 Sb. pak stanoví pro jednotlivé funkce vůdců a členů posádky plavidla požadavky na vzdělání, praxi a druh a obsah zkoušky, jsou-li vyžadovány.

Lze shrnout, že stávající vnitrostátní právní úprava upravuje požadavky na vůdce lodí s posádkou sice v souladu s unijní úpravou, ovšem s unijní úpravou již dnes překonanou právě směrnici (EU) 2017/2397. V případě požadavků kladených na ostatní členy posádky plavidla vnitrostátně nastavené požadavky zcela neodpovídají nové harmonizované unijní úpravě nejen svým obsahem, ale ani okruhem adresátů, jichž se týkají (vnitrostátní právní úprava například vůbec

nezná funkci kvalifikovaného lodníka). Vnitrostátní právní úprava neodpovídá ani požadavkům na unijně vyžadované vzájemné uznávání dokladů ze strany členských států Evropské unie. Stávající velmi stručná a kusá zákonná úprava novým unijním požadavkům obsaženým ve směrnici tedy nevyhovuje, je zcela nedostatečná a musí být zásadním způsobem doplněna a nahrazena novou právní úpravou.

Zhodnocení platného právního stavu ve vztahu ke zvláštním oprávněním k vedení vybraných plavidel

Platná vnitrostátní právní úprava obsahuje ve vyhlášce č. 42/2015 Sb. pouze úpravu zvláštního průkazu způsobilosti k vedení plavidla plujícího pomocí radaru (vizte ustanovení § 16 uvedené vyhlášky). Držitel tohoto oprávnění je způsobilý za snížené viditelnosti obsluhovat radar jako navigační pomůcku při vedení plavidla, k jehož vedení ho opravňuje platný průkaz způsobilosti vůdce plavidla. Uvedená vyhláška stanoví i požadovanou praxi pro získání způsobilosti k vedení plavidla plujícího pomocí radaru a rovněž druh a obsah zkoušky žadatele o vydání uvedeného dokladu.

Směrnice (EU) 2017/2397 oproti výše nastíněné vnitrostátní úpravě rozlišuje pět druhů tzv. zvláštních oprávnění, přičemž pouze tři z nich jsou relevantní s ohledem na geografické podmínky České republiky a charakter jejich vodních cest. Ta mohou být za stanovených podmínek udělena držiteli oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla, jde-li o plavidla spadající do působnosti této směrnice, která *a)* používají jako palivo zkapalněný zemní plyn, *b)* plují pomocí radaru nebo *c)* zajišťují pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m² (tzv. velké sestavy plavidel).

Ze srovnání vnitrostátní a unijní regulace jednoznačně vyplývá, že je v rámci řádné transpozice směrnice (EU) 2017/2397 nezbytné doplnit platnou právní úpravu o úpravu zvláštních oprávnění k vedení plavidla používajícího jako palivo zkapalněný zemní plyn a plavidla zajišťujícího pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m². Nadto je nezbytné zejména na zákonné úrovni upravit i dosud pouze vyhláškou zavedený institut zvláštního průkazu způsobilosti k vedení plavidla plujícího pomocí radaru a uvést jej do souladu s unijními požadavky.

Zhodnocení platného právního stavu ve vztahu k odborníkům na plavidle

Problematika tzv. odborníků na plavidle ve smyslu směrnice (EU) 2017/2397, tedy osob se zvláštní odbornou způsobilostí, které nejsou členy posádky, nicméně musí být ve stanovených případech na plavidle přítomny, je pojata ve vnitrostátní právní úpravě odlišně a výhradně ve vyhlášce č. 42/2015 Sb. Vnitrostátní úprava se týká výhradně obsluhy plavidel přepravujících cestujících. Dle platné prováděcí právní úpravy vůdce nebo člen posádky plavidla přepravujícího cestující musí být držitelem osvědčení pro vedení a obsluhu plavidla přepravujícího cestující prokazujícího složení odborné zkoušky (vizte ustanovení § 17 uvedené vyhlášky). V praxi se obvykle jedná o doplňkovou zkoušku, kterou zcela standardně absolvují vůdci osobních lodí.

Směrnice (EU) 2017/2397 pojímá odborníky na plavidle poněkud odlišným způsobem, a to jako osoby vykonávající vymezené odborné činnosti, jež však nemusí být členy posádky. Kromě odborníka na přepravu cestujících směrnice (EU) 2017/2397 rozlišuje i odborníka na zkapalněný zemní plyn, který je jako jediný oprávněn provádět činnosti související se specifiky plavidel používajících jako palivo uvedený druh paliva. Unijní právo stanoví rovněž konkrétní požadavky na způsobilost těchto osob, doklady, kterými se jejich způsobilost k výkonu předmětných činností dokládá, platnost těchto dokladů, jakož i povinnost členských států uznávat unijním právem vymezené doklady pro výkon těchto činností. Tyto aspekty ve vnitrostátní právní úpravě zohledněny nejsou.

Z uvedeného zhodnocení platného právního stavu a jeho komparace s unijními požadavky jednoznačně vyplývá, že v souvislosti s implementací směrnice (EU) 2017/2397 je třeba úpravu týkající se odborníků na plavidle transponovat komplexním způsobem, a to zejména na zákonné úrovni.

Zhodnocení platného právního stavu ve vztahu k požadavkům na zdravotní způsobilost k vedení a obsluze plavidel

Prokázání zdravotní způsobilosti stanoví platný zákon o vnitrozemské plavbě v § 25 odst. 2 písm. c) jako jednu z podmínek pro vydání průkazu způsobilosti. Zdravotní způsobilost se prokazuje lékařským posudkem, který nesmí být starší než 3 měsíce. Prokazování zdravotní způsobilosti se týká nejen vůdců plavidel, ale i ostatních členů posádky. Držitel průkazu způsobilosti vůdce plavidla a držitel průkazu způsobilosti člena posádky plavidla je podle zákona povinen podrobit se pravidelné lékařské prohlídce ověřující, zda jejich zdravotní způsobilost trvá. Vůdce plavidla a člen posádky plavidla, který se podrobil pravidelné lékařské prohlídce, je rovněž povinen mít u sebe při plavbě na plavidle platný lékařský posudek potvrzující trvání jeho zdravotní způsobilosti. Podmínky zdravotní způsobilosti, dobu platnosti a náležitosti lékařského posudku o zdravotní způsobilosti a intervaly pravidelných zdravotních prohlídek stanoví vyhláška č. 42/2015 Sb.

Jak vyplývá z prováděcí právní úpravy, lékařský posudek musí obsahovat náležitosti podle vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů, zejména závěr, zda je posuzovaná osoba k činnosti, k níž byla posuzována, zdravotně způsobilá, zdravotně nezpůsobilá, nebo zdravotně způsobilá s jednoznačně uvedenou podmínkou, která se zároveň zapíše do průkazu způsobilosti. Podmínky zdravotní způsobilosti rozhodné pro posouzení zdravotní způsobilosti vůdce plavidla nebo člena posádky stanoví vyhláška č. 42/2015 Sb. podrobným výčtem nemocí a vad, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost, ve své příloze č. 3. Vyhláška dále v souladu se zákonným zmocněním stanoví intervaly pravidelných lékařských prohlídek s tím, že rozlišuje mezi vůdci plavidel a členy posádek jiných než malých plavidel (tedy profesionálů) na straně jedné a vůdci malých a rekreačních plavidel na straně druhé. Držitel průkazu způsobilosti vůdce plavidla a držitel průkazu způsobilosti člena posádky jsou povinni se podrobit pravidelné lékařské prohlídce vždy nejpozději 3 měsíce po dovršení věku 50, 55, 60 a 65 let a následně každý rok, jde-li o vůdce plavidla, které není malým, a nejpozději 3 měsíce po dovršení věku 65 a 68 let a následně každý druhý rok, jde-li o vůdce malého a rekreačního plavidla.

Ačkoliv je problematika zdravotní způsobilosti v současné době vcelku podrobně upravena jak na zákonné, tak i podzákonné úrovni, bude ji třeba poměrně obsáhle modifikovat. Kromě požadavků na samotnou zdravotní způsobilost, které jsou kladeny směrnicí (EU) 2017/2397 na členy posádek plavidel, bude třeba odpovídajícím způsobem upravit i stávající intervaly pravidelných zdravotních prohlídek u vůdců malých a rekreačních plavidel, neboť při ponechání současné právní úpravy by bylo prokazování jejich zdravotní způsobilosti po dosažení určitého věku přísnější než u unijně regulovaných profesionálů, což je nežádoucí. Prokazování zdravotní způsobilosti po dosažení stanoveného věku je v unijní úpravě úzce provázáno s dobou platnosti dokladů prokazujících odbornou způsobilost, což je třeba v nové úpravě rovněž zohlednit.

Nová úprava zdravotní způsobilosti a jejího prokazování bude dále v co nejvyšší míře postavena na obecné úpravě zákona o specifických zdravotních službách a bude využívat jím zavedených institutů. Prováděcí úprava, která stanoví nemoci a vady vylučující nebo podmiňující zdravotní způsobilost osob vedoucích či obsluhujících plavidla, bude svěřena vyhlášce vydané

v působnosti Ministerstva zdravotnictví, s nímž byla příslušná nově navrhovaná právní úprava průběžně konzultována.

Zhodnocení platného právního stavu ve vztahu k pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k vedení nebo obsluze plavidla

Stávající právní úprava obsažená v zákoně o vnitrozemské plavbě se omezuje toliko na ustanovení § 26, podle něhož je plavební úřad oprávněn zadržet průkaz způsobilosti vůdce plavidla a nařídit přezkoušení odborné nebo zdravotní způsobilosti člena posádky plavidla v případě, že při výkonu své funkce vykazuje nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu. Podle výsledku přezkoušení může plavební úřad výkon příslušného oprávnění omezit nebo zakázat. V případě zákazu výkonu oprávnění plavební úřad zároveň průkaz způsobilosti odejme. Zákon dále stanoví povinnost vůdce plavidla nebo člena posádky plavidla dostavit se na vyzvání plavebního úřadu k přezkoušení jeho odborné a zdravotní způsobilosti, jde-li o vůdce plavidla nebo člena posádky, který tuto činnost nevykonával po dobu delší 10 let.

Směrnice (EU) 2017/2397 ve svém článku 14 upravuje institut požadavků na kvalifikaci, který však vztahuje nejen na držitele osvědčení vydávaná vůdcům a jiným členům posádek, ale i držitele osvědčení vydaných tzv. odborníkům na plavidle (tedy osobám vykonávajícím odborné činnosti související s přepravou cestujících nebo s plavidly plujícími na zkapalněný zemní plyn), a rovněž na tzv. zvláštní oprávnění k vedení některých plavidel (plavidla plující pomocí radaru, plavidla zajišťující pohyb tzv. velkých sestav plavidel a plavidla plující na zkapalněný zemní plyn). Unijní úprava stanoví i další požadavky spojené s oprávněním příslušného orgánu (plavebního úřadu) spočívajícím v pozastavení platnosti nebo odejmutí osvědčení o kvalifikaci.

Lze konstatovat, že z pohledu směrnice (EU) 2017/2397 i aplikační praxe je stávající kusá úprava obsažená v § 26 zákona již překonaná, zcela nedostatečná a je ji třeba nahradit novou procesně propracovanější úpravou zohledňující veškeré požadavky unijního práva.

Zhodnocení platného právního stavu ve vztahu k požadavkům na způsobilost vůdců malých a rekreačních plavidel

Dle platné zákonné úpravy vydává plavební úřad průkaz způsobilosti vůdce malého plavidla na žádost fyzické osobě, která dosáhla alespoň základního vzdělání a věku 16 let, prokázala svoji zdravotní způsobilost a úspěšně vykonala zkoušku odborné způsobilosti (vizte § 25 odst. 2 zákona o vnitrozemské plavbě). Průkaz způsobilosti se vydává na dobu neurčitou. Za malé plavidlo je přitom obecně považováno plavidlo, jehož délka trupu je menší než 20 metrů (s výjimkami uvedenými v § 9 odst. 4 písm. b) bodech 1 až 3 zákona o vnitrozemské plavbě). Průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla je však zapotřebí pouze k vedení malého plavidla, které dle zákona podléhá evidenci v rejstříku malých plavidel, tedy *a)* malého plavidla o hmotnosti včetně povoleného zatížení nad 1000 kg, *b)* malého plavidla s vlastním strojním pohonem o výkonu nad 4 kW nebo *c)* malého plavidla s celkovou plochou plachet nad 12 m² (vizte § 3 odst. 1 vyhlášky č. 42/2015 Sb.).

Dle § 25a zákona o vnitrozemské plavbě může ověřováním praktických dovedností při vedení malého plavidla (prováděním praktické zkoušky) plavební úřad na žádost při splnění stanovených podmínek pověřit právnickou nebo fyzickou osobu. Ustanovení § 25b pak stanoví povinnost pověřené osoby pořídit o průběhu ověření praktických dovedností při vedení malého plavidla zápis a o výsledku ověření vydat osvědčení. Rovněž je zakotvena možnost, aby osoba, která neúspěšně absolvovala ověření praktických dovedností u pověřené osoby, požádala plavební

úřad, aby tyto dovednosti sám ověřil. Požádá-li o to tato osoba ve stanovené lhůtě, plavební úřad ověření jejích praktických dovedností provede.

Vyhláška rozlišuje čtyři kategorie oprávnění vůdce malého plavidla. Jedná se o oprávnění *a)* kategorie M, které opravňuje k vedení malého plavidla bez vlastního strojního pohonu a plavidla s vlastním strojním pohonem bez omezení výkonu, *b)* kategorie M20, které opravňuje k vedení malého plavidla bez vlastního strojního pohonu a plavidla s vlastním strojním pohonem s omezením výkonu do 20 kW, *c)* kategorie S, které opravňuje k vedení malého plavidla bez vlastního strojního pohonu a plachetnice bez omezení celkové plochy plachet, a *d)* kategorie S20, které opravňuje k vedení malého plavidla bez vlastního strojního pohonu a plachetnice s omezením celkové plochy plachet do 20 m² (vizte § 13 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Vyhláška dále stanoví podrobnosti o skládání zkoušky, jakož i předměty, z nichž se zkouška skládá.

Prováděcí právní úprava upravuje ještě doplňkovou kategorii oprávnění vůdce rekreačního plavidla (vizte § 14 vyhlášky č. 42/2015 Sb.), tedy plavidla, které je určeno, schváleno a užíváno výhradně pro rekreační účely. Podmínkou pro vydání mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla je přitom splnění podmínek pro vydání průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla (což je logicky splněno rovněž v případě osoby, která takový průkaz již drží). O vydání mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla zpravidla žádá ten, kdo hodlá vést malé plavidlo (v souladu se získanou kategorií oprávnění vůdce malého plavidla) na všech vodních cestách České republiky a rovněž *a)* na vnitrozemských zahraničních vodních cestách, na kterých je toto oprávnění uznáváno v souladu s rezolucí č. 40 Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů přijatou dne 16. října 1998 Pracovní skupinou pro vnitrozemskou vodní dopravu, (oprávnění kategorie I) nebo *b)* v pobřežních mořských vodách, v nichž je toto oprávnění uznáváno v souladu s uvedenou rezolucí do 1 námořní míle od pevniny nebo pobřežních ostrovů a do 4° Beaufortovy stupnice (oprávnění kategorie C). V druhém případě je podmínkou pro vydání mezinárodního průkazu vůdce rekreačního plavidla rovněž splnění zkoušky z odborné způsobilosti (teoretické) zaměřené na vedení plavidla v mořských vodách.

Zvláštní podkategorií oprávnění prokazovaného mezinárodním průkazem vůdce rekreačního plavidla je oprávnění k vedení rekreačního plavidla s délkou trupu do 24 m, tedy rekreačního plavidla, jež již nemusí být pouze malým plavidlem. U této kategorie oprávnění stanoví vyhláška č. 42/2015 Sb. zvláštní podmínky spočívající v držení průkazu vůdce malého plavidla (pro vybrané kategorie oprávnění) po dobu nejméně 48 měsíců a rovněž složení (praktické) zkoušky odborné způsobilosti, která je zaměřena právě na dovednosti potřebné k vedení takového plavidla.

Lze shrnout, že stávající úprava populární rekreační plavby je, byť převážně na podzákonné úrovni, nastavena poměrně podrobně a z věcného hlediska v podstatě vyhovujícím způsobem. Jeví se však jako vhodné přenést podstatnou část této úpravy z podzákonného právního předpisu na zákonnou úroveň a takto přenesenou úpravu systematicky nově uspořádat, neboť musí být oddělena od unijně relevantní úpravy vztahující se k požadavkům na vůdce a další osoby vykonávající vybrané činnosti na plavidlech s posádkou. Principy stávající úpravy přitom zůstanou zachovány za současné precizace některých postupů souvisejících s podáváním žádostí, vydáváním dokladů (či jejich ztrátou, zničením, poškozením apod.) a prováděním zkoušek. V návaznosti na unijní úpravu zdravotní způsobilosti je třeba odpovídajícím způsobem upravit rovněž stávající intervaly pravidelných zdravotních prohlídek u vůdců malých a rekreačních plavidel, aby prokazování jejich zdravotní způsobilosti po dosažení určitého věku nepodléhalo přísnějšímu režimu, než tomu bude u unijně regulovaných profesionálů. V souvislosti s nově nastaveným prokazováním zdravotní způsobilosti je třeba přistoupit též ke změnám v úpravě platnosti průkazu

způsobilosti vůdce malého plavidla a mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla a k upřesnění postupu po uplynutí doby jejich platnosti.

Závěr

Ze shora uvedeného shrnutí podstatných oblastí stávající právní úpravy a její komparace s relevantní unijní úpravou vyplývá, že stávající právní úprava obsažená v zákoně o vnitrozemské plavbě požadavkům stanoveným nově na úrovni práva Evropské unie neodpovídá a musí být v souladu s těmito požadavky upravena. S ohledem na rozsah nové transpoziční právní úpravy je dále zřejmé, že stávající těsné propojení unijně relevantní právní úpravy s úpravou čistě vnitrostátní již nadále nemůže obstát. Je nezbytné i tuto čistě vnitrostátní právní úpravu nově systematicky uspořádat, přenést její podstatnou část z vyhlášky č. 42/2015 Sb. do zákona o vnitrozemské plavbě a při té příležitosti ji v návaznosti na její detailní revizi precizovat za současného plného zachování jejích základních principů.

B. 1 Zhodnocení stávající právní úpravy ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Současná právní úprava ve shora uvedených oblastech nemá zvláštní dopady z hlediska zákazu diskriminace ani na rovnost žen a mužů.

B) Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

B. 1 Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Hlavním účelem navrhované právní úpravy je zajistit řádnou implementaci relevantních právních aktů Evropské unie, zejména pak transpozici směrnice (EU) 2017/2397, jejímž primárním cílem je usnadnit mobilitu profesionálních členů posádek plavidel a zvýšit jejich konkurenceschopnost v odvětví vnitrozemské plavby v rámci Evropské unie, snížit administrativní zátěž spojenou s mobilitou pracovních sil a zvýšit přitažlivost tohoto povolání. Sekundárním cílem Evropskou unií nastavených sjednocených požadavků na způsobilost osob podílejících se na provozování plavidel na vnitrozemských unijních vodních cestách by mělo být i zvýšení bezpečnosti plavebního provozu včetně s tím souvisejícího zajištění větší míry ochrany životního prostředí v důsledku zajištění obsluhy plavidel k tomu skutečně způsobilými osobami.

Převážná většina ustanovení obsažených v návrhu zákona zajišťuje transpozici směrnice (EU) 2017/2397 do vnitrostátního právního řádu. Úplné transpozice této směrnice bude přitom dosaženo přijetím prováděcích právních předpisů, a to jednak vyhlášky, která nahradí stávající vyhlášku č. 42/2015 Sb. a upraví podrobnosti zákonné úpravy týkající se odborné způsobilosti členů posádek a dalších osob vykonávajících odborné činnosti ve vnitrozemské plavbě, a dále vyhlášky vydané Ministerstvem zdravotnictví, která vymezí podrobné podmínky zdravotní způsobilosti osob vedoucích a obsluhujících plavidla či osob vykonávajících zmíněné odborné činnosti, na což pamatují i zmocňovací ustanovení obsažená v návrhu zákona.

Směrnice (EU) 2017/2397 ve svém článku 2 odstavci 2 vymezuje plavidla, na jejichž členy posádky se směrnice nevztahuje. Těmito plavidly jsou plavidla pro sport a rekreaci, upoutané převozní lodě a plavidla používaná vybranými subjekty (ozbrojenými silami, silami určenými k udržování veřejného pořádku, civilní ochranou, správami vodních cest, požárními službami

a dalšími zásahovými službami). S ohledem na článek 2 odstavec 1 směrnice (EU) 2017/2397 vymezující její působnost se tento unijní předpis rovněž nevztahuje (až na výjimky) na malá plavidla ve smyslu vnitrostátní právní úpravy. Směrnice též stanoví v článku 7, v jakých případech je možné se od harmonizovaných požadavků kladených na členy posádky plavidel odchýlit a stanovit jinou (mírnější) vnitrostátní úpravu. To je možné (a návrh zákona s takovou úpravou počítá) v případě výkonu funkce člena posádky plavidla provozovaného na vodní cestě nepropojené s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie.

Právní úpravu způsobilosti členů posádky plavidel, které nespádají do působnosti unijního práva nebo pro které lze stanovit mírnější vnitrostátní požadavky, bylo třeba v první řadě z převážné části přesunout ze stávající prováděcí úpravy obsažené ve vyhlášce č. 42/2015 Sb. na zákonnou úroveň a dále v ní v rámci zachování konzistence normativního textu zohlednit a precizovat procesní postupy, terminologii a některé další aspekty nové transpoziční úpravy, s níž je z povahy věci do značné míry provázána. Základní principy této stávající úpravy způsobilosti (zejména vůdců malých a rekreačních plavidel) se nicméně předkládaným návrhem novely nemění.

B. 1. 1 Harmonizované požadavky na způsobilost členů posádky plavidla

Jak již bylo shora uvedeno, představuje právní úprava obsažená v zákoně o vnitrozemské plavbě ve vztahu k novým požadavkům kladeným právem Evropské unie na odbornou a zdravotní způsobilost členů posádek plavidel a dalších osob vykonávajících odborné činnosti ve vnitrozemské plavbě úpravu neodpovídající a nedostatečnou. Návrh zákona tedy předně reaguje na koncepčně novou, poměrně rozsáhlou, strukturovanou a detailní úpravu podmínek odborné a zdravotní způsobilosti členů posádek plavidel obsaženou ve směrnici (EU) 2017/2397.

V souladu s požadavky směrnice (EU) 2017/2397 dochází ke komplexnímu nahrazení stávající zákonné a rovněž i prováděcí úpravy odborné způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel a jejímu výraznému rozšíření a doplnění i ve vztahu k jiným členům posádky než je vůdce plavidla, což je hlavní novum, které uvedená směrnice přináší. Za tímto účelem se v návrhu zákona předně vymezuje nová kategorizace plavidel, jejichž členové posádky ale i další osoby vykonávající při jejich provozování odborné činnosti v souladu s unijní úpravou podléhají nově harmonizovaným požadavkům na odbornou a zdravotní způsobilost. Oprávnění, jež bude prokazováno osvědčením Evropské unie o kvalifikaci člena posádky vydávaným plavebním úřadem (nebo některým z dokladů, které budou *ex lege* uznávány), bude třeba pouze k vedení a obsluze plavidel stanovených taxativním výčtem v zákoně. Lze shrnout, že půjde o

- a) lodě (s výjimkou rekreačních plavidel), tedy dle zákona plavidla naplňující alespoň jeden z pojmových znaků, jimiž je minimální délka trupu 20 m, určení k přepravě více než 12 cestujících, nebo určení k vlečení nebo tlačení jiných než malých plavidel (remorkéry) nebo k vedení bočně svázané sestavy jiných než malých plavidel,
- b) malá plavidla (s výjimkou rekreačních), jejichž objem vypočtený jako součin délky, šířky a ponoru činí alespoň 100 m³,
- c) plavidla podléhající schválení podle Evropské dohody o mezinárodní přepravě nebezpečných věcí po vnitrozemských vodních cestách (ADN),
- d) plovoucí stroje (s výjimkou níže uvedeného oprávnění k výkonu činnosti strojníka, jenž nadále nebude členem posádky) a

e) v podmínkách České republiky v současné době spíše teoretickou nevelkou množinou několika dalších kategorií malých (avšak nikoliv rekreačních) plavidel určených zjednodušeně řečeno k vlečení nebo tlačení dále specifikovaných malých plavidel nebo vedení bočně svázané sestavy těchto plavidel (tedy zjednodušeně řečeno „malé“ remorkéry tlačící či vlekoucí malá plavidla nebo vedoucí sestavu těchto plavidel); směrnice (EU) 2017/2397 se vztahuje na širěji pojímanou množinu remorkérů a tlačných remorkérů, které však dle zákona o vnitrozemské plavbě již spadají do kategorie lodí (vizte položku pod písmenem a) shora uvedeného výčtu), harmonizované požadavky se tedy na jejich posádky budou vztahovat z tohoto důvodu a není třeba tato plavidla pro účely transpozice blíže vymezovat.

Oprávnění k výkonu funkce člena posádky některého ze shora uvedených plavidel bude možné kromě osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky vydávaného plavebním úřadem prokázat i některým z dalších zákonem taxativně stanovených dokladů, jež budou uznávány napříč Evropskou unií. Půjde o osvědčení vydaná jiným členským státem Evropské unie, smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru s platností ve všech členských státech Evropské unie a smluvních státech Dohody o Evropském hospodářském prostoru, osvědčení vydaná podle Revidované úmluvy pro plavbu na Rýně, nebo osvědčení vydaná jiným státem (než jsou státy uvedené v předchozím výčtu), je-li toto osvědčení uznáváno Evropskou komisí.

Oprávnění k výkonu funkce člena posádky bude možné v souladu se směrnicí (EU) 2017/2397 dále prokázat za určitých okolností i platným průkazem způsobilosti člena posádky námořní obchodní lodi (tedy nikoliv námořní jachty) vydaným námořním úřadem (Ministerstvem dopravy) podle zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o námořní plavbě“), popřípadě vydaným jiným státem, neboť se předpokládá, že činnosti vykonávané při obsluze námořních lodí jsou vzhledem k prostředí, v němž jsou vykonávány (povětrnostní vlivy, velikost plavidla atd.) náročnější než činnosti při běžné plavbě na vnitrozemských vodních cestách a držitelé námořních průkazů jsou tedy způsobilí tyto činnosti při vnitrozemské plavbě zastat. Uznání tohoto průkazu se však vztahuje pouze na výkon činnosti na námořní lodi plující z nějakého důvodu (vždy dočasně) na vnitrozemské vodní cestě. Je nutno dodat, že v geografických podmínkách České republiky jde o možnost spíše teoretickou, nicméně předmětný unijní doklad (osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky) vydaný plavebním úřadem bude využitelný rovněž při výkonu člena posádky unijně relevantního plavidla plujícího ve vnitrozemských vodních cestách jiného státu, kde takové situace budou jistě pravděpodobnější, ne-li dokonce běžné. Na základě unijního požadavku však nelze uznat pro vedení plavidla na vnitrozemské vodní cestě průkaz způsobilosti velitele námořního plavidla vydaný podle zákona o námořní plavbě. Plavidlo na vnitrozemské vodní cestě musí být tedy vždy vedeno držitelem oprávnění k vedení takového plavidla uděleného podle nově (v návrhu zákona) stanovených harmonizovaných požadavků a uznávání námořních průkazů se tak vztahuje pouze na funkce ostatních členů posádky.

Jak již bylo shora uvedeno, směrnice (EU) 2017/2397 oproti dřívější unijní úpravě, kterou nahrazuje, rozšiřuje harmonizaci požadavků na odbornou způsobilost z vůdců plavidel i na ostatní členy posádky. V návaznosti na nový unijní přístup dochází návrhem zákona ke koncepčně novému pojetí problematiky osob podílejících se na obsluze plavidla. Návrh zákona důsledně rozlišuje dvojí typ plavebním úřadem vydávaného dokladu prokazujícího splnění buď harmonizovaných (v případě osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla) nebo vnitrostátních (v případě průkazů způsobilosti) požadavků na odbornou způsobilost a tím i získání příslušného oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla.

V souladu se systematikou přílohy I směrnice (EU) 2017/2397 vymezující poměrně detailní diferenciované požadavky na jednotlivé funkce členů posádky plavidla dochází k explicitnímu rozlišení členů posádky na řídicí, provozní a vstupní úrovni. Členem posádky plavidla pak je nově výslovně i vůdce plavidla, který byl z okruhu členů posádky plavidla stávající zákonnou úpravou formulačně vyčleňován. Návrh zákona rozlišuje v řídicí úrovni funkci vůdce plavidla, v provozní úrovni funkci kormidelníka, kvalifikovaného lodníka a lodníka a ve vstupní úrovni funkci plavčíka a pomocného lodníka. Platí přitom princip, že obsazení posádky na daném plavidle nemusí zahrnovat všechny zákonem vymezené funkce, kdy počet a odborné složení členů posádky pro jednotlivé druhy plavidel budou stanoveny (stejně jako doposud) prováděcím právním předpisem.

Všichni členové posádky bez ohledu na konkrétní funkci musí z pochopitelných důvodů prokázat (vedle odborné) rovněž svou zdravotní způsobilost k výkonu činnosti člena posádky plavidla. V souladu s unijní úpravou se dále stanoví již dle jednotlivých funkcí diferenciované požadavky, a to zpravidla požadavky na dosažení určitého věku, získanou praxi (včetně požadavků na její získání a prokazování), absolvování školení, absolvování zkoušky (teoretickou, praktickou či jejich kombinaci), držení některých dokladů prokazujících splnění různých druhů odborné způsobilosti či dosažené vzdělání.

Jedním z častých harmonizovaných požadavků na získání odborné způsobilosti k výkonu funkce člena posádky plavidla je absolvování výcviku. Příloha I směrnice (EU) 2017/2397 v tomto bodě navazuje na její článek 19, podle něhož mohou členské státy pro osoby podléhající harmonizovaným požadavkům stanovit výcvikové programy, u nichž zároveň zajistí, aby tyto výcvikové programy ukončené vydáním diplomů nebo osvědčení prokazujících splnění norem způsobilosti schválily příslušné orgány členských států, na jejichž území příslušná instituce vzdělávání nebo odborné přípravy své výcvikové programy provádí. V návaznosti na uvedenou unijní úpravu stanoví návrh zákona předně možnost Ministerstva dopravy pověřit fyzickou nebo právnickou osobu prováděním školení určeného pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících a dále podmínky pro toto pověření, povinnosti pověřených osob i důvody pro odnětí uděleného pověření. Vzhledem k tomu, že výcvik předvídaný směrnicí (EU) 2017/2397 počítá jak s teoretickou přípravou uvedených osob pro výkon jejich činnosti ve vnitrozemské plavbě, tak s jejich přípravou praktickou, zvolil předkladatel pro výkon předmětné delegované činnosti vhodnější slovní vyjádření „školení“, které v sobě lépe obě jeho zmíněné složky pojímá. Návrh zákona připouští, aby školení bylo prováděno s využitím simulátoru, u něhož se předpokládá schválení jeho technické způsobilosti plavebním úřadem nebo příslušným orgánem jiného státu.

Zakotvuje se rovněž povinnost člena posádky plavidla, na něhož dopadají harmonizované požadavky, mít u sebe při provozování plavidla doklad prokazující jeho oprávnění k výkonu příslušné funkce člena posádky. Nesplnění této povinnosti bude vynutitelné příslušnou sankcí za spáchání přestupku (s příslušnou skutkovou podstatou přestupku návrh zákona počítá).

B. 1. 2 Vnitrostátní požadavky na členy posádky plavidla podle čl. 2 odst. 2 a čl. 7 směrnice (EU) 2017/2397

Sportovní nebo rekreační plavba, provoz převozních lodí, které se nepohybují samostatně, a provoz plavidel používaných vybranými subjekty (zejména ozbrojenými silami nebo zásahovými službami) jsou činnostmi, na které se směrnice (EU) 2017/2397 nevztahuje a které nevyžadují odbornou způsobilost podobnou té, jež je vyžadována pro profesionální plavbu za účelem přepravy zboží a osob. Osoby vedoucí či obsluhující plavidla v těchto případech (byť by jinak v některých případech čistě dle svých technických parametrů spadala pod unijní požadavky) proto směrnice

(EU) 2017/2397 explicitně vyjímá ze své působnosti a harmonizované požadavky se tak na ně nevztahují.

Zvláštní skupinu, u níž unijní úprava umožňuje stanovit odchylnou úpravu požadavků na věk a odbornou a zdravotní způsobilost členů posádky plavidla, tvoří členové posádky takových plavidel, která by za jiných okolností svými parametry a dokonce povahou jejich užívání pod působnost směrnice (EU) 2017/2397 rovněž náležela, ale protože jsou provozovaná výhradně na vodních cestách nepropojených s vodními cestami (se splavnou sítí) jiného členského státu Evropské unie, ponechává směrnice (EU) 2017/2397 stanovení požadavků na způsobilost osob tato plavidla vedoucí či obsluhující na členských státech. Podmínkou je, že i na nenapojených vodních cestách budou uznávána osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky prokazující splnění harmonizovaných požadavků.

Lze shrnout, že povinnost splňovat harmonizované požadavky se podle návrhu zákona nebude vztahovat (vedle sportovní a rekreační plavby) na členy posádek

- a) plavidel provozovaných na vodní cestě nepropojené s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie,
- b) vojenských plavidel (tj. plavidel dle § 34 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů) nebo plavidel provozovaných základní složkou integrovaného záchranného systému, obecní policií, plavebním úřadem nebo správcem vodní cesty a
- c) převozních lodí upoutaných k vodícímu lanu nebo řetězu.

Členové posádek výše uvedených kategorií plavidel budou tedy podléhat vnitrostátním požadavkům na jejich způsobilost, které zohlední poznatky a potřeby aplikační praxe při zajištění odpovídající úrovně bezpečnosti plavebního provozu. Zároveň dojde k terminologickému sjednocení vnitrostátního označení funkcí členů posádek těchto plavidel s novou unijní úpravou. Úprava vnitrostátních požadavků je, co se týče systematiky, strukturována obdobně jako úprava požadavků unijních. Vnitrostátní požadavky na odbornou způsobilost jsou však z povahy věci mírnější, neboť uplatnění řady unijních požadavků na neharmonizovanou oblast nebylo shledáno jako účelné či proporcionální. Splnění těchto požadavků bude možné doložit (vedle automaticky uznávaných unijních osvědčení dokládajících „vyšší“ kvalifikaci) vnitrostátním průkazem způsobilosti vydaným pro konkrétní funkci člena posádky plavidla plavebním úřadem. Obdobně jako u harmonizovaných požadavků zde bude platit, že obsazení posádky na daném plavidle nemusí zahrnovat všechny zákonem vymezené funkce, kdy počet a odborné složení členů posádky pro jednotlivé druhy plavidel budou stanoveny (stejně jako doposud) v prováděcím právním předpisu. Praxi získanou při obsluze uvedených plavidel bude možné započítat do doby praxe vyžadované pro získání oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla, jež je prokazováno unijním osvědčením.

Stejně jako je tomu u právní úpravy týkající se členů posádky plavidla podléhajících harmonizovaným požadavkům, musí rovněž všichni členové posádky podléhající vnitrostátně nastaveným neunijním požadavkům bez ohledu na konkrétní funkci prokázat svou zdravotní způsobilost k výkonu činnosti člena posádky plavidla. Obdobně jako u unijních požadavků se dále stanoví již dle jednotlivých funkcí diferenciované požadavky spočívající v (oproti harmonizované úpravě) jednodušších kombinacích obsahujících zpravidla požadavky na dosažení určitého věku, získanou praxi a její druh a absolvování zkoušky (teoretické, praktické či jejich kombinace). Rovněž

zde návrh zákona rozlišuje v řídicí úrovni funkci vůdce plavidla, v provozní úrovni funkci kormidelníka, kvalifikovaného lodníka a lodníka a ve vstupní úrovni funkci plavčíka a pomocného lodníka.

Zakotvuje se rovněž povinnost člena posádky plavidla, na něhož dopadají vnitrostátní požadavky, mít u sebe při provozování plavidla doklad prokazující jeho oprávnění k výkonu příslušné funkce člena posádky. Nesplnění této povinnosti bude vynutitelné příslušnou sankcí za spáchání přestupku (s příslušnou skutkovou podstatou přestupku návrh zákona počítá).

B. 1. 3 Platnost osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla a průkazu způsobilosti člena posádky plavidla

Na základě požadavku unijní úpravy je platnost osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla úzce provázána s nutností prokazovat zdravotní způsobilost po dosažení určitého věku. Návrh zákona proto stanoví, že uvedené doklady budou platné do 60 let věku (respektive do dne předcházejícího jeho dosažení). Zvláštní úprava platí pro držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla, které je platné po dobu 13 let (nejpozději však do dne předcházejícího dne, v němž držitel dokladu dosáhne věku 60 let). Osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla dokládající oprávnění pro období po dosažení věku 60 let budou platná 5 let (nejpozději však do dne předcházejícího dne, v němž jeho držitel dosáhne věku 70 let) a osvědčení vydaná pro období po dosažení věku 70 let budou platná po dobu 2 let. Po dosažení stanovených hranic věku je nezbytné častěji přezkoumávat zdravotní způsobilost držitelů uvedeného dokladu, jako je tomu ostatně například i v případě řízení motorových vozidel. Tato úprava představuje výraznou změnu oproti platnému stavu, kdy jsou průkazy způsobilosti vůdců i členů posádek plavidel vydávány na dobu neurčitou.

Ačkoliv se unijní požadavek na platnost dokladu samozřejmě vztahuje pouze na doklad prokazující oprávnění k výkonu členů posádky plavidla, na něž se vztahují harmonizované požadavky (tedy na osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla), rozhodl se předkladatel využít stejného principu rovněž ve vztahu k dokladům vydávaným členům posádky plavidla podléhajícím vnitrostátním požadavkům (tedy ve vztahu k průkazu způsobilosti člena posádky plavidla), neboť v tomto smyslu není důvodné mezi oběma skupinami osob rozlišovat.

Doba platnosti osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla může být (vedle zde uvedeného obecného pravidla) kratší v individuálním případě, a to tehdy, nastane-li některá ze zákonem předvídaných skutečností souvisejících se zdravotním stavem (respektive zdravotní způsobilostí) konkrétní osoby, a to buď na samém počátku (tedy již při vydání příslušného dokladu) nebo vzhledem k aktuálnímu vývoji zdravotního stavu u držitele již vydaného dokladu.

B. 1. 4 Pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k výkonu funkce člena posádky plavidla

Směrnice (EU) 2017/2397 ve svém článku 14 odstavci 1 požaduje po členských státech Evropské unie, aby v případě jejich zjištění, že „požadavky na osvědčení o kvalifikaci již nejsou splněny“, tato osvědčení odňaly. Uvedený unijní požadavek se přitom vztahuje na doklady vydané příslušným členským státem Evropské unie. Zároveň uvedená směrnice ve svém článku 14 odstavci 2 umožňuje členským státům dočasně pozastavit platnost osvědčení o kvalifikaci, pokud je to nutné z důvodu bezpečnosti nebo veřejného pořádku. V tomto případě se již daná možnost vztahuje nejen na doklady vydané příslušným členským státem, ale rovněž na doklady vydané jinými státy, které mají být členskými státy Evropské unie uznávány. Ačkoliv se unijně předvídaný institut

samozřejmě vztahuje pouze na držitele dokladu prokazujícího oprávnění k výkonu členů posádky plavidla, na něž se vztahují harmonizované požadavky, rozhodl se předkladatel využít stejného principu rovněž na úpravu členů posádky plavidla podléhajících vnitrostátním požadavkům, neboť v tomto smyslu není důvodné mezi oběma skupinami osob, co se týče přístupu v daných situacích, rozlišovat.

Návrh zákona proto zakotvuje důsledky pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k výkonu funkce člena posádky plavidla, a to jak pro držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla (tedy pro osoby podléhající harmonizovaným požadavkům) na straně jedné, tak pro držitele průkazu způsobilosti člena posádky plavidla vydaného plavebním úřadem (tedy pro osoby podléhající „pouze“ vnitrostátním požadavkům), jakož i postup plavebního úřadu, který se uplatní v případě jeho důvodného podezření, že držitel příslušného dokladu pozbyl potřebné znalosti nebo dovednosti. V takovém případě plavební úřad vyzve příslušného držitele dokladu, aby se ve stanovené lhůtě podrobil přezkoušení teoretických znalostí nebo praktických dovedností. Nepodrobí-li se držitel příslušného dokladu tomuto přezkoušení ve stanovené lhůtě nebo neobstojí-li v tomto přezkoušení, přistoupí plavební úřad k odnětí oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla. Pro případ možného ohrožení bezpečnosti plavby se stanoví pravomoc plavebního úřadu zakázat činnost spočívající ve výkonu funkce člena posádky plavidla, a to nejen pro držitele příslušných dokladů vydaných plavebním úřadem, ale rovněž pro držitele dokladů vydaných jinými státy, které mají být členskými státy Evropské unie uznávány.

B. 1. 5 Zvláštní oprávnění k vedení vybraných plavidel

Nová unijní úprava předpokládá, že vůdci plavidel provozovaných za podmínek, které představují zvláštní riziko pro bezpečnost, zejména v případě řízení velkých sestav, řízení plavidel na zkapalněný zemní plyn nebo řízení za snížené viditelnosti by měli mít zvláštní povolení. Pro získání takového povolení by měli vůdci plavidel prokázat zvláštní dodatečnou způsobilost. V návaznosti na tuto úvahu zavádí směrnice (EU) 2017/2397 ve svém článku 6 institut tzv. zvláštních povolení. Unijní úprava rozlišuje tři druhy těchto zvláštních oprávnění, která mohou být za stanovených podmínek udělena držiteli oprávnění k výkonu funkce vůdce unijně relevantního plavidla, jež *a)* používá jako palivo zkapalněný zemní plyn, *b)* pluje pomocí radaru nebo *c)* zajišťuje pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m².

Návrh zákona reaguje na výše nastíněnou unijní úpravu zavedením institutu zvláštních oprávnění vůdců plavidla. Úprava je z hlediska systematiky konstruována obdobným způsobem jako obecná úprava požadavků na odbornou způsobilost členů posádky plavidla. Jde tedy opět o kombinace několika sad požadavků, jejichž alternativní splnění vede k získání daného zvláštního oprávnění. Udělí-li plavební úřad zvláštní oprávnění, *a)* zapíše je následně do osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla (v případě zvláštního oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru nebo zvláštního oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla zajišťujícího pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m²) nebo *b)* vydá vůdci plavidla zvláštní doklad (v případě zvláštního oprávnění k výkonu funkce plavidla plujícího na zkapalněný zemní plyn), kterým je osvědčení o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn. Návrh zákona stanoví rovněž příslušnou procesní úpravu, podle níž bude plavební úřad při udělování zvláštních oprávnění postupovat.

Ačkoliv se unijní požadavky na vedení plavidel ve shora uvedených případech, které vyžadují udělení zvláštního oprávnění, vztahují na plavidla podléhající harmonizovaným požadavkům (tedy vedení unijně relevantních plavidel), rozhodl se předkladatel využít principu

harmonizované právní úpravy rovněž ve vztahu k plavidlům, které je možné vést „pouze“ s průkazem způsobilosti vůdce plavidla, neboť v tomto smyslu není důvodné mezi oběma skupinami osob, co se týče přístupu v daných situacích, rozlišovat.

Doba výkonu uděleného zvláštního oprávnění bude spjata s platností dokladu, do něhož se udělené oprávnění zaznamenává, tedy s platností osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla. Výjimku tvoří zvláštní oprávnění k vedení plavidla plujícího na zkapalněný zemní plyn, neboť v tomto případě je vydáván separátní doklad, u něhož je explicitně stanovena doba jeho platnosti (5 let).

Zakotvuje se rovněž povinnost vůdce plavidla, na něž dopadají v této kapitole uvedené harmonizované požadavky, mít v osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla uveden rovněž záznam prokazující jeho zvláštní oprávnění. Nesplnění této povinnosti bude vynutitelné příslušnou sankcí za spáchání přestupku (s příslušnou skutkovou podstatou přestupku návrh zákona počítá).

B. 1. 6 Pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k výkonu zvláštního oprávnění k vedení vybraných plavidel

Směrnice (EU) 2017/2397 ve svém článku 14 odstavci 1 požaduje po členských státech Evropské unie, aby v případě jejich zjištění, že „požadavky na zvláštní povolení již nejsou splněny“, vydané zvláštní povolení odňaly. Uvedený unijní požadavek se přitom vztahuje na zvláštní povolení vydané příslušným členským státem Evropské unie.

Návrh zákona proto stanoví důsledky pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru nebo plavidla, které zajišťuje pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m², a to předně pro držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla (tedy pro osoby podléhající harmonizovaným požadavkům). Pro případ pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího na zkapalněný zemní plyn je příslušná úprava zahrnuta separátně do právní úpravy tzv. odborníků na plavidle (vizte níže). I v tomto případě se však předkladatel rozhodl využít stejného principu rovněž ve vztahu k plavidlům, jejichž vedení je možné „pouze“ s průkazem způsobilosti vůdce plavidla, neboť v tomto smyslu není důvodné mezi oběma skupinami osob, co se týče přístupu v daných situacích, rozlišovat. Návrh zákona stanoví rovněž postup plavebního úřadu, který se uplatní v případě jeho důvodného podezření, že držitel příslušného dokladu pozbyl potřebné znalosti nebo dovednosti. V takovém případě plavební úřad vyzve příslušného držitele dokladu, aby se ve stanovené lhůtě podrobil přezkoušení teoretických znalostí nebo praktických dovedností. Nepodrobí-li se držitel příslušného dokladu tomuto přezkoušení ve stanovené lhůtě nebo neobstojí-li v tomto přezkoušení, přistoupí plavební úřad k odnětí příslušného zvláštního oprávnění. Pro případ možného ohrožení bezpečnosti plavby se stanoví pravomoc plavebního úřadu zakázat činnost spočívající ve výkonu funkce vůdce plavidla, a to nejen pro držitele příslušných dokladů vydaných plavebním úřadem, ale rovněž pro držitele dokladů vydaných jinými státy, které mají být členskými státy Evropské unie uznávány.

B. 1. 7 Odborníci na plavidle

Z hlediska naplnění směrnicí (EU) 2017/2397 zamýšlených cílů, jimiž je usnadnění mobility, zajištění bezpečné plavby a zajištění ochrany lidského života a životního prostředí, je vnímáno jako nezbytné, aby na palubách osobních lodí byly přítomny osoby pověřené poskytováním pomoci cestujícím při ochraně jejich práv a při řešení nouzových situací a aby na palubách lodí plujících na zkapalněný zemní plyn byly přítomny kvalifikované osoby zajišťující

jejich bezpečný provoz. Směrnice (EU) 2017/2397 za uvedeným účelem rozlišuje dva specifické druhy provozu, a to provoz plavidel určených k přepravě více než 12 cestujících a provoz plavidel používajících jako palivo zkapalněný zemní plyn. Činnosti související se specifikami těchto provozů musí na plavidle vykonávat pouze osoba, již bylo k této činnosti uděleno oprávnění. Základní požadavky na způsobilost pro uvedené specifické druhy provozu stanoví směrnice (EU) 2017/2397 ve své příloze II.

V návaznosti na popsanou unijní úpravu stanoví návrh zákona zcela novou zákonnou úpravu tzv. odborníků na plavidle, mezi které řadí odborníka na přepravu cestujících a odborníka na zkapalněný zemní plyn. Osoba vykonávající činnost odborníka na přepravu cestujících nebo činnost odborníka na zkapalněný zemní plyn nemusí být členem posádky. Odborník na přepravu cestujících musí být zastoupen povinně na každém plavidle určeném k přepravě více než 12 cestujících a jeho činnost spočívá zejména v poskytování pomoci cestujícím při ochraně jejich práv, včetně pomoci cestujícím se zdravotním postižením, a jejich ochraně v případě nebezpečí. Odborník na zkapalněný zemní plyn musí být zastoupen povinně na každém plavidle používajícím jako palivo zkapalněný zemní plyn a jeho činnost spočívá zejména v doplňování paliva, bezpečném provozování pohonné soustavy a její pravidelné kontrole, jakož i v usměrňování rizik a zohlednění dalších specifik uvedeného druhu provozu. Zároveň musí být vůdce každého takového plavidla držitelem osvědčení odborníka na zkapalněný zemní plyn.

Do ustanovení obsahujícího úpravu odborníků na plavidle je zařazena rovněž úprava strojmistra. Zatímco první dva případy mají svůj základ a oporu v unijním právu a jejich promítnutí na národní úrovni je směrnicí (EU) 2017/2397 přímo vyžadováno, v případě strojmistra se jedná o čistě vnitrostátní úpravu. Z důvodu, že i strojmistr musí být osoba k jím vykonávané zcela specifické činnosti, kterou je obsluha plovoucího stroje, odborně způsobilá, přistoupil předkladatel k jeho systematickému a logickému zařazení mezi odborníky na plavidle. Strojestr je tedy návrhem zákona pojímán jako třetí typ odborníka na plavidle a je vymezen jako osoba obsluhující plovoucí stroj vykonávající práci na vodní cestě, jehož pohyb na vodní cestě spočívá pouze ve výkonu této práce (bagrování apod.). V takovém případě nemusí být plovoucí stroj veden vůdcem. Přítomnosti vůdce je však zapotřebí při každém přemístění (plavbě) plovoucího stroje po vodní cestě. Ani strojmistr však není členem posádky. Na rozdíl od odborníka na přepravu cestujících a odborníka na zkapalněný zemní plyn musí být strojmistr nejen odborně, ale rovněž zdravotně způsobilý.

Oprávnění k výkonu funkce odborníka na plavidle bude dokládáno zvláštním dokladem (osvědčením Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících, osvědčením Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn nebo průkazem způsobilosti strojmistra) vydávaným plavebním úřadem a pro jeho udělení návrh zákona stanoví konkrétní podmínky. Explicitním výčtem se pak stanoví další unijní a mezinárodní doklady, jimiž bude možné oprávnění k výkonu některé z činností odborníka prokázat.

Návrh zákona stanoví platnost osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn i průkazu způsobilosti strojmistra. Zatímco platnost prvních dvou zmíněných dokladů je dána unijním právem (5 let) a návrh zákona tuto platnost plně respektuje, platnost průkazu způsobilosti strojmistra (coby čistě vnitrostátně vydávaného dokladu) je obdobně jako platnost dokladů prokazujících odbornou způsobilost členů posádky plavidla provázána s prokazováním zdravotní způsobilosti po dosažení určitého věku. Na základě věcného požadavku plavebního úřadu je stanoveno, že průkaz způsobilosti strojmistra bude platný do 60 let věku (respektive do dne předcházejícího jeho dosažení). Průkaz dokládající oprávnění pro období po dosažení věku 60 let

bude platný 5 let (tedy do dne předcházejícího dni, v němž jeho držitel dosáhne věku 70 let). Průkaz vydaný pro období po dosažení věku 70 let bude platný po dobu 2 let.

B. 1. 8 Pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na plavidle

Směrnice (EU) 2017/2397 ve svém článku 14 odstavci 1 požaduje po členských státech Evropské unie, aby v případě jejich zjištění, že „požadavky na osvědčení o kvalifikaci již nejsou splněny“, vydané osvědčení odňaly. Uvedený unijní požadavek se přitom vztahuje rovněž na osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníků na specifické druhy provozu vydané příslušným členským státem Evropské unie.

Návrh zákona proto stanoví důsledky pozbytí dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících nebo činnosti odborníka na zkapalněný zemní plyn. I v tomto případě se předkladatel rozhodl využít stejného principu rovněž pro případ pozbytí znalostí potřebných k výkonu činnosti strojníka spočívající v obsluze plovoucího stroje, která podléhá „pouze“ vnitrostátním požadavkům, neboť v tomto smyslu není důvodné mezi oběma situacemi rozlišovat. Návrh zákona stanoví rovněž postup plavebního úřadu, který se uplatní v případě jeho důvodného podezření, že držitel příslušného dokladu pozbyl potřebné znalosti nebo dovednosti. V takovém případě plavební úřad vyzve příslušného držitele dokladu, aby se ve stanovené lhůtě podrobil přezkoušení teoretických znalostí nebo praktických dovedností. Nepodrobí-li se držitel příslušného dokladu tomuto přezkoušení ve stanovené lhůtě nebo neobstojí-li v tomto přezkoušení, přistoupí plavební úřad k odnětí příslušného oprávnění. Pro případ možného ohrožení bezpečnosti plavby se stanoví pravomoc plavebního úřadu zakázat činnost spočívající ve výkonu činnosti odborníka (včetně strojníka), a to (zde ovšem pouze v případě „harmonizovaných“ odborníků) nejen pro držitele příslušných dokladů vydaných plavebním úřadem, ale rovněž pro držitele dokladů vydaných jinými státy, které mají být členskými státy Evropské unie uznávány.

B. 1. 9 Požadavky na odbornou způsobilost vůdců malých a rekreačních plavidel

V návaznosti na novou komplexní úpravu způsobilosti členů posádky plavidla, již dochází k transpozici směrnice (EU) 2017/2397, přináší návrh zákona rovněž novou právní úpravu způsobilosti k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Hlavním důvodem je provázanost stávající právní úpravy požadavků na věk a odbornou a zdravotní způsobilost vůdců a členů posádek plavidel a vůdců malých a rekreačních plavidel. Nová úprava však věcně vychází ze stávající úpravy, jejíž stěžejní část je, jak již bylo uvedeno, obsažena ve vyhlášce č. 42/2015 Sb. Prováděcí právní úprava byla podrobena detailní revizi, přičemž značná část této úpravy je návrhem zákona přenesena na úroveň zákona. Zároveň dochází v zájmu konzistentního vyjádření příslušných základních norem týkajících se způsobilosti členů posádek plavidel podléhajících požadavkům unijního práva na straně jedné a způsobilosti osob obsluhujících plavidla, na které požadavky unijního práva nedopadají (tedy i vůdců malých a rekreačních plavidel), na straně druhé k harmonizaci přístupu k legislativnímu ztvárnění příslušné právní úpravy obsahující pravidla pro způsobilost obou těchto skupin osob k vedení či obsluze plavidel.

Okruh malých plavidel, jichž se pravidla zde obsažená týkají, návrh zákona zužuje na malá plavidla podléhající evidenci podle zákona o vnitrozemské plavbě, na něž se nevztahují požadavky unijního práva, tedy konkrétně směrnice (EU) 2017/2397. Jak již bylo řečeno, existuje totiž jistá (byť poměrně úzká) skupina malých plavidel, která unijním požadavkům podléhají a tato plavidla

je tudíž nutno vyloučit z působnosti čistě vnitrostátní právní úpravy obsahující požadavky na vedení malých plavidel.

Jde-li pak o rekreační plavidla, jejich obsluha je vyloučena z působnosti směrnice (EU) 2017/2397 paušálně a mohou tak být svěřena čistě vnitrostátním požadavkům, ať již jde o malé plavidlo či loď. Pod kategorií rekreačního plavidla je nutno spatřovat plavidlo určené pro sportovní a rekreační účely o délce trupu od 2,5 m do 24 m ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/53/EU ze dne 20. listopadu 2013 o rekreačních plavidlech a vodních skútrech a o zrušení směrnice 94/25/ES, v platném znění, k jejíž transpozici došlo prostřednictvím nařízení vlády č. 96/2016 Sb., o rekreačních plavidlech a vodních skútrech.

Vymezený okruh malých nebo rekreačních plavidel bude možné vést pouze na základě uděleného oprávnění. Návrh zákona zároveň upravuje několik výjimek z tohoto pravidla (např. vedení plavidla během povolené akce nebo během provádění praktické zkoušky, plavidla uvedeného na zvláštním seznamu půjčovny malých plavidel), přičemž vychází ze stávajícího ustanovení § 5 vyhlášky č. 42/2015 Sb.

Návrh zákona precizně vymezuje podmínky pro udělení několika kategorií oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla (úprava obsažená v současné době v § 13 a 14 vyhlášky č. 42/2015 Sb. je přenesena na úroveň zákona), vymezuje okruh dokladů, jimiž lze tato oprávnění doložit, stanoví postup plavebního úřadu v řízení o žádosti o udělení oprávnění, včetně vydání příslušných dokladů, jimiž jsou průkaz způsobilosti vůdce malého plavidla a mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla, platnost těchto dokladů, jakož i povinnost vůdce malého nebo rekreačního plavidla mít u sebe při jeho provozování platný průkaz způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla.

Návrh zákona upravuje rovněž podrobnosti pro provádění a skládání zkoušek coby podmínky pro vydání jednotlivých kategorií oprávnění a zachovává i další z principů stávající úpravy, podle něhož je provádění zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla svěřena pověřeným osobám, upravuje podmínky pro toto pověření, povinnosti pověřených osob a podmínky pro odnětí pověření.

B. 1. 10 Pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla

Obdobně jako v případě členů posádek plavidel se stanoví důsledky pozbytí znalostí potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla, jakož i postup plavebního úřadu, který se uplatní v případě jeho důvodného podezření, že držitel příslušného dokladu pozbyl potřebné znalosti. V takovém případě plavební úřad vyzve příslušného držitele dokladu, aby se ve stanovené lhůtě podrobil přezkoušení teoretických znalostí. Nepodrobí-li se držitel příslušného dokladu tomuto přezkoušení ve stanovené lhůtě nebo neobstojí-li v tomto přezkoušení, přistoupí plavební úřad k odnětí příslušného oprávnění. Pro případ možného ohrožení bezpečnosti plavby se stanoví rovněž pravomoc plavebního úřadu zakázat činnost spočívající ve vedení malého nebo rekreačního plavidla.

B. 1. 11 Zdravotní způsobilost osob vedoucích či obsluhujících plavidla

Návrh zákona přináší novou, oproti stávající právní úpravě detailní a strukturovanou, úpravu zdravotní způsobilosti coby podmínky pro udělení (ale i pro další výkon již uděleného) oprávnění k vedení a obsluze plavidel, a to jednak k výkonu funkce člena posádky plavidla, ale

rovněž k vedení malých nebo rekreačních plavidel či k obsluze plovoucího stroje. Tato nová úprava předně vychází z obecné právní úpravy obsažené v zákoně o specifických zdravotních službách. Nově navrhovaná právní úprava tuto obecnou úpravu plně respektuje, zároveň však dochází k zohlednění specifik souvisejících s výkonem uvedených vybraných činností ve vnitrozemské plavbě. Předkladatel se při zpracování této nové úpravy rovněž inspiroval některými zvláštními úpravami zdravotní způsobilosti a jejího posuzování a přezkoumávání, zejména úpravou obsaženou v zákoně č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a zákoně č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice), ve znění zákona č. 229/2016 Sb. Navrhovanou právní úpravu rovněž opakovaně konzultoval s věcným gestorem úpravy týkající se zdravotní způsobilosti, kterým je Ministerstvo zdravotnictví. S Ministerstvem zdravotnictví rovněž bylo dosaženo dohody, že převezme gesci za zpracování prováděcího právního předpisu, který stanoví nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost k vedení či obsluze plavidel nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku.

Vlastní postup při posuzování zdravotní způsobilosti členů posádek plavidla je upraven shora zmíněným zákonem o specifických zdravotních službách. V tomto ohledu je nutno vycházet zejména z jeho hlavy IV upravující posudkovou péči a lékařské posudky, pracovně lékařské služby a posuzování nemocí z povolání. Zde obsažená obecná právní úprava obsahující pravidla pro to, kdo lékařský posudek o zdravotní způsobilosti vydává, na základě jaké dokumentace se lékařský posudek vypracuje, v jakých lhůtách musí být lékařský posudek vydán, jaké musí mít náležitosti, komu se lékařský posudek předává, jak se vydaný lékařský posudek přezkoumává, jaké jsou účinky lékařského posudku (i v jakém okamžiku nastávají) nebo kdy lékařský posudek pozbývá platnosti (vizte § 42 a následující uvedeného zákona), se tedy plně uplatní i v oblasti posuzování zdravotní způsobilosti členů posádky plavidla, vůdců malých a rekreačních plavidel a strojmistřů.

Návrh zákona stanoví zvlášť pro jednotlivé skupiny osob postup plavebního úřadu v rámci posuzování zdravotní způsobilosti jak žadatelů o udělení příslušného oprávnění, tak osob, jimž toto oprávnění již uděleno bylo (tedy držitelů dokladů prokazujících jejich oprávnění k výkonu funkce člena posádky, k vedení malého nebo rekreačního plavidla nebo k obsluze plovoucího stroje). Zároveň pojímá tuto úpravu ve všech uvedených případech konzistentně se současným zohledněním specifik, které se uplatní v daném případě pouze pro příslušnou konkrétní skupinu osob. Stanoví se tak postup, při němž plavební úřad zohlední skutečnost spočívající v podmínění zdravotní způsobilosti dané osoby vyplývající z lékařského posudku, včetně s tím souvisejícího omezení doby platnosti příslušného dokladu, či postup plavebního úřadu pro případ jeho důvodného podezření, že zdravotní způsobilost držitele příslušného dokladu z důvodu změny jeho zdravotního stavu může být omezena či dokonce může zcela zaniknout. Pro případ, kdy by podle posouzení plavebního úřadu změnou zdravotního stavu držitele dokladu, o němž má důvodné podezření, mohla být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby, bude plavebnímu úřadu umožněno zakázat tomuto držiteli dokladu činnost spočívající ve vedení nebo obsluze plavidla. U členů posádek plavidel se v souladu se směrnicí (EU) 2017/2397 zakládá rovněž oprávnění provozovatele i vůdce plavidla vyzvat člena posádky k podrobení se lékařské prohlídce.

B. 1. 12 Rejstřík členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech

Návrhem zákona dochází rovněž k naplnění požadavku článku 25 směrnice (EU) 2017/2397 směřujícího k tomu, aby členské státy vedly registry osvědčení Evropské unie o kvalifikaci, plaveckých služebních knížek a lodních deníků vydaných v rámci jejich pravomoci. Zakotvuje se tak rejstřík členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech coby informační systém veřejné správy, jehož správcem je plavební úřad. V rejstříku budou vedeny údaje, které plavební úřad zaznamenává podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, jímž je nařízení (EU) 2020/182, do jím vydaných osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla, plaveckých služebních knížek vydaných držitelům tohoto osvědčení, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapaněný zemní plyn a lodních deníků vydaných pro plavidla, která podléhají harmonizovaným požadavkům.

V návaznosti na požadavek směrnice (EU) 2017/2397 plavební úřad zajistí předávání v rejstříku vedených údajů do *a)* databáze Evropské unie pro osvědčení o kvalifikaci a plavecké služební knížky a *b)* evropské databáze trupů plavidel. Na základě věcného požadavku vzneseného ze strany plavebního úřadu pak bude umožněn způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup k údajům vedeným v rejstříku Policií České republiky. Návrh zákona stanoví rovněž dobu uchovávání údajů vedených v rejstříku.

B. 1. 13 Skutkové podstaty přestupků a sankce za jejich spáchání

Nově navrhovaná transpoziční právní úprava, jakož i návrh nové vnitrostátní právní úpravy, obsahuje řadu povinností provozovatelů plavidel a zejména členů posádky plavidla, vůdců malých a rekreačních plavidel a jiných osoby vykonávajících specifické činnosti v oblasti vnitrozemské plavby. Návrh zákona v návaznosti na nově ukládané povinnosti konstruuje příslušné skutkové podstaty přestupků. V souvislosti s úpravou a doplněním skutkových podstat přestupků dochází rovněž ke stanovení správních trestů za jejich spáchání, včetně stanovení jejich druhu a výše.

B. 2 Zhodnocení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Na zákaz diskriminace a na rovnost žen a mužů nemá předkládaný návrh zákona žádný dopad.

C) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Jedná se o návrh transponující do vnitrostátního právního řádu směrnici (EU) 2017/2397, jehož nepřijetí s sebou nese veškerá rizika spojená s neplněním závazků plynoucích pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii, zejména tedy zahájení procedur podle čl. 258 a čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Kromě výše uvedeného by nepřijetí navrhované úpravy znamenalo zásadní omezení mobility a konkurenceschopnosti českých profesionálních posádek lodí a jiných vybraných plavidel ve vnitrozemské vodní dopravě napříč celou Evropskou unií.

D) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Z hlediska Listiny základních práv a svobod se navržená regulace dotýká zejména práva na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu a práva na podnikání (čl. 26), kdy nicméně platí, že zákonodárce může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností. Předkladatel se domnívá, že navržená právní úprava obstojí v tzv. testu rozumnosti, jenž Ústavní soud používá v kontextu tohoto hospodářského práva při hodnocení ústavně právní konformity konkrétní právní úpravy.

Nově navrhované povinnosti směřující zejména k provozovatelům plavidel, členům posádky plavidel a dalším osobám vykonávajícím zvláštní odborné činnosti ve vnitrozemské plavbě vycházejí z požadavků platného unijního práva a jejich zavedení je nezbytné z hlediska zajištění závazků České republiky vyplývajících z členství v Evropské unii.

Lze konstatovat, že navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, jakož i s ustálenou judikaturou Ústavního soudu.

E) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

Navrhovaná právní úprava v převážné míře představuje transpoziční opatření ve vztahu ke

- směrnici (EU) 2017/2397,
- směrnici (EU) 2020/12 a
- směrnici (EU) 2021/1233.

Transpoziční lhůta výše uvedených směrnic uplyne dne 17. ledna 2022.

Ve vztahu ke směrnici (EU) 2017/2397 vydala Evropská komise níže uvedené přímo použitelné předpisy Evropské unie

- nařízení (EU) 2020/182 a
- nařízení (EU) 2020/473.

V souvislosti s výše uvedenými nařízeními lze konstatovat, že převážná většina ustanovení těchto právních předpisů je přímo použitelná a nevyžaduje legislativní provedení. Návrh zákona pouze dílčím způsobem provádí nařízení (EU) 2020/473. Dále pak z důvodu provázanosti unijní a vnitrostátní právní úpravy v navrhované právní úpravě na tato nařízení odkazuje.

Navrhovaná právní úprava je se shora uvedenými předpisy Evropské unie v souladu. K výše uvedeným unijním aktům se zatím nevztahuje žádná judikatura Soudního dvora Evropské unie. Návrh zákona je rovněž slučitelný s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Předkládaný návrh zákona je plně v souladu s právem Evropské unie.

F) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, včetně zhodnocení

slučitelnosti navrhované právní úpravy s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod

F. 1 Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

F. 2 Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod

Obsah navrhované právní úpravy byl posouzen z hlediska slučitelnosti s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a byla identifikována navrhovaná ustanovení, o nichž lze uvažovat jako o ustanoveních, jichž se dotýká právní úprava obsažená v Úmluvě. Jako relevantní se jeví posouzení slučitelnosti navrhovaných ustanovení s právem na ochranu majetku ve smyslu Protokolu č. 1 Úmluvy a zásadou uložení trestu jen na základě zákona ve smyslu čl. 7 Úmluvy.

Právo na ochranu majetku (Protokol č. 1 Úmluvy)

Protokol č. 1 Úmluvy stanoví, že každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínky, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva (čl. 1 odst. 1). To nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut (čl. 1 odst. 2).

Návrh zákona rozšiřuje okruh přestupků a stanoví sazby pokut, které se za jejich spáchání uloží. Jde o přestupky, jejichž skutkové podstaty vychází z porušení nových povinností zaváděných návrhem zákona. U všech přestupků jsou stanoveny sankce zapadající do již zavedeného systému úpravy správního trestání, kdy je za porušení příslušné povinnosti možno uložit sankci vymezenou horní hranicí sazeb pokut. Jejich výše odpovídá typové závažnosti jednání, která naplňují skutkové podstaty jednotlivých přestupků. Návrh zákona tak ctí zásadu přiměřenosti a je v tomto ohledu v souladu s článkem 1 odst. 1 a 2 Protokolu č. 1 Úmluvy.

Zásada uložení trestu jen na základě zákona (čl. 7 Úmluvy)

Článek 7 odst. 1 Úmluvy stanoví, že nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu. Podle článku 7 odst. 2 Úmluvy tento článek nebrání souzení a potrestání osoby za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných právních zásad uznávaných civilizovanými národy.

Při vědomí toho, že pro účely posouzení souladu návrhu zákona s Úmluvou lze nahlížet na přestupky jako na trestné činy, lze konstatovat, že nově formulované přestupky naplňují zásadu *nullum crimen sine lege* a *nulla poena sine lege* vtělenou do článku 7 Úmluvy. Přestupky jsou formulovány jasným způsobem, takže adresát normy z ní může seznat, jaké konání či opomenutí způsobuje jeho delikttní (trestní) odpovědnost, a působí do budoucna, nikoliv retroaktivně. I z tohoto pohledu je tedy návrh zákona v souladu s Úmluvou.

G) Zhodnocení předpokládaného hospodářského a finančního dosahu navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel a dopady na životní prostředí

Dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

V souvislosti s nově navrhovanou transpoziční právní úpravou významně naroste rozsah agendy vykonávané v působnosti plavebního úřadu.

Plavebním úřadem vykonávaná správní činnost bude spočívat jednak ve vydávání celé řady (v řadě případů zcela nových) dokladů osvědčujících příslušná oprávnění k vedení či obsluze plavidel nebo k výkonu dalších odborných činností ve vnitrozemské plavbě. Průměrně je Státní plavební správou vydáno několik tisíc průkazů způsobilosti ročně. Za poslední rok bylo vydáno cca 4000 kusů zcela nových průkazů způsobilosti. Zároveň návrh zákona počítá s poměrně rozsáhlou přechodnou úpravou, na základě níž během 10 let od nabytí účinnosti nově navrhované úpravy dojde k výměně všech dosavadních dokladů vydaných pro členy posádek plavidel.

Shora uvedenou zvýšenou administrativu je Státní plavební správa schopna pokrýt ze svých dosavadních personálních zdrojů.

Návrh zákona je spojen s nárůstem agendy související s prováděním praktických zkoušek, jejichž úspěšné složení bude podmínkou pro

- a) vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla,
- b) vydání průkazu způsobilosti vůdce plavidla,
- c) udělení zvláštního oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru,
- d) vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka pro přepravu cestujících a
- e) vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn.

Dle dlouhodobých statistik se bude jednat o organizaci a provádění zkoušek z praktických dovedností pro cca 300 osob za rok. Průměrně je za stávající právní úpravy organizováno 230 zkušebních dnů za rok pro teoretické zkoušky způsobilosti. Po přijetí nově navrhované právní úpravy bude nutné uvedený počet zkušebních dnů navýšit o dalších cca 50 zkušebních dnů za rok, ve kterých budou probíhat výše zmíněné zkoušky z praktických dovedností. Je třeba zdůraznit vysokou časovou náročnost provádění praktických zkoušek oproti zkouškám teoretickým. Počet míst na vodních cestách, na kterých je možno praktické zkoušky organizovat, a dojezdová vzdálenost od těchto vodních ploch ovlivňuje čas na praktické zkoušky vyhrazený a samotný čas na provedení těchto zkoušek při dodržení požadavků kladených na jejich obsah transponovanou směrnici je další nezanedbatelnou položkou, se kterou je nutno počítat. Vzhledem k tomu, že zkušební komise je vždy tříčlenná, složená z odborníků na danou problematiku, kteří však plní jako zaměstnanci Státní plavební správy stěžejně jiné úkoly, je celkový zásah do časových nároků zaměstnanců i Státní plavební správy velmi vysoký.

Pro zajištění dobré dostupnosti zkušebních míst pro žadatele o vydání příslušných dokladů je nutné zajistit, aby tyto zkoušky byly prováděny všemi třemi pobočkami Státní plavební

správy v Praze, v Děčíně a v Přerově. Tuto novou agendu praktických zkoušek se současným nárůstem agendy spočívající v samotném vydávání či výměně relevantních dokladů již není Státní plavební správa schopna zajistit z dosavadních personálních zdrojů.

V současné době je systemizováno na pozici referenta (referentky) dokladů osob Státní plavební správy celkem 7 služebních míst v 10. platové třídě. Navrhuje se proto navýšit současný stav systemizovaných míst o 3 nová systemizovaná místa referenta (referentky) dokladů osob rozmístěných po 1 osobě na každou pobočku Státní plavební správy, tedy na celkový stav 10 systemizovaných míst. Náklady na požadovaná nová 3 systemizovaná služební místa referenta (referentky) dokladů osob v 10. platové třídě v nejvyšším stupni představují 374 880 Kč na 1 služební místo za rok. Náklady na 3 systemizovaná místa tak činí celkem 1 124 640 Kč (za rok).

Zároveň v zájmu rozšíření prostoru pro možné jmenování externích komisařů coby členů zkušebních komisí, které budou ověřovat teoretické znalosti a praktické dovednosti potřebné k vedení či obsluze plavidel či k výkonu dalších odborných činností ve vnitrozemské plavbě, se navrhuje navýšení finančních prostředků pro pokrytí nákladů na uzavírání dohod konaných mimo pracovní poměr, které budou s těmito osobami uzavírány. Angažování externích komisařů výrazně pomůže plavebnímu úřadu zvládat vyřizování stávající a zejména nové agendy spojené s nově navrhovanou právní úpravou, neboť pokrytí členství ve zkušebních komisích z vlastních řad (ani po navýšení systemizovaných míst) plavební úřad nepovažuje za reálné. Odhad nákladů na cca 5 externích komisařů představuje celkem cca 85 000 Kč za rok. Položku dohody konané mimo pracovní poměr je pak nutné ještě navýšit o další náklad spojený s novou právní úpravou, představující náklad na přípravu a sestavení testových a otevřených zkuškových otázek pro vůdce a ostatní členy posádky plavidel spadajících pod unijně relevantní úpravu. Tyto jednorázové náklady jsou odhadovány na 150 000 Kč (otázky pro zkoušky z teoretických znalostí i zkoušky z praktických dovedností). Celkem je tak požadováno navýšení položky na dohody konané mimo pracovní poměr o 235 000 Kč ročně.

Výdaje ze státního rozpočtu je dále nutno očekávat v souvislosti s povinnostmi členských států Evropské unie vyplývající z článku 25 směrnice (EU) 2017/2397, tedy povinností propojení národního registru s databází Evropské komise, tzv. ECDB (*European Crew Database*). Účelem vytvoření uvedené evropské databáze je výměna dat týkajících se vydávání, obnovování, pozastavování platnosti a odnímání osvědčení Unie o kvalifikaci, plaveckých služebních knížek a lodních deníků mezi národní a evropskou databází. Propojení databází dále sleduje zajištění bezpečnosti a snadnosti mobility v rámci trhu v oboru vodní dopravy a rychlé verifikace těchto osvědčení státními orgány jednotlivých zemí. Jedná se o doplnění již existující národní databáze průkazů způsobilosti vůdců a členů posádek plavidel (Informační systém Státní plavební správy) o novou funkcionalitu zajišťující „komunikaci“ s uvedenou unijní databází tak, aby nově vkládaná data vztahující se k osvědčení o kvalifikaci byla neprodleně a spolehlivě přepsána z národní databáze do této unijní databáze. Přizpůsobení národního informačního systému v nastíněném smyslu si vyžádá *jednorázové výdaje* spojené s jeho propojením s uvedeným evropským informačním systémem, a to zejména z hlediska nastavení komunikačních linií (zprístupnění dat v centralizovaném webovém portálu a provádění nezbytných operací), jejich zabezpečení, jakož i nastavení frekvence aktualizace dat a jednotlivých funkcionalit pro členské státy Evropské unie, popřípadě i třetí země. Tyto výdaje lze odhadovat řádově na 1 000 000 Kč. Současně jsou odhadovány rovněž průběžné výdaje (podpora a vývoj nových funkcionalit na národní úrovni) v řádu *stovek tisíc Kč ročně*. Tyto výdaje budou hrazeny v rámci schválených výdajů z kapitoly Ministerstva dopravy.

Finanční náklady spojené s vydáváním (tiskem) osvědčení o kvalifikaci vůdců a ostatních členů posádek plavidel v souladu s harmonizovanými novými vzory příslušných dokladů představují *jednorázový náklad* pro služební plavecké knížky 400 000 Kč, lodní deníky 100 000 Kč, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn a osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících 1 000 000 Kč (plastové karty a holografická fólie s ochrannými prvky proti zneužití). Do nákladů na tisk se promítá i požadavek na speciální úpravu odolnou vůči vodě. Tyto výdaje budou rovněž hrazeny v rámci schválených výdajů z kapitoly Ministerstva dopravy.

Naopak příjmy nově plynoucí do státního rozpočtu lze očekávat v souvislosti se zakotvením nových správních poplatků, které korespondují s úkony správního orgánu podle nové právní úpravy. Státní plavební správa na základě příjmů správních poplatků za doklady osob v minulých letech předpokládá roční příjem pohybující se v rozmezí 2 000 000 až 2 500 000 Kč. Jedná se o odhad stanovený na základě zájmu žadatelů o vydání průkazu způsobilosti v průběhu jednoho roku (roční odhad žadatelů je průměr za 10 let) a stanovených správních poplatků v nové právní úpravě.

Dopad na podnikatelské prostředí

Navrhované změny zákona o vnitrozemské plavbě upravují zejména postavení, práva a povinnosti provozovatelů plavidel, osob vedoucích či obsluhujících plavidla a dalších osob vykonávajících zvláštní odborné činnosti ve vnitrozemské plavbě. Ve srovnání se stávající právní úpravou je nová úprava značně strukturovaná, detailní a klade v této oblasti na uvedené subjekty řadu nových požadavků (podmínek).

Náklady jsou očekávány jednak na straně žadatelů o vydání dokladů prokazujících příslušná oprávnění *a)* k výkonu funkce člena posádky plavidla, *b)* k výkonu činností odborníka na plavidle či *c)* k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Tyto náklady budou spjaty zejména se získáváním potřebné praxe, absolvováním školení nebo skládáním zkoušek coby podmínek pro udělení příslušných oprávnění. Specifické náklady budou dále spojeny s podrobováním se lékařským prohlídkám a s vydáváním lékařských posudků v souvislosti s prokazováním zdravotní způsobilosti k výkonu příslušné činnosti. V neposlední řadě návrh zákona počítá s podrobením vybraných úkonů plavebního úřadu správním poplatkům.

Pokud jde o členy posádek plavidel a odborníky na plavidlech, kteří spadají pod působnost směrnice (EU) 2017/2397, vyplývají veškeré požadavky kladené na ně návrhem zákona z práva Evropské unie a nezbyvá tedy než tyto unijní požadavky učinit součástí vnitrostátní regulace. Jde-li pak o vůdce plavidel a členy posádek plavidel, na něž unijní právo nedopadá nebo u nichž připouští odchylky, nedochází nově navrhovanou právní úpravou (ve vztahu k současnému stavu) k zpřísnění požadavků. U těchto osob jsou tedy v nově navrhované právní úpravě dány podmínky pro získání potřebných oprávnění, které jsou zcela srovnatelné s těmi současnými.

Návrh zákona v souladu s požadavkem unijního práva počítá v případě vůdců velkých sestav plavidel nebo plavidel plujících pomocí radaru či používajících jako palivo zkapalněný zemní plyn s nutností disponovat zvláštním oprávněním. V tomto kontextu lze zmínit, že již stávající právní úprava počítá s nutností vůdce plavidla plujícího pomocí radaru disponovat zvláštním dokladem, který bude jeho držitel moci po přechodnou dobu k prokázání nově požadovaného zvláštního oprávnění využít. V případě ostatních zvláštních oprávnění lze konstatovat, že příslušná

plavidla (sestavy plavidel) v podmínkách České republiky nejsou evidována a tudíž (alespoň v dohledné době) nová právní úprava nedopadne na žádné adresáty.

Návrh zákona dále v souladu se směrnicí (EU) 2017/2397 upravuje požadavky na tzv. odborníky na plavidle, konkrétně odborníka na přepravu cestujících a odborníka na zkapalněný zemní plyn. Rovněž v tomto kontextu lze uvést, že již stávající právní úprava počítá s tím, že vůdce nebo člen posádky plavidla přepravujícího cestující musí disponovat zvláštním dokladem, který bude moci jeho držitel po přechodnou dobu po nabytí účinnosti nové úpravy k prokázání nově požadovaného zvláštního oprávnění využít. V případě požadavků kladených nově na osobu vykonávající činnost odborníka na zkapalněný zemní plyn lze zopakovat, že taková plavidla v podmínkách České republiky nejsou evidována a tudíž (alespoň v dohledné době) příslušná nová právní úprava nedopadne na žádné adresáty.

Ve vztahu k provozovatelům plavidel lze uvést, že nová unijní (a tudíž i odpovídající transpoziční úprava obsažená v návrhu zákona) nestanoví povinné obsazení plavidla posádkou (tedy kolik členů posádky a na jakých pozicích má být na plavidle při jeho provozu). Podle § 24 odst. 4 zákona o vnitrozemské plavbě počet a odborné složení členů posádky pro jednotlivé druhy plavidel stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách, ve znění pozdějších předpisů. Samotné požadavky na obsazení plavidel posádkou se tedy oproti stávající právní úpravě nijak nemění. Platí však, že členové posádky plavidla určení pro konkrétní plavidlo tímto předpisem musí disponovat příslušnými (nově navrhovanou právní úpravou stanovenými) doklady prokazujícími potřebná oprávnění.

Celkově se očekává *pozitivní přínos* navrhované úpravy na podnikatelské prostředí. Nová úprava směřuje k zakotvení transparentního a předvídatelného právního prostředí, v rámci kterého bude možné vyvíjet podnikatelskou činnost spočívající v provozování plavidel, kdy jako členy posádek plavidel bude možné na základě jednotné a harmonizované úpravy angažovat osoby, jejichž odborná a zdravotní způsobilost bude uznávána napříč celou Evropskou unií. Nově navrhovaná právní úprava usnadní mobilitu profesionálních členů posádek plavidel a zvýší jejich konkurenceschopnost v odvětví vnitrozemské plavby v rámci Evropské unie, sníží administrativní zátěž spojenou s mobilitou pracovních sil a zvýší přitažlivost tohoto povolání.

Dopad na životní prostředí

Lze předpokládat, že návrh zákona vyvolá pozitivní dopady na životní prostředí. Cílem nově navrhované právní úpravy přijímané v návaznosti na relevantní akty práva Evropské unie je nastavit sjednocené požadavky na způsobilost osob podílejících se na provozování plavidel na vnitrozemských unijních vodních cestách, což sekundárně povede rovněž ke zvýšení bezpečnosti plavebního provozu včetně s tím souvisejícího zajištění větší míry ochrany životního prostředí v důsledku zajištění obsluhy plavidel k tomu skutečně způsobilými osobami. Postupné naplňování tohoto cíle by mělo vést ke snížení negativních dopadů spojených s provozováním vnitrozemské plavby na životní prostředí.

Sociální dopady

Navrhovaná právní úprava nevyvolává žádné zvláštní sociální dopady pro jí regulovanou oblast.

H) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh novely zákona o vnitrozemské plavbě se dotýká ochrany soukromí a ochrany osobních údajů.

Ve vztahu k údajům zapisovaným do rejstříku členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech lze uvést, že okruh údajů týkajících se těchto subjektů vymezuje přímo použitelný předpis Evropské unie, jímž je nařízení (EU) 2020/182. V rejstříku členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech budou vedeny údaje, které plavební úřad zaznamenává podle uvedeného unijního předpisu do jím vydaných osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla, plaveckých služebních knížek vydaných držitelům tohoto osvědčení, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn a lodních deníků vydaných pro plavidla, která podléhají harmonizovaným požadavkům.

Návrh zákona rovněž stanoví, že plavební úřad zajistí způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup poskytnutí údajů vedených v rejstříku členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech Policii České republiky. Zároveň bude ze strany plavebního úřadu zajištěno předávání údajů vedených v uvedeném rejstříku do *a)* databáze Evropské unie pro osvědčení o kvalifikaci a plavecké služební knížky a *b)* evropské databáze trupů plavidel. Předávání údajů do uvedených unijních databází je vyžadováno unijním právem a bude prováděno v rozsahu a způsobem podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, jímž je nařízení (EU) 2020/473.

Návrh zákona dále dostatečně konkrétně vymezuje dobu, po níž budou tyto údaje v rejstříku členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech vedeny. Stanoví se, že tyto údaje se uchovávají do dne, v němž se plavební úřad dozví, že došlo k úmrtí držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících nebo osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn. Vzhledem ke skutečnosti, že jednou nabytá odborná kvalifikace osob vedoucích či obsluhujících plavidla či vykonávajících na plavidlech specifické odborné činnosti v obecné rovině přetrvává po předem neomezenou dobu (není-li příslušné oprávnění odňato), je účelné údaje vztahující se k této způsobilosti v rejstříku uchovávat po celou dobu života nositele takové odborné kvalifikace. Ačkoliv je doba platnosti dokladů prokazujících způsobilost daných osob časově omezena, v převážné většině případů je obnovení jejich platnosti vázáno čistě na přezkoumání zdravotní (a nikoliv tedy odborné) způsobilosti daných osob k vykonávání příslušné činnosti ve vnitrozemské plavbě.

Lze tedy konstatovat, že ve vztahu k rejstříku členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech návrh zákona předvídá vedení pouze takových údajů, které jsou nezbytné z hlediska naplnění závazků vyplývajících z unijního práva, pro výkon kontroly plnění nově zakotvených povinností držitelů uvedených dokladů a pro realizaci na tuto kontrolu navazujících postupů (řízení o přestupcích). Navrhovaná právní úprava zároveň jasně vymezuje okruh subjektů, které budou mít k těmto údajům přístup, a rovněž vymezuje dostatečně konkrétně dobu, po níž budou tyto údaje v registru vedeny. Údaje, jež mají charakter osobních údajů, jsou přesně a taxativně vymezeny (především přímo na unijní úrovni), budou zpracovávány v nezbytném rozsahu a uchovávány pouze po dobu nezbytně nutnou. Veškeré (ke zde uvedeným účelům získané) osobní údaje budou zpracovávány v souladu s právními předpisy o ochraně soukromí a bezpečnost osobního údaje tak

bude dostatečně technologicky zajištěna. Riziko zneužití osobních údajů nebo nechtěných zásahů do soukromí je tedy velmi malé.

Na základě shora uvedeného předkladatel dospěl k závěru, že navrhovaná právní úprava nevyvolává žádné negativní dopady do oblasti ochrany osobních údajů.

I) Zhodnocení korupčních rizik

V zásadě jakákoliv právní regulace, tj. jakýkoliv zásah do práv a povinností a rozhodování o nich orgány veřejné moci, s sebou přináší potenciální korupční rizika. Proto je při jejich zhodnocení namísto zaměřit se na konkrétní aspekty navrhované právní úpravy, stejně jako jejich jednotlivých institutů. Zhodnocení korupčních rizik bylo provedeno podle Metodiky CIA (*Corruption Impact Assessment* – Metodika hodnocení korupčních rizik), kterou uveřejnil Vládní výbor pro koordinaci boje s korupcí.

Přiměřenost

Nejprve je třeba konstatovat s odkazem na část C této důvodové zprávy, že navržená právní úprava je pro dosažení sledovaných cílů nezbytná a těchto cílů není možné dosáhnout prostředky nezasahujícími do právního řádu. Rozsah ukládaných povinností odpovídá danému účelu, nepředstavuje pro adresáty právní úpravy nadměrnou zátěž a nevyžaduje vynaložení nepřiměřených nákladů na přizpůsobení se novým požadavkům. Přitom lze opětovně zdůraznit, že rozsah těchto povinností vyplývá primárně z unijního práva.

Efektivita

Navrhovaná právní úprava je dostatečně určitá a předpokládá, že veřejná správa bude schopna kontrolovat a vynucovat dodržování dané právní regulace. Za tímto účelem jsou rovněž stanoveny odpovídající skutkové podstaty přestupků a navazující správní tresty.

Odpovědnost

Návrhem zákona nedochází k excesivnímu rozšíření kompetencí orgánů veřejné moci. Obecně lze konstatovat, že návrhem zákona jsou v souladu s unijním právem ukládány nové povinnosti zejména provozovatelům plavidel, osobám vedoucím a obsluhujícím plavidla či osobám vykonávajícím specifické odborné činnosti ve vnitrozemské plavbě. Nad dodržováním těchto povinností bude vykonávat státní dozor plavební úřad coby příslušný orgán ve smyslu práva Evropské unie.

Ve vztahu k plavebnímu úřadu coby příslušnému orgánu stanoví právní úprava garance nezávislého, ale hlavně transparentního výkonu jeho působnosti. Osoby odpovědné za konkrétní rozhodnutí lze jasně identifikovat. Návrh zákona počítá s regulací nových postupů plavebního úřadu při vedení celé řady správních řízení, a to zejména v oblasti udělování oprávnění a s tím spojeným vydáváním dokladů tato oprávnění prokazujících v oblasti kvalifikace osob vedoucích či obsluhujících plavidla či osob vykonávajících specifické odborné činnosti ve vnitrozemské plavbě.

Ačkoliv návrh zákona přináší poměrně rozsáhlou, strukturovanou a detailní úpravu (na rozdíl od stávající poměrně kusé zákonné úpravy v dané oblasti) regulující celou řadu správních řízení ve věcech způsobilosti shora uvedených skupin osob k jimi vykonávané činnosti v oblasti vnitrozemské plavby, nepředstavuje tato úprava vyloženě novou agendu. Již v současné době jsou udělována příslušná oprávnění k výkonu těchto činností, což je spjato s vydáváním celé plejády různých průkazů způsobilosti k vedení a obsluze plavidel. Výkon příslušné agendy, která je svěřena takřka výlučně plavebnímu úřadu, tak zůstane ve srovnatelném rozsahu. Novou právní úpravou

dochází pouze k harmonizaci podmínek pro udělení příslušných oprávnění (a vydání dokladů tato oprávnění prokazujících) v souladu s novými požadavky unijního práva.

Návrh zákona počítá s regulací správních postupů a správního rozhodování ve věcech

- * vydávání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla a průkazu způsobilosti člena posádky plavidla,
- * provádění zkoušek z teoretických znalostí a praktických dovedností člena posádky plavidla,
- * potvrzování záznamů praxe v obsluze plavidla v plavecké služební knížce člena posádky plavidla,
- * vydávání plaveckých služebních knížek a lodních deníků,
- * udělování zvláštních oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru nebo zajišťujícího pohyb tzv. velké sestavy plavidel,
- * provádění zkoušek z praktických dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru,
- * udělování oprávnění k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících, činnosti odborníka na zkapalněný zemní plyn a obsluze plovoucího stroje, včetně vydávání dokladů toto oprávnění prokazujících,
- * provádění zkoušek z teoretických znalostí a praktických dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníků na plavidle,
- * vedení rejstříku členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech,
- * udělování oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla a vydávání dokladů toto oprávnění prokazujících,
- * pověřování fyzických či právnických osob prováděním zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla,
- * schvalování technické způsobilosti simulátoru a rozhodování o jeho technické nezpůsobilosti a o zákazu jeho využívání k ověřování praktických dovedností vůdce plavidla nebo praktických dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru,
- * provádění zkoušky, jíž se prokazuje odborná způsobilost k provádění zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla,
- * pověřování fyzických či právnických osob prováděním školení určeného pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících,
- * provádění zkoušky z teoretických znalostí a praktických dovedností potřebných k provádění školení určeného pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících,
- * rozhodování o zákazu činnosti spočívající ve vedení nebo obsluze plavidel nebo ve výkonu specifických odborných činností ve vnitrozemské plavbě pro případ závažného ohrožení

bezpečnosti plavby souvisejícího s podezřením na ztrátu odborné nebo zdravotní způsobilosti nositelů oprávnění k výkonu uvedené činnosti,

- * odnímání oprávnění k výkonu činnosti spočívající ve vedení nebo obsluze plavidel nebo ve výkonu specifických odborných činností ve vnitrozemské plavbě pro případ ztráty odborné nebo zdravotní způsobilosti nositelů takového oprávnění,
- * vydávání nových dokladů prokazujících oprávnění k vedení či obsluze plavidel nebo k výkonu specifických odborných činností ve vnitrozemské plavbě pro případ ztráty, zničení, odcizení nebo poškození původních dokladů anebo z důvodu změny údajů v nich obsažených a
- * vedení řízení o přestupcích spočívajících v porušení povinností osob, jimž jsou tyto povinnosti navrhovanou právní úpravou ukládány.

Právní úprava všech postupů a správních řízení předvídaných předloženým návrhem zákona je standardně navázána na obecnou úpravu obsaženou ve správním řádu. Veškeré postupy a řízení uvedené shora budou v kompetenci plavebního úřadu, s výjimkou pověřování fyzických či právnických osob prováděním školení určeného pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících, kdy tato kompetence bude svěřena Ministerstvu dopravy.

Specifikem ve vztahu k této obecné právní úpravě je návrhem zákona předvídaná možnost učinit některá podání rovněž elektronicky prostřednictvím uživatelského rozhraní stanoveného plavebním úřadem. Tuto možnost návrh zákona připouští v případě podání prakticky všech žádostí o udělení oprávnění k výkonu činností spočívajících ve vedení či obsluze plavidel, jakož i k výkonu dalších specifických odborných činností ve vnitrozemské plavbě. Totožnost osoby, která činí příslušné podání, bude v daných případech ověřena v souladu se zákonem o elektronické identifikaci. Učinění podání touto privilegovanou formou bude však pouze možností (nikoliv povinností). Bude tedy na osobě, která bude příslušné podání činit, jakou formu zvolí.

Lze shrnout, že ačkoliv nová úprava je oproti stávající právní úpravě značně rozsáhlá a předvídá úpravu celé řady postupů plavebního úřadu a řady jím vedených správních řízení, je zároveň odpovídajícím způsobem strukturovaná, detailní a jednoznačná a přináší tak jasně vymezené meze pro výkon státní moci.

Opravné prostředky

Jak bylo shora uvedeno, jsou řízení v navrhované právní úpravě v obecné rovině navázána na správní řád a případně též na zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. Odchytky od těchto předpisů návrh zákona jasně identifikuje. Žádná specifika týkající se opravných prostředků proti rozhodnutím vydaným ve správním řízení návrh zákona neupravuje.

Kontrolní mechanismy

Předkladatel se snažil navrženou právní úpravu formulovat jednoznačně, protože jednoznačná právní úprava poskytuje větší míru právní jistoty a usnadňuje kontrolu nad aplikační praxí ze strany orgánů veřejné moci a tím snižuje reálný prostor pro korupci. Navržená právní úprava obsahuje jasné vymezení práv a povinností všech dotčených orgánů a osob. V rámci všech procesů jsou nastaveny standardní kontrolní mechanismy, které limitují možnosti korupce.

Stěžejní roli při výkonu státní správy ve věcech upravených návrhem zákona bude vykonávat Státní plavební správa, která bude zejména posuzovat způsobilost osob k výkonu funkce člena posádky plavidla, zajišťovat příslušné zkoušky žadatelů o příslušná oprávnění, vydávat doklady dokládající způsobilost osob k výkonu určité funkce či činnosti, jakož i plavecké služební knížky a lodní deníky. V návaznosti na požadavek směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož členské státy zajistí, aby byly veškeré činnosti vykonávané *vládními a nevládními subjekty* v rámci jejich pravomoci, které souvisejí s výcvikem, posuzováním způsobilosti, jakož i vydáváním a aktualizací osvědčení Unie o kvalifikaci, plaveckých služebních knížek a lodních deníků průběžně sledovány na základě systému norem kvality s cílem zajistit dosažení cílů této směrnice, stanoví návrh zákona, že Státní plavební správa zajistí za účelem řádného výkonu státní správy, včetně včasného zjištění nedostatků a jejich nápravy, zavedení systému řízení kvality. Zároveň bude stanoveno, že tento požadavek je splněný, pokud je systém řízení kvality ve shodě s harmonizovanou českou technickou normou upravující řízení kvality (ČSN EN ISO 9001 Systémy managementu jakosti – Požadavky). Tato skutečnost jednoznačně přispěje k podpoře kontrolních mechanismů při výkonu státní správy v dané oblasti a tím i ke zmenšení prostoru pro korupci.

Dobrá praxe

Navrhovaná právní úprava využívá již existující postupy vyplývající ze správního řádu a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkami týkajícími se zejména možnosti ve vybraných případech učinit podání privilegovanou formou (nad rámec možností obecně upravených ve správním řádu). Správní tresty za přestupky, které jsou zaváděny, jsou doplňovány do již existujícího systému správních trestů a jsou odstupňovány podle závažnosti přestupků.

Transparentnost a otevřená data

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na dostupnost informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na shora uvedené je zřejmé, že významnost korupčních rizik navrhované právní úpravy je nízká.

J) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nevyvolává žádné dopady na bezpečnost a obranu státu.

K) Odborné konzultace

Navrhovaná právní úprava byla kontinuálně a velmi podrobně konzultována se zástupci Státní plavební správy. Rovněž byla konzultována se Svazem dopravy, Sekcí vodní dopravy, jíž byla poskytnuta možnost se k věci vyjádřit. Přípomínky vzešlé z uvedených odborných konzultací Ministerstvo dopravy posoudilo. Relevantní připomínky zástupců odborné veřejnosti byly akceptovány změnou návrhu zákona či důvodové zprávy. Přípomínky rozporné s unijním právem, nebo připomínky neopodstatněné byly odmítnuty.

II. Zvláštní část

K bodům 1 až 3 (§ 1 poznámky pod čarou č. 1 a 2)

S ohledem na to, že směrnice Rady 91/672/ES ze dne 16. prosince 1991 o vzájemném uznávání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách a směrnice Rady 96/50/ES ze dne 23. července 1996 o harmonizaci podmínek pro získání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství byly nahrazeny směrnicí (EU) 2017/2397, aktualizuje se referenční odkaz na směrnice uvedený v poznámce pod čarou č. 1, tak aby odpovídal aktuální unijní právní úpravě kvalifikací ve vnitrozemské plavbě.

Do poznámky pod čarou č. 2 se pak doplňuje odkaz na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/473, na které nově navrhovaná právní úprava navazuje.

K bodu 4 (§ 8 odst. 1)

Návrh zákona přináší novou komplexní právní úpravu způsobilosti osob, včetně vůdců plavidel, k vedení a obsluze plavidel a k výkonu dalších odborných činností ve vnitrozemské plavbě. Ustanovení § 8 odst. 1 upravuje povinnost vůdců plavidel coby uživatelů přístavu směřující k tomu, aby nedošlo k ohrožení nebo poškození plavidel nebo staveb na vodní cestě nebo k ohrožení nebo poškození životního prostředí právě při využívání přístavu. V tomto ustanovení je zavedena legislativní zkratka „vůdce plavidla“, která nevhodně navazuje na slovní spojení obsahující zmínku o způsobilosti dané osoby plavidlo vést. Vůdce plavidla musí být pro účely celého zákona vymezen jako osoba plavidlo vedoucí, aniž by se přitom přihlíželo k jeho způsobilosti k dané činnosti. Jiné pojetí by vedlo k absurdním situacím, kdy by se osoba bez potřebné způsobilosti vedoucí plavidlo mohla vyhnout odpovědnosti za porušení řady povinností a příslušnému postihu.

K bodům 5 a 6 (§ 10 odst. 4 písm. d))

Na základě připomínky uplatněné v rámci meziresortního připomínkového řízení Svazem průmyslu a dopravy České republiky dochází návrhem zákona k precizaci jedné z podmínek pro pověření právnické osoby prováděním technických prohlídek plavidel. Ve vztahu ke stávající právní úpravě (podle níž nelze prováděním technických prohlídek plavidel pověřit osobu organizačně, personálně nebo finančně jakkoliv propojenou s výrobcem, dovozcem nebo prodejcem plavidel nebo provozovatelem vodní dopravy), dochází k doplnění v tom smyslu, že prováděním technických prohlídek plavidel nebude možno pověřit osobu, která provádí výrobu, dovoz, prodej, (nově rovněž) úpravu nebo opravu plavidel, provozuje vodní dopravu nebo je organizačně, personálně nebo finančně jakkoliv propojena s osobou tyto činnosti provádějící. Slovní spojení označující nově doplňované činnosti spočívající v úpravě nebo opravě plavidel vycházejí ze stávající terminologie užívané zákonem o vnitrozemské plavbě (vizte zejména ustanovení § 10c). Doplnění úpravy předkladatel považuje za účelné ve vztahu k možnému střetu zájmů osoby provádějící zároveň technické prohlídky plavidel a jejich úpravy nebo opravy.

K bodu 7 (§ 10 odst. 4 písm. e))

Na základě připomínky uplatněné v rámci meziresortního připomínkového řízení Svazem průmyslu a dopravy České republiky a v návaznosti na konzultaci navrhované změny

s Ministerstvem průmyslu a obchodu (jehož působnosti se tato změna dotýká) dochází návrhem zákona k precizaci jedné z podmínek pro pověření právnické osoby prováděním technických prohlídek plavidel, konkrétně podmínky uvedené v § 10 odst. 4 písm. e) zákona o vnitrozemské plavbě. Formulace stávající podmínky se totiž ukázala jako nepřesná, když je požadováno, aby žadatel o pověření měl vnitřní organizační strukturu a systém řízení jakosti pro provádění technických prohlídek odsouhlasený akreditovanou osobou podle technických norem. Jako vhodnější formulace se jeví, aby žadatel byl držitelem platného osvědčení o akreditaci podle § 16 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K bodům 8 až 11 (§ 18 odst. 2 a 3)

Směrnice (EU) 2017/2397 předpokládá, že doba plavby členů posádky bude prokazována prostřednictvím údajů v plaveckých služebních knížkách, přičemž k ověřování údajů v plaveckých služebních knížkách budou sloužit lodní deníky, v nichž jsou obsaženy záznamy o plavbách, které plavidlo a jeho posádka uskutečnily. V návaznosti na unijní úpravu se navrhuje doplnit právní úpravu lodních listin, kterými jsou i lodní deníky, jednak o povinnost plavebního úřadu lodní deník vydat, dále o povinnost provozovatele plavidla zabezpečit, že u každého plavidla bude veden toliko jeden lodní deník (vydaný plavebním úřadem nebo jedním ze států, jehož doklady musí Česká republika uznávat podle unijního práva), do něhož lze zapisovat údaje o plavbách plavidla a jeho posádky (unijní právní úprava v této souvislosti užívá pojem „aktivní lodní deník“) a o povinnost vůdce plavidla zaznamenávat výše uvedené údaje do lodního deníku. Navržená úprava též odkazuje na nařízení (EU) 2020/182, které kromě toho, že stanoví vzor lodního deníku, obsahuje též pokyny k zaznamenávání údajů. Navržená úprava se vztahuje toliko na plavidla vymezená v § 24a odst. 1 návrhu zákona, jimiž jsou právě plavidla spadající pod působnost směrnice (EU) 2017/2397.

V návaznosti na provedené změny dochází též k vyčlenění poslední věty z § 18 odst. 2 zákona o vnitrozemské plavbě do nového odstavce a přečíslování stávajícího odstavce 4.

K bodům 12 a 13 (Zrušení skupinového nadpisu a zavedení nadpisu § 24)

S ohledem na novou, poměrně rozsáhlou právní úpravu způsobilosti osob k vedení a obsluze plavidel, jakož i k výkonu dalších odborných činností ve vnitrozemské plavbě, dochází k legislativně technické úpravě umožňující opatřit rozsáhlou řadu nových ustanovení příslušnými nadpisy. To předpokládá zároveň vypuštění stávajícího skupinového nadpisu nad § 24, a to s ohledem na článek 30 odstavec 7 legislativních pravidel vlády, podle něhož při použití skupinového nadpisu nemohou být jednotlivé paragrafy či články nadepsány nadpisem umístěným pod označením paragrafu nebo článku.

K bodům 14 až 18 (§ 24 odst. 1 až 4)

Nově navržené znění § 24 odst. 1 reaguje na skutečnost, že směrnice (EU) 2017/2397 rozeznává 3 úrovně obsluhy plavidla. Nejnižší, s minimálními kvalifikačními požadavky, je úroveň vstupní tvořená plavčíkem a pomocným lodníkem. Následuje provozní úroveň tvořená lodníkem, kvalifikovaným lodníkem a kormidelníkem. Nejvyšší z hlediska odbornosti je úroveň řídicí, tedy vůdce plavidla. V zákoně je navíc nově explicitně stanoveno, že vůdce plavidla je členem posádky plavidla, což mělo za následek i drobné formulační změny reflektující tuto skutečnost v § 24 odst.

3 zákona. K tomu lze uvést, že v případě malých a rekreačních plavidel stanoví právní úprava požadavky na způsobilost toliko jejich vůdců; tato plavidla členy posádky nedisponují.

Současně dochází v § 24 odst. 2 větě první k precizaci toho, že je to provozovatel plavidla, kdo je odpovědný za zajištění obsluhy plavidla posádkou zaručující z hlediska počtu a odborného složení bezpečnost provozu tohoto plavidla. Tomu pak odpovídá příslušná skutková podstata přestupku provozovatele plavidla. S ohledem na přesunutí základních požadavků na způsobilost členů posádky na úroveň zákona dochází též k revizi zákonného zmocnění pro vydání prováděcí vyhlášky v § 24 odst. 4.

K bodu 19 (§ 24a až 24z)

K § 24a

§ 24a návrhu zákona představuje základní výchozí ustanovení nové právní úpravy, neboť vymezuje plavidla, u nichž je výkon funkce člena posádky plavidla podmíněn udělením příslušného oprávnění, a doklady, kterými lze oprávnění člena posádky plavidla doložit. Na toto ustanovení je poté navázána související nově navržená úprava obsažená v následujících ustanoveních.

Podle § 24a odst. 1 návrhu zákona se tato úprava bude vztahovat na

- lodě (s výjimkou rekreačních plavidel), tedy dle zákona plavidla naplňující alespoň jeden z pojmových znaků, jimiž je minimální délka trupu 20 m, určení k přepravě více než 12 cestujících, nebo určení k vlečení nebo tlačení jiných než malých plavidel (remorkéry) nebo k vedení bočně svázané sestavy jiných než malých plavidel,
- malá plavidla (s výjimkou rekreačních), jejichž objem vypočtený jako součin délky, šířky a ponoru činí alespoň 100 m³,
- malá plavidla určena k vlečení nebo tlačení malých plavidel, jejichž objem vypočtený jako součin délky, šířky a ponoru činí alespoň 100 m³,
- malá plavidla určena k vedení bočně svázané sestavy malých plavidel, jejichž objem vypočtený jako součin délky, šířky a ponoru činí alespoň 100 m³,
- plavidla podléhající schválení podle Evropské dohody o mezinárodní přepravě nebezpečných věcí po vnitrozemských vodních cestách (ADN) a
- plovoucí stroje.

Toto vymezení vychází z čl. 2 odst. 1 a 2 písm. a) směrnice (EU) 2017/2397. Předkladatel vycházel z toho, že jednotlivé položky zde uvedeného výčtu obsahují technické parametry plavidel, na něž unijní úprava dopadá. Položky uvedené pod písmeny b) až f) nelze vnímat jako *lex specialis* k položce uvedené pod písmenem a). Je-li tak například remorkér plavidlem nesplňujícím jeden ze znaků uvedených pod body i) až iii) písmene c), ale je lodí o délce větší než 20 m, dopadá na něj ve směrnici obsažená úprava právě z toho titulu, že naplňuje podmínky stanovené v písmeni a) článku 2 uvedené směrnice. V této souvislosti je třeba uvést, že nejvíce osob, na které výše uvedená úprava dopadne, budou osoby tvořící posádku lodí. Naopak malá plavidla určena k vlečení nebo tlačení výše uvedených malých plavidel, nebo k vedení bočně svázané sestavy těchto malých plavidel,

představují v České republice aktuálně spíše teoretickou množinu pravidel, jejich začlenění do tohoto ustanovení bylo nicméně vyvoláno čl. 2 odst. 1 písm. c) směrnice (EU) 2017/2397 a potřebou jeho řádné transpozice do českého právního řádu. § 24a odst. 2 až 4 návrhu zákona poté vymezují, kterými doklady lze oprávnění člena posádky plavidla prokázat. Tyto doklady lze rozčlenit v první řadě na ty, jimiž lze prokázat oprávnění člena posádky plavidla na všech vnitrozemských vodních cestách Evropské unie, a ty, jimiž lze prokázat oprávnění člena posádky plavidla jen na vnitrozemských vodních cestách České republiky (v rozsahu stanoveném v návrhu zákona).

Prvním z dokladů je osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla, na základě kterého lze vykonávat příslušnou funkci člena posádky plavidla na všech vnitrozemských vodních cestách Evropské unie, jakož i na vodních cestách smluvních států Dohody o Evropském hospodářském prostoru a na Rýnu. Toto osvědčení bude v České republice vydáváno plavebním úřadem při splnění harmonizovaných požadavků, jež jsou v návrhu zákona promítnuty do § 24b. S ohledem na to, že osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla bude uznáváno v rámci celé Evropské unie, stanoví § 24a odst. 2 písm. b) návrhu zákona, že oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla bude možné prokázat i osvědčením Evropské unie o kvalifikaci člena posádky vydávaným jiným členským státem Evropské unie. Pro úplnost lze uvést, že toto osvědčení opravňuje k výkonu funkce člena posádky plavidla též na vodních cestách nenapojených na vodní cesty jiného členského státu Evropské unie, dále na námořní obchodní lodi plující na vnitrozemských vodních cestách a v České republice na vojenském plavidle, plavidle provozovaném základní složkou integrovaného záchranného systému, obecní policií, plavebním úřadem nebo správcem vodní cesty, nebo na převozní lodi upoutané k vodícímu lanu nebo řetězu.

§ 24a odst. 2 písm. c) až e) návrhu zákona dále reflektuje skutečnost, že směrnice (EU) 2017/2397 stanoví, že oprávnění člena posádky plavidla na (všech) vnitrozemských vodních cestách Evropské unie lze prokázat osvědčením o kvalifikaci člena posádky plavidla vydaným smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru s platností ve všech členských státech Evropské unie a smluvních státech Dohody o Evropském hospodářském prostoru, osvědčením vydaným podle Revidované úmluvy pro plavbu na Rýně, nebo osvědčením vydaným třetí zemí (jinou než uvedenou v předchozím výčtu), za předpokladu uznání ze strany Evropské komise. Také těmito doklady lze prokázat oprávnění ve vztahu ke všem situacím uvedeným v předchozím odstavci.

Na všech vnitrozemských vodních cestách Evropské unie lze vykonávat funkci člena posádky plavidla též na základě průkazu způsobilosti dokládajícího oprávnění k výkonu funkce člena posádky námořní obchodní lodě, který byl vydán Ministerstvem dopravy, jiným členským státem Evropské unie, smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo jiným státem, je-li tento průkaz způsobilosti uznáván podle předpisu Evropské komise. Toto nicméně platí pouze za předpokladu, že se jedná o osobu vykonávající funkci na námořní obchodní lodi plující na vnitrozemských vodních cestách a nejedná se funkci velitele (ten bude muset doložit své oprávnění některým z dokladů vztahujících se speciálně na plavbu po vnitrozemských vodních cestách dle § 24a odst. 2 návrhu zákona). Výše uvedené vyplývá z toho, že velitel námořní obchodní lodě dočasně plující na vnitrozemských vodních cestách je za bezpečné vedení této lodě zodpovědný a musí tedy znát pravidla a specifika plavby na vnitrozemských vodních cestách. U ostatních členů posádky námořní obchodní lodě se předpokládá, že svou funkci vykonávají podle

pokynů velitele a že činnosti vykonávané při obsluze námořní obchodní lodě jsou způsobilí zastat, neboť výkon těchto činností na moři je obvykle stejně náročný nebo náročnější než při plavbě na vnitrozemských vodních cestách.

Dalším dokladem, kterým lze prokázat oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla, je průkaz způsobilosti. Průkazem způsobilosti lze nicméně prokázat oprávnění pouze na vnitrozemských vodních cestách České republiky v situacích vymezených v § 24a odst. 3 návrhu zákona.

Prvním z těchto případů je výkon funkce člena posádky plavidla, které je provozované na vodní cestě nepropojené s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie. Předmětným ustanovením se provádí čl. 7 směrnice (EU) 2017/2397, který umožňuje členským státům Evropské unie, aby uplatnily výjimky z určitých ustanovení směrnice, konkrétně jde o to, že si mohou stanovit vlastní (mírnější) požadavky na kvalifikaci výše uvedených členů posádek plavidel, jejichž splnění osvědčí jiným dokladem než v Evropské unii automaticky uznávaným osvědčením Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla. Lze tedy uvést, že zatímco osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla bude opravňovat k výkonu člena posádky plavidla na všech vnitrozemských vodních cestách Evropské unie (včetně vodních cest nepropojených s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie), průkaz způsobilosti bude opravňovat toliko k výkonu funkce na plavidle pohybujícím se na vodních cestách České republiky nepropojených s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie. V případě plavidel provozovaných na vodní cestě nepropojené s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie se bude typicky jednat o plavbu místního významu (např. vyhlídkové plavby na vodních nádržích apod.). Do této kategorie bude patřit i nezanedbatelná skupina plovoucích strojů vykonávajících práci na těchto vodních cestách (např. šterkovnách).

Druhým případem je výkon funkce člena posádky plavidla, které je vojenským plavidlem nebo plavidlem provozovaným základní složkou integrovaného záchranného systému, obecní policií, plavebním úřadem nebo správcem vodní cesty. Předmětné ustanovení reaguje na čl. 2 odst. 2 písm. c) směrnice (EU) 2017/2397, který osoby podílející se na provozu výše uvedených plavidel vyjímá z působnosti směrnice. Požadavky na způsobilost těchto osob jsou tedy požadavky čistě vnitrostátními.

Vojenská plavidla jsou plavidla, která jsou z hlediska technických požadavků s ohledem na zvláštní účel jejich provozu regulována speciálním předpisem, jímž je zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v rámci něhož je upraveno schvalování jejich technické způsobilosti i evidence. Na členy posádky těchto plavidel se nicméně zákon o vnitrozemské plavbě dle platného § 47 vztahuje, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Tento princip navrhovaná právní úprava nemění a umožňuje tedy nadále pro členy vojenských plavidel nastavení speciální úpravy jejich odborné způsobilosti uvedeným zákonem.

Plavidly provozovanými některou ze základních složek integrovaného záchranného systému je třeba ve smyslu § 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, rozumět plavidla provozovaná Hasičským záchranným sborem České republiky, jednotkami požární ochrany zařazenými do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelem zdravotnické záchranné služby a Policií České republiky. V praxi půjde zejména o členy posádek plavidel vodní záchranné služby a plavidel porúčnických oddělení Policie České republiky.

Plavidla provozovaná obecní policií, plavebním úřadem nebo správcem vodní cesty jsou dalšími plavidly, jejichž členové posádky budou podléhat vnitrostátně stanoveným požadavkům na odbornou způsobilost. Jedná se o plavidla, která sice nespádají pod některou ze složek integrovaného záchranného systému, ale charakterem svého provozu slouží k udržování veřejného pořádku, správě vodních cest a dalším zásahovým službám a tím tedy rovněž spadají pod výjimku v čl. 2 odst. 2 písm. c) směrnice (EU) 2017/2397.

Posledním případem je výkon funkce člena posádky plavidla, které je převozní lodí upoutanou k vodícímu lanu nebo řetězu. Předmětné ustanovení reaguje na čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice (EU) 2017/2397, který osoby podílející se na provozu výše uvedených plavidel vyjímá z působnosti směrnice. Požadavky na způsobilost těchto osob jsou tedy požadavky čistě vnitrostátními. Pokud jde o převozní lodě upoutané k vodícímu lanu nebo řetězu a nepohybující se tedy po vodní cestě samostatně, eviduje Státní plavební správa v současné době provoz tří takovýchto přívozů, přičemž do budoucna pochopitelně nelze vyloučit navýšení počtu těchto plavidel evidovaných v plavebním rejstříku. I v souvislosti s provozem uvedených plavidel již byly zaznamenány plavební nehody a stanovení požadavků (byť „pouze“ vnitrostátních) na odbornou způsobilost členů jejich posádek, které zohlední požadavky praxe, lze proto vnímat jediné jako žádoucí a potřebné.

Průkaz způsobilosti bude vydáván plavebním úřadem při splnění podmínek vymezených v § 24c návrhu zákona.

§ 24a odst. 5 a 6 návrhu zákona upravují tzv. zvláštní oprávnění vůdců plavidla, čímž reaguje na čl. 6 směrnice (EU) 2017/2397. Předmětná unijní právní úprava vychází z toho, že vůdci plavidel provozovaných za podmínek, které představují zvláštní riziko pro bezpečnost, zejména v případě řízení velkých sestav, řízení plavidel na zkapalněný zemní plyn, řízení za snížené viditelnosti, řízení na vnitrozemských vodních cestách námořního charakteru nebo řízení na vodních cestách, které představují zvláštní rizika pro plavbu, by měli mít zvláštní oprávnění. Pro získání takového oprávnění by měli vůdci plavidel prokázat zvláštní dodatečnou způsobilost. Unijní úprava rozlišuje 5 druhů zvláštních oprávnění. S ohledem na geografické podmínky České republiky nemá Česká republika vodní cesty námořního charakteru ani vodní cesty se zvláštními riziky, proto tato zvláštní oprávnění nejsou do návrhu zákona promítnuta. Zvláštními oprávněními relevantními v podmínkách České republiky jsou zvláštní oprávnění k vedení plavidla plujícího pomocí radaru, zvláštní oprávnění k vedení plavidla zajišťujícího pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m² a zvláštní oprávnění k vedení plavidla používajícího jako palivo zkapalněný zemní plyn. První dvě zvláštní oprávnění budou prokazována záznamem v některém z osvědčení o kvalifikaci vůdce plavidla uvedeném v § 24a odst. 2 návrhu zákona.

Předkladatel navrhuje požadovat shora uvedená zvláštní oprávnění od vůdců plavidel provozovaných v České republice rovněž na vodních cestách nepropojených s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie a v jiných případech, kdy může vůdce plavidla prokazovat své oprávnění průkazem způsobilosti vůdce plavidla dle § 24a odst. 3 návrhu zákona. V takovém případě se zvláštní oprávnění vyznačí v průkazu způsobilosti vůdce plavidla.

Platnost zvláštního oprávnění má být podle směrnice (EU) 2017/2397 navázána na platnost osvědčení o kvalifikaci vůdce plavidla, s níž je spojena, což návrh zákona respektuje. Poněkud odlišná situace je pak u zvláštního oprávnění k vedení plavidla používajícího jako palivo zkapalněný zemní plyn, kde čl. 12 odst. 5 směrnice (EU) 2017/2397 předpokládá, že bude vydáván

zvláštní doklad. V souladu s § 24n odst. 4 návrhu zákona lze toto zvláštní oprávnění doložit osvědčením Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkपालněný zemní plyn vydaným plavebním úřadem, jiným členským státem Evropské unie nebo smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru s platností ve všech členských státech Evropské unie a smluvních státech Dohody o Evropském hospodářském prostoru, osvědčením o kvalifikaci odborníka na zkपालněný zemní plyn vydaným pro výkon této činnosti podle Revidované úmluvy pro plavbu na Rýně státem, který je její smluvní stranou, nebo osvědčením o kvalifikaci odborníka na zkपालněný zemní plyn vydaným pro výkon této činnosti jiným státem, je-li toto osvědčení uznáváno Evropskou komisí.

V případě námořní obchodní lodi plující na vnitrozemských vodních cestách lze zvláštní oprávnění doložit též průkazem způsobilosti dokládajícím oprávnění k výkonu funkce člena posádky námořní obchodní lodě používající jako palivo zkपालněný zemní plyn, který byl vydán Ministerstvem dopravy, jiným členským státem Evropské unie, smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo jiným státem, jehož doklady jsou uznávány Evropskou komisí. Tato skutečnost vyplývá z čl. 5 odst. 2 směrnice (EU) 2017/2397.

K § 24b

V návaznosti na čl. 11 odst. 1, čl. 17 odst. 3 a přílohu I směrnice (EU) 2017/2397 stanoví § 24b návrhu zákona podmínky, při jejichž splnění vydá plavební úřad (na žádost) určité osobě osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla. Všichni členové posádky bez ohledu na konkrétní funkci musí prokázat svou zdravotní způsobilost k výkonu činnosti člena posádky plavidla. V souladu s unijní úpravou se dále stanoví požadavky na konkrétní funkci člena posádky plavidla (od vůdce plavidla až po pomocného lodníka), přičemž se jedná o požadavky na

- dosažení určitého věku,
- získanou praxi v obsluze plavidla (v některých případech se uznává i praxe v obsluze námořní obchodní lodě),
- absolvování (nebo zahájení) školení,
- absolvování zkoušky (teoretické, praktické či jejich kombinaci) a
- držení některých dokladů prokazujících splnění různých druhů odborné způsobilosti či dosažené (nebo zahájené) vzdělání.

K uznávání praxe získané obsluhou námořní obchodní lodě uvádí předkladatel následující. Podle ustanovení § 2 odstavce 4 zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve znění pozdějších předpisů, se námořní obchodní lodí rozumí námořní plavidlo s vlastním pohonem určené k námořní plavbě za účelem přepravy nákladů nebo cestujících nebo přepravy nákladu a cestujících. Podle odstavce 8 téhož ustanovení je pak osobní lodí námořní plavidlo určené k přepravě více než 12 cestujících. Ačkoliv podle § 5 odstavce 1 písm. c) zákona o námořní plavbě nelze osobní lodě provozovat pod státní vlajkou České republiky, není vyloučeno, aby byla praxe v obsluze plavidla potřebná k získání příslušného oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla ve vnitrozemské plavbě získávána právě na takových námořních obchodních lodích, které jsou zároveň osobními loděmi.

K § 24c

Navržené ustanovení stanoví podmínky, při jejichž splnění vydá plavební úřad (na žádost) určité osobě průkaz způsobilosti. Průkazem způsobilosti lze prokázat oprávnění pouze na

vnitrozemských vodních cestách České republiky v situacích vymezených v § 24a odst. 3 návrhu zákona. Podmínky pro získání průkazu způsobilosti nejsou vymezeny unijním právem a jde tedy o právní úpravu vnitrostátní, byť v případě průkazu způsobilosti prokazujícího oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla provozovaného na vodní cestě nepropojené s vodními cestami jiného členského státu Evropské unie se uplatní článek 7 směrnice (EU) 2017/2397, jenž vyžaduje stanovení podmínek zajišťujících „odpovídající úroveň bezpečnosti“. Celkově jsou vnitrostátní požadavky stanoveny mírněji než na unijní úrovni. I pro vydání průkazu způsobilosti platí, že všichni členové posádky bez ohledu na konkrétní funkci budou muset prokázat svou zdravotní způsobilost k výkonu činnosti člena posádky plavidla. Kromě toho je požadováno (vždy v závislosti na konkrétní funkci)

- dosažení určitého věku,
- získání praxe a
- absolvování zkoušky (teoretické či praktické)
- držení některých dokladů prokazujících zahájené vzdělání.

Nově navrhovaná vnitrostátní právní úprava požadavků na členy posádky plavidla vychází z vyhodnocení stávající právní úpravy a s ní související aplikační praxe. Stanovení podmínek pro získání průkazu způsobilosti bylo z důvodu zajištění bezpečného provozu plavidel ve vnitrozemské plavbě vyhodnoceno jako potřebné (vedle obsluhy plavidel provozovaných na nenapojených vodních cestách a upoutaných převozních lodí) rovněž pro obsluhu vojenských plavidel či plavidel provozovaných základní složkou integrovaného záchranného systému, obecní policií, plavebním úřadem či správcem vodní cesty. Podmínky pro získání průkazu způsobilosti člena posádky plavidla jsou nastaveny tak, aby byla zajištěna bezpečná obsluha plavidel ve vnitrozemské plavbě k tomu odborně způsobilými osobami. Zohledněna byla zároveň intenzita plavebního provozu a charakter vodních cest v České republice. Lze konstatovat, že oproti stávající právní úpravě dochází k nahrazení (v minulosti zejména provozovateli vodní dopravy v České republice kritizovaných) požadavků na dlouhou dobu praxe praktickou a teoretickou zkouškou, která znalosti a dovednosti žadatele o vydání průkazu způsobilosti prověří stejně spolehlivě. Tím bude umožněno při menší zátěži zaměstnavatelů působících ve vnitrozemské plavbě i samotných osob, které hodlají vykonávat funkci člena posádky plavidla, rychlejší získání průkazu způsobilosti.

K § 24d

Předmětné ustanovení předně upravuje povinné přílohy žádosti o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla a žádosti o vydání průkazu způsobilosti člena posádky plavidla. Ve všech případech platí, že musí být předložen lékařský posudek dokládající zdravotní způsobilost žadatele. Ostatní přílohy se pak budou u jednotlivých žádostí lišit v návaznosti na konkrétní požadavky vyplývající z § 24b a § 24c návrhu zákona. V této souvislosti lze zmínit zejména c) a d), kterým je naplňován požadavek na uznávání dokladů o složení zkoušky z praktických dovedností pomocí simulátoru a dokladů o absolvování školení, za předpokladu, že tuto zkoušku na simulátoru nebo školení žadatel absolvoval v jiném členském státě Evropské unie nebo smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

Předkladatel při zpracování návrhu zákona zohlednil (a navrhovaná právní úprava s tím počítá), že k žádostem podávaným ve správním řízení nebudou přikládány dokumenty obsahující údaje, které jsou vedené v informačních systémech zpřístupněných plavebnímu úřadu pro výkon příslušné agendy.

Návrh zákona stanoví, že doklady vyžadované jakožto obligatorní přílohy k uvedeným žádostem se k žádosti přikládají v kopii, kdy zároveň plavební úřad může požadovat předložení originálu dokladu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, že nebyla žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originály potřebných dokladů, které mu budou bezprostředně poté navraceny. Formulačně je vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu (pokud jde o slovní spojení „předat žádost osobně“) a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3 (pokud jde o úpravu „předávání dokladů správnímu úřadu v kopii“).

Odstavec 3 reaguje na čl. 11 odst. 1 písm. a) směrnice (EU) 2017/2397 výslovně vyžadující předložení uspokojivých dokladů o totožnosti žadatele. Z tohoto důvodu návrh zákona vyžaduje předložení průkazu totožnosti, a to buď v rámci řízení o žádosti, nebo je-li podmínkou pro vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla úspěšné složení zkoušky z teoretických znalostí nebo praktických dovedností, při skládání této zkoušky (vizte § 24e odst. 5 návrhu zákona).

Odstavec 4 upravuje situace, kdy je podmínkou pro vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla zkouška z teoretických znalostí nebo zkouška z praktických dovedností. V takových případech plavební úřad po podání žádosti stanoví termín pro vykonání zkoušky a řízení přerušuje. Tento postup se nicméně nepoužije, pokud žadatel vykonal praktickou zkoušku na simulátoru v jiném členském státě Evropské unie nebo smluvním státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru a k žádosti přiložil osvědčení o jejím složení, neboť toto osvědčení je vzájemně uznáváno. Zároveň platí že, nebyla-li zkouška úspěšně složena do 1 roku ode dne nabytí právní moci usnesení, jímž bylo řízení přerušeno, plavební úřad řízení zastaví. Doba 1 roku je dle aplikační praxe zcela dostačující na to, aby žadatel byl schopen absolvovat tuto zkoušku, a to i v případě nutnosti jejího opakování, které návrh zákona rovněž připouští pro případ, že první pokus o její složení dopadl neúspěchem.

K § 24e

Předmětné ustanovení v návaznosti na čl. 18 směrnice (EU) 2017/2397 upravuje zkoušku z teoretických znalostí a praktických dovedností člena posádky plavidla. Tyto zkoušky bude provádět plavební úřad. Návrh zákona shodně, jak pro zkoušku z teoretických znalostí, tak pro zkoušku z praktických dovedností člena posádky plavidla stanoví, že

- tyto zkoušky budou skládány v místě určeném plavebním úřadem,
- tyto zkoušky budou skládány před zkušební komisí, která je nejméně tříčlenná a složena z komisařů jmenovaných ředitelem plavebního úřadu,
- členem zkušební komise nesmí být osoba, jejíž účast na provádění zkoušky by s ohledem na její poměr k zájemci o složení zkoušky ohrozila nestranný průběh zkoušky,
- zájemce o složení zkoušky, jenž byl neúspěšný, může tuto zkoušku jednou opakovat,
- plavební úřad před vlastním složením zkoušky ověří totožnost zájemce o její složení.

U zkoušky z teoretických znalostí návrh zákona rozeznává 2 způsoby jejího skládání. Prvním je skládání zkoušky pomocí výpočetní techniky formou testu, kdy otázky tvořící obsah testu budou generovány náhodným výběrem ze souboru zkušebních otázek, který plavební úřad zveřejní na svých internetových stránkách. Druhý způsob, který se uplatní u zkoušky z teoretických znalostí vůdce plavidla, představuje ústní skládání zkoušky. V této souvislosti lze uvést, že při formulaci způsobu skládání zkoušky byla zohledněna stávající vyhovující praxe plavebního úřadu.

Návrh zákona obsahuje zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymezí znalosti a dovednosti, které jsou předmětem těchto zkoušek, průběh jejich provádění, způsob jejich hodnocení, podmínky pro jmenování zkušebním komisařem a technické parametry a vybavení plavidla potřebného ke zkoušce praktických dovedností. Provedením tohoto zmocnění budou do českého právního řádu transponována příslušná ustanovení směrnice (EU) 2020/12 týkající se zkoušek potřebných pro získání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla. Ve vztahu ke zkouškám potřebným pro získání průkazu způsobilosti člena posádky plavidla (nevycházejícím z unijní úpravy) budou tyto požadavky stanoveny vnitrostátně, aniž by se přitom muselo vycházet z požadavků unijního práva.

Podle článku 17 odstavce 3 směrnice (EU) 2017/2397 se praktické zkoušky za účelem získání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla a zvláštního povolení pro vedení plavidla pomocí radaru mohou uskutečnit na plavidle nebo na simulátoru, který vyhovuje článku 21. Uvedené unijní ustanovení ponechává na členských státech, zda budou zkoušky z praktických dovedností prováděny na plavidle nebo na simulátoru. Vzhledem k značné nákladnosti pořízení simulátoru nebyla z věcného hlediska možnost skládání těchto zkoušek na simulátoru připuštěna. Tento přístup je podle předkladatele unijně konformní.

K § 24f

Předmětné ustanovení upravuje praxi v obsluze plavidla, je-li podmínkou pro vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla. V této souvislosti bude počítána pouze praxe získaná obsluhou plavidla uvedeného v § 24a odst. 1 a současně doložená záznamem v plavecké služební knížce potvrzeným plavebním úřadem nebo jiným státem uvedeným v § 24a odst. 2 písm. b) až e). Akceptovatelný bude v souladu s unijní právní úpravou toliko záznam v plavecké služební knížce, která buď doprovází nebo je součástí osvědčení o kvalifikaci člena posádky plavidla (uznávaného v České republice) nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla. Pokud navržená ustanovení připouštějí praxi na námořní obchodní lodi, bude tato praxe prokazována záznamem v námořnické knížce.

§ 24f odst. 2 návrhu zákona stanoví v návaznosti na čl. 22 odst. 1 směrnice (EU) 2017/2397 povinnost vůdce plavidla uvedeného v § 24a odst. 1 zaznamenávat do plavecké služební knížky člena posádky plavidla údaje o tomto plavidle, jeho vlastníku a vůdci, funkci člena posádky plavidla, dni zahájení a ukončení jejího výkonu a průběhu a době plavby.

Čl. 22 odst. 2 směrnice (EU) 2017/2397 požaduje, aby pokud o to člen posádky plavidla požádá, zajistily členské státy, aby jejich příslušné orgány po ověření pravosti a platnosti potřebných písemných dokladů potvrdily v plavecké služební knížce platnost údajů o době plavby a plavbách uskutečněných nejvýše 15 měsíců před datem žádosti. § 24f odst. 3 návrhu zákona tedy ukládá

plavebnímu úřadu, aby na žádost potvrdil záznam praxe v obsluze plavidla v plavecké služební knížce, nejdéle však za období 15 měsíců přede dnem, v němž o to požádal. Postup plavebního úřadu bude v tomto případě postupem podle části čtvrté správního řádu. Je dále stanoveno, že za účelem potvrzení záznamu praxe v obsluze plavidla předloží člen posádky plavidla plavebnímu úřadu plaveckou služební knížku a kopii lodního deníku. Návrh zákona rovněž konstruuje podmínku pro potvrzení záznamu praxe v plavecké služební knížce, kterou bude skutečnost, že plavební úřad nemá důvodné pochybnosti o správnosti takového záznamu. Bude-li mít plavební úřad důvodné pochybnosti o záznamu praxe v plavecké služební knížce nebo kopii lodního deníku, může požadovat předložení originálu lodního deníku nebo jiného dokladu k nahlédnutí.

K § 24g

Navržené ustanovení stanoví, že osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla a průkaz způsobilosti člena posádky plavidla plavební úřad vydá namísto písemného vyhotovení rozhodnutí. Jde o úpravu vycházející z § 151 odst. 1 správního řádu, podle něhož, pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad.

Čl. 4 odst. 2 směrnice (EU) 2017/2397 předpokládá, že pro každého člena posádky jiného než vůdce plavidla tvoří osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla a plavecká služební knížka jeden doklad. Z tohoto důvodu § 24g odst. 1 návrhu zákona stanoví, že vůdci plavidla vydá plavební úřad společně s osvědčením Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla i plaveckou služební knížkou. U ostatních členů posádky plavidla poté stanoví, že osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla jiného než vůdce tvoří s plaveckou služební knížkou 1 doklad.

S ohledem na to, že vydávání průkazů způsobilosti člena posádky plavidla není regulováno unijním právem, byla u nich zvolena odlišná právní úprava spočívající v tom, že u všech členů posádky plavidla (i vůdce) bude průkaz způsobilosti a plavecká služební knížka tvořit 1 doklad.

Vzor plavecké služební knížky navázané na unijní doklad (osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla) je dán unijním právem, konkrétně prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/182 (vizte úprava v § 24g odst. 1 návrhu zákona). Vzor plavecké služební knížky navázané na vnitrostátní doklad (průkaz způsobilosti člena posádky plavidla) bude stanoven prováděcím právním předpisem, návrh zákona v této souvislosti obsahuje potřebné zákonné zmocnění (vizte § 24g odst. 3 a 4 návrhu zákona).

K § 24h

Předmětné ustanovení navazuje na § 24a odst. 5 návrhu zákona a upravuje řízení o udělení zvláštního oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla. Požadavky, které musí žadatelé splnit, jsou stanoveny jednotně pro unijní osvědčení, tak pro průkaz způsobilosti. Tyto požadavky vyplývají z čl. 12 odst. 1, čl. 17 odst. 3 písm. b) a přílohy I směrnice (EU) 2017/2397.

Ve vztahu ke zvláštnímu oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru je v souladu s unijními požadavky vyžadováno složení zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru. V takových případech, plavební úřad po podání žádosti stanoví termín pro vykonání zkoušky a řízení přeruší. Tento postup se nicméně

nepoužije, pokud žadatel vykonal praktickou zkoušku na simulátoru v jiném členském státě Evropské unie nebo smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru a k žádosti přiložil osvědčení o jejím složení, neboť toto osvědčení je vzájemně uznáváno. Zároveň platí že, nebyla-li zkouška úspěšně složena do 1 roku ode dne nabytí právní moci usnesení, jímž bylo řízení přerušeno, plavební úřad řízení zastaví. Doba 1 roku je dle aplikační praxe zcela dostačující na to, aby žadatel byl schopen absolvovat tuto zkoušku, a to i v případě nutnosti jejího opakování, které návrh zákona rovněž připouští pro případ, že první pokus o její složení dopadl neúspěchem.

Ve vztahu k zvláštnímu oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla, které zajišťuje pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m², je naopak vyžadována toliko praxe v obsluze plavidla předvídaná § 24h odst. 2 návrhu zákona, jež bude doložena záznamem v plavecké služební knížce potvrzeným plavebním úřadem nebo jiným státem uvedeným v § 24a odst. 2 písm. b) až e) návrhu zákona.

Návrh zákona (vizte § 24h odst. 4 a 5) stanoví jednak přílohy žádosti a dále, že se tyto doklady přikládají v kopii, kdy zároveň plavební úřad může požadovat předložení originálu dokladu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, není-li žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originály potřebných dokladů, které mu budou bezprostředně poté navraceny. Formuláčně je vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu (pokud jde o slovní spojení „předat žádost osobně“) a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3 (pokud jde o úpravu „předávání dokladů správnímu úřadu v kopii“).

Odstavec 6 reaguje na čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice (EU) 2017/2397 výslovně vyžadující předložení uspokojivých dokladů o totožnosti žadatele. Z tohoto důvodu návrh zákona vyžaduje předložení průkazu totožnosti, a to buď v rámci řízení o žádosti, nebo v případě zvláštního oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru při skládání zkoušky z praktických dovedností.

Návrh zákona obsahuje rovněž zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymezí dovednosti, které jsou předmětem zkoušky z praktických dovedností, průběh jejího provádění, způsob jejího hodnocení, podmínky pro jmenování zkušebním komisařem a technické parametry a vybavení plavidla potřebného ke zkoušce z praktických dovedností. Provedením tohoto zmocnění budou do českého právního řádu transponována příslušná ustanovení směrnice Komise (EU) 2020/12.

K § 24i

Podle čl. 12 odst. 4 směrnice (EU) 2017/2397 nebude v případě udělení zvláštního oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru nebo plavidla, které zajišťuje pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m² vydáván speciální doklad. Tato oprávnění budou příslušnými orgány vydávajícími osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla vyznačována do těchto osvědčení (vizte vzor uvedený v nařízení (EU) 2020/182). Poněkud odlišná situace je pak u zvláštního oprávnění k vedení plavidla používajícího jako palivo zkapalněný zemní

plyn, kde čl. 12 odst. 5 směrnice (EU) 2017/2397 předpokládá, že bude vydáván zvláštní doklad (osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn).

Výše uvedenému odpovídá i navržené znění § 24i odst. 1, který stanoví, že plavební úřad v případě udělení zvláštního oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru nebo plavidla, které zajišťuje pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m², vydá namísto písemného vyhotovení rozhodnutí osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla, do kterého vyznačí údaj o jeho udělení. S ohledem na to, že do osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nelze udělení zvláštního oprávnění pouze připsat, bude třeba vždy vydat osvědčení nové, kde kromě dřívějšího oprávnění bude vyznačené i udělené zvláštní oprávnění.

Odstavec 3 v této souvislosti stanoví povinnost držitele původního dokladu tento doklad odevzdat plavebnímu úřadu do 15 dnů ode dne vydání osvědčení nového. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje. Pokud by nicméně plavební úřad udělil zvláštní oprávnění vůdci plavidla, jemuž vydal osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla jiný stát uvedený v § 24a odst. 2 (nejčastěji jiný stát Evropské unie), informuje o tom příslušný orgán tohoto státu a ten již zvláštní oprávnění v osvědčení vyznačí. V případě, že by vůdce plavidla, který je držitelem osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla vydaným plavebním úřadem, získal zvláštní oprávnění v jiném členském státě Evropské unie, vyznačí tuto skutečnost plavební úřad v jeho osvědčení v souladu s částí čtvrtou správního řádu.

U průkazu způsobilosti naopak lze zvláštní oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla plujícího pomocí radaru nebo plavidla, které zajišťuje pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m², vepsat do průkazu způsobilosti vůdce plavidla, aniž by byl vydáván průkaz způsobilosti nový. Z tohoto důvodu je v odstavci 3 stanovena povinnost předložit průkaz způsobilosti pro účely vyznačení zvláštního oprávnění.

K § 24j

Předmětné ustanovení upravuje platnost osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla a průkazu způsobilosti člena posádky plavidla a postup pro případ uplynutí doby jejich platnosti.

Doba platnosti je pro osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla i pro průkaz způsobilosti člena posádky plavidla stanovena jednotně v souladu s čl. 11 odst. 4 a 5 a čl. 23 směrnice (EU) 2017/2397. U všech členů posádky plavidla (včetně vůdce plavidla) platí, že osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla i pro průkaz způsobilosti člena posádky plavidla může být vydáno jen na dobu, po kterou je příslušná osoba dle lékařského posudku zdravotně způsobilá. Pokud tedy bude v lékařském posudku stanoveno, že zdravotní způsobilost musí být opětovně posouzena např. po 2 letech, budou osvědčení nebo průkazy způsobilosti vydány pouze na dobu 2 let. Pokud podle lékařského posudku nebude zdravotní způsobilost omezena, bude osvědčení nebo průkaz způsobilosti člena posádky plavidla jiného než vůdce platit až do dosažení věku 60 let. U vůdce plavidla je platnost osvědčení o kvalifikaci a průkazu způsobilosti stanovena na 13 let. Po dosažení 60 let věku, maximálně však do dosažení 70 let věku, je platnost osvědčení o kvalifikaci a průkazu způsobilosti u všech členů posádky (včetně vůdce) omezena na 5 let. Po dosažení 70 let věku pak na 2 roky. Dochází přitom k zmírnění dosavadní úpravy, která předpokládá podrobení se lékařské prohlídce v intervalech „nejpozději 3

měsíce po dovršení věku 50, 55, 60 a 65 let a následně každý rok“, jde-li o vůdce plavidla, nebo „nejpozději 3 měsíce po dovršení věku 65 a 68 let a následně každý druhý rok“, jde-li o člena posádky plavidla (vizte § 20 vyhlášky č. 42/2015 Sb.).

Oproti stávající právní úpravě, která předpokládá v § 25 odst. 9 zákona o vnitrozemské plavbě, že vůdce plavidla a člen posádky plavidla, který se podrobil pravidelné lékařské prohlídce, je povinen mít u sebe při plavbě na tomto plavidle rovněž platný lékařský posudek potvrzující trvání jeho zdravotní způsobilosti, je nově navrhovaná právní úprava založena na tom, že bude v souladu s nastavenými intervaly nových lékařských prohlídek omezena doba platnosti osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla. Držitel tohoto dokladu tak nebude muset mít u sebe separátní doklad osvědčující jeho zdravotní způsobilost.

Odstavce 2 až 5 upravují obnovení osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla a průkazu způsobilosti člena posádky plavidla. Žadatel musí prokázat zdravotní způsobilost (a k žádosti přiložit nový lékařský posudek) a současně předložit plavebnímu úřadu doklad o totožnosti v souladu s článkem 13 písm. a) směrnice (EU) 2017/2397. S ohledem na to, že do osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nelze prodloužení platnosti pouze připsat, bude třeba vždy vydat osvědčení nové, kde se případně současně uvedou i dříve udělená zvláštní oprávnění. V případě osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla jiného než vůdce a průkazu způsobilosti člena posádky plavidla bude pouze v již vydaných dokladech vyznačena jejich prodloužená platnost.

K § 24k

Předmětné ustanovení upravuje zdravotní způsobilost člena posádky plavidla, která je jednou z podmínek pro udělení oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla a tedy i vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla. Navržená úprava vychází z obecné právní úpravy obsažené v zákoně o specifických zdravotních službách, která se kromě § 24k návrhu zákona, na posuzování zdravotní způsobilosti členů posádky plavidla též použije. Vlastní postup při posuzování zdravotní způsobilosti člena posádky plavidla je tedy upraven zákonem o specifických zdravotních službách, zejména jeho hlavou IV upravující posudkovou péči a lékařské posudky, pracovně lékařské služby a posuzování nemocí z povolání. Zde je obsaženo, kdo lékařský posudek o zdravotní způsobilosti vydává, na základě jaké dokumentace se lékařský posudek vypracuje, v jakých lhůtách musí být lékařský posudek vydán, jaké musí mít náležitosti, komu se lékařský posudek předává, jak se vydaný lékařský posudek přezkoumává, jaké jsou účinky lékařského posudku, v jakém okamžiku nastávají nebo kdy lékařský posudek pozbývá platnosti (vizte § 42 a následující uvedeného zákona). Posouzení zdravotní způsobilosti budou provádět praktičtí lékaři zvolení držitelem příslušného dokladu.

Návrh zákona v § 24k odst. 1 vymezuje, co se rozumí zdravotní způsobilostí člena posádky plavidla, kdy jde o tělesnou a duševní schopnost k výkonu funkce člena posádky plavidla.

Návrh zákona dále stanoví postup plavebního úřadu pro případ, že v lékařském posudku bude uveden závěr, že žadatel o vydání příslušného dokladu je zdravotně způsobilý s podmínkou. Plavební úřad v takovém případě oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla podmíní a tuto podmínku v příslušném dokladu vyznačí. Pravděpodobně nejběžnější podmínkou, která

může být v lékařském posudku uvedena, je nutnost nosit brýle nebo kontaktní čočky. Bude-li navíc lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav žadatele vydán na omezenou dobu, bude doba platnosti vydávaného dokladu tuto dobu respektovat. Pokud by nicméně dle § 24j měla být doba platnosti dokladu (s ohledem na věk příslušné osoby) kratší než doba uvedená v lékařském posudku, bude stanovena doba kratší.

Nově navrhovaná úprava dále obsahuje podrobná pravidla pro případ, kdy zjištěné skutečnosti povedou k důvodnému podezření, že zdravotní způsobilost držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla z důvodu změny jeho zdravotního stavu může být omezena či dokonce může zcela zaniknout. V takovém případě návrh zákona umožňuje provozovateli nebo vůdci plavidla a plavebnímu úřadu vyzvat držitele průkazu, aby se podrobil novému posouzení jeho zdravotní způsobilosti (nové lékařské prohlídce). Výzva musí být písemná a musí obsahovat důvody zmíněného podezření a v případě, kdy ji činí plavební úřad, i poučení o důsledcích, které nastanou v případě, že této výzvě držitel nevyhoví. Aby bylo zajištěno, že bude plavební úřad informován o pochybnostech provozovatele nebo vůdce plavidla o zdravotní způsobilosti člena posádky plavidla, byla do zákona vložena odpovídající informační povinnost těchto subjektů vůči plavebnímu úřadu. Plavební úřad může následně této osobě v případě potřeby (kdy by mohla být závazným způsobem ohrožena bezpečnost plavby) uložit zákaz výkonu činnosti člena posádky plavidla.

Návrh zákona současně výslovně stanoví povinnost držitele příslušného dokladu, aby se podrobil nové lékařské prohlídce a zároveň současně plavebnímu úřadu sdělil, u kterého posuzujícího lékaře se lékařské prohlídce podrobil. Posouzení zdravotní způsobilosti totiž budou provádět praktičtí lékaři zvolení držitelem příslušného dokladu. Pro splnění obou povinností je stanovena lhůta (1 měsíce ode dne doručení výzvy).

Pro případ, kdy by plavební úřad došel k závěru, že změnou zdravotního stavu držitele příslušného dokladu, k níž směřuje jeho důvodné podezření, může být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby, bude moci zakázat tomuto držiteli dokladu výkon funkce člena posádky plavidla. Již platný zákon o vnitrozemské plavbě upravuje v § 26 pravomoc plavebního úřadu zadržet průkaz způsobilosti vůdce plavidla a nařídít přezkoušení odborné způsobilosti člena posádky plavidla v případě, že při výkonu své funkce vykazuje nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu. Tento princip, kdy je z důvodu ochrany důležitého veřejného zájmu (spočívajícího v tomto případě v zajištění bezpečné plavby) nezbytné zamezit osobě výkon určité činnosti, zachovává i nově navrhovaná právní úprava. Je rovněž stanoveno, že plavební úřad rozhodnutí obsahující zákaz uvedené činnosti zruší, pominou-li důvody, pro které bylo vydáno.

Odstavec 5 představuje speciální úpravu postupu posuzujícího lékaře a lékaře se specializací v příslušném oboru zajišťujícího další potřebná odborná vyšetření v souvislosti s lékařskou prohlídkou držitele příslušného dokladu. Je tak stanoveno, že tyto lékaři jsou povinni lékařskou prohlídku provést a zajistit odborná vyšetření u určeného poskytovatele. Pro lhůty, v nichž musí být vyhotoven lékařský posudek, jakož i pro jejich běh, se uplatní obecná právní úprava obsažená v zákoně o specifických zdravotních službách (vizte § 43 odst. 1 uvedeného zákona).

Směrnice (EU) 2017/2397 ukládá členským státům zajistit, aby zaměstnavatelé, vůdci plavidel a orgány členských států mohli od členů posádky plavidla požadovat prokázání zdravotní

způsobilosti, kdykoliv jsou k dispozici objektivní údaje, že člen posádky plavidla již nesplňuje požadavky na zdravotní způsobilost. Z tohoto důvodu návrh zákona v § 24k odst. 3 umožňuje mimo jiné provozovateli nebo vůdci plavidla vyzvat člena posádky plavidla v případě důvodného podezření, že u člena posádky došlo ke změně zdravotního stavu, která by mohla vést ke ztrátě nebo podmínění jeho zdravotní způsobilosti, aby se podrobil lékařské prohlídce.

Úprava obsažená v § 24k odstavci 5 na tuto úpravu navazuje a stanoví, že posuzující lékař a lékař se specializací v příslušném oboru zajišťující další potřebná odborná vyšetření jsou povinni zaslat lékařský posudek vydaný na základě lékařské prohlídky bez zbytečného odkladu posuzované osobě, provozovateli plavidla, na němž posuzovaná osoba vykonává funkci člena posádky plavidla, je-li mu znám, a plavebnímu úřadu. Provozovatel plavidla je zaměstnavatelem člena posádky plavidla a nese (společně s vůdcem plavidla) celkovou odpovědnost za bezpečný provoz plavidla, tedy i za to, že členové posádky plavidla budou vykonávat svoji funkci pouze tehdy, budou-li zdravotně způsobilí. Předkladatel považuje za opodstatněné, aby provozovatel plavidla (který má oprávnění iniciovat přezkoumání zdravotní způsobilosti člena posádky plavidla) byl bez zbytečného odkladu zpraven o výsledku takového přezkoumání a mohl tak výsledek rovněž bezodkladně sdělit vůdci plavidla.

Předkladatel rovněž vycházel z úpravy již existující v platných právních předpisech, a to v § 20a odstavci 4 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a v § 39 odstavci 3 zákona č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice), ve znění zákona č. 229/2016 Sb.

Návrh zákona dále stanoví postup plavebního úřadu v případech, kdy lékařský posudek vydaný na základě nové lékařské prohlídky, jíž se držitel dokladu podrobil na základě výzvy plavebního úřadu, bude obsahovat závěr, že držitel uvedeného dokladu je zdravotně způsobilý s podmínkou. Půjde-li o podmínku, která doposud v dokladu není vyznačena, plavební úřad příslušně oprávnění podmíní a tuto podmínku v dokladu vyznačí. Doba platnosti dokladu bude i v tomto případě respektovat dobu, na niž byl lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav jeho držitele případně omezen. Pokud by nicméně dle § 24j měla být doba platnosti dokladu (s ohledem na věk příslušné osoby) kratší než uvedena v lékařském posudku, bude stanovena doba kratší.

Stanoví se rovněž povinnost držitele dokladu tento doklad předložit plavebnímu úřadu. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 10 dnů ode dne převzetí lékařského posudku. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona stanoví jednoznačně důsledky, které nastanou v případě, že se držitel dokladu nepodrobí (na základě výzvy) nové lékařské prohlídce. Návrh stanoví lhůtu, v níž se držitel dokladu bude povinen nové lékařské prohlídce podrobit (1 měsíc ode dne doručení výzvy). Zároveň je stanovena povinnost držitele dokladu sdělit plavebnímu úřadu, u kterého posuzujícího lékaře se nové lékařské prohlídce podrobil, a to v téže lhůtě. Plavební úřad s využitím nástrojů státního dozoru může následně dostatečně efektivně kontrolovat, zda uvedené povinnosti byly naplněny. Zjistí-li pak, že se držitel dokladu ve stanovené lhůtě nepodrobil nové lékařské prohlídce, nebo vyplyne-li z lékařského posudku vydaného na základě nového posouzení zdravotní

způsobilosti, že je zdravotně nezpůsobilý, plavební úřad mu oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla odejme.

Stanoví se rovněž povinnost držitele příslušného dokladu tento doklad (osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkaz způsobilosti člena posádky plavidla) odevzdat plavebnímu úřadu, bylo-li rozhodnuto o odnětí jeho oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona rovněž obsahuje potřebné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymeze nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost člena posádky plavidla nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku. Předvídanou vyhlášku vydá Ministerstvo zdravotnictví, které souhlasí s převzetím gesce v této oblasti.

K § 241

Předmětné ustanovení reaguje na čl. 14 směrnice (EU) 2017/2397 a upravuje postup v případě pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k výkonu funkce člena posádky plavidla. S ohledem na to, že ve vztahu k právní úpravě pozbytí znalostí nebo dovedností potřebných k výkonu funkce člena posádky plavidla není důvodné rozlišovat mezi osobami, na které se použije unijní právní úprava a těmi vykonávajícími funkci na plavidle, k jehož vedení nebo obsluze postačí průkaz způsobilosti člena posádky plavidla, je k oběma výše uvedeným kategoriím osob v § 241 návrhu zákona přistupováno obdobně. Navržená právní úprava se vztahuje na všechny členy posádky plavidla (včetně vůdce plavidla, a to i ve vztahu k jeho zvláštním oprávněním).

Směrnice (EU) 2017/2397 v této souvislosti předpokládá jednak odnětí příslušného oprávnění a dále též jeho pozastavení.

Směrnice (EU) 2017/2397 v čl. 14 odst. 1 stanoví, že odnětí příslušného oprávnění bude činěno tím orgánem, který příslušný doklad vydal. Navržená právní úprava odnětí tedy dopadne pouze na držitele dokladů vydaných Státní plavební správou. Pokud tedy plavební úřad pojme důvodné podezření (např. na základě informací získaných při výkonu státního dozoru nebo z okolností plavební nehody), že držitel dokladu již nesplňuje příslušné požadavky, vyzve ho, aby se ve stanovené lhůtě podrobil přezkoušení teoretických znalostí nebo praktických dovedností. Pro provedení přezkoušení, místo a formu přezkoušení, složení zkušební komise, prokázání totožnosti osoby podrobující se přezkoušení a opakování zkoušky se obdobně použije právní úprava § 24e návrhu zákona upravujícího zkoušku z teoretických znalostí a praktických dovedností nutnou k získání oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla. Určité podrobnosti přezkoušení budou nicméně stanoveny též prováděcí vyhláškou vydanou na základě zmocnění v § 241 odst. 6 návrhu zákona.

Nepodrobí-li se držitel příslušného dokladu tomuto přezkoušení ve stanovené lhůtě nebo neobstojí-li v tomto přezkoušení, přistoupí plavební úřad k odnětí příslušného oprávnění. V této souvislosti § 241 odst. 5 návrhu zákona upravuje povinnost odevzdat nebo předložit příslušné

doklady plavebnímu úřadu, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí oprávnění. Porušení této povinnosti bude postihováno jako přestupek.

Pozastavení je v návrhu zákona promítnuto do § 24l odst. 3, kde je upraveno, že v případě důvodného podezření, že pozbytím potřebných znalostí nebo dovedností může být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby, může plavební úřad zakázat činnost spočívající ve výkonu funkce člena posádky plavidla, a to nejen pro držitele příslušných dokladů vydaných plavebním úřadem, ale rovněž pro držitele dokladů vydaných jinými státy, které mají být členskými státy Evropské unie uznávány. Předmětné rozhodnutí může plavební úřad vydat současně při zaslání výzvy k podrobení se přezkoušení teoretických znalostí nebo praktických dovedností. K výše uvedenému důvodnému podezření mohou vést informace, které plavební úřad získá v rámci výkonu státního dozoru nebo z okolností plavební nehody. Aby se zabránilo ohrožení bezpečnosti plavby, stanoví návrh zákona, že odvolání proti rozhodnutí o zákazu činnosti nemá odkladný účinek, přičemž pominou-li důvody, pro které bylo toto rozhodnutí vydáno, plavební úřad je zruší.

Informace o odnětí či zákazu činnosti ve vztahu k držitelům příslušných dokladů, které mají být členskými státy Evropské unie dle směrnice (EU) 2017/2397 uznávány, bude plavební úřad zaznamenávat do databáze Evropské unie pro osvědčení o kvalifikaci a plavecké služební knížky.

K § 24m

Předmětné ustanovení upravuje povinnost držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla ohlásit ztrátu, zničení, odcizení nebo poškození těchto dokladů anebo změnu svého jména nebo příjmení plavebnímu úřadu. Stanoví se rovněž lhůta, v níž musí být tato notifikační povinnost splněna (do 1 měsíce ode dne, kdy k příslušné skutečnosti došlo). V případě relevantních skutečností (odcizení dokladu nebo změna jména nebo příjmení držitele) bude stanovena rovněž související povinnost předložit doklady tuto skutečnost prokazující. Je dále stanoveno, že plavební úřad vydá nový doklad s dobou platnosti odpovídající době platnosti původního dokladu. Nový doklad bude však vydán pouze v případě, požádá-li o to držitel původního dokladu. Jsou tak zohledněny situace, kdy dojde například ke ztrátě dokladu, ale jeho držitel nebude mít zájem na vydání dokladu nového, neboť již nebude předmětnou činnost vykonávat. Postup plavebního úřadu v daném případě bude postupem podle části čtvrté správního řádu.

Stanoví se rovněž povinnost držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla tento doklad (v relevantních situacích, jimiž jsou poškození původního dokladu nebo změna jména či příjmení jeho držitele) odevzdat plavebnímu úřadu. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne vydání nového osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkazu způsobilosti člena posádky plavidla nebo ode dne ohlášení této skutečnosti, není-li žádáno o vydání nového dokladu.

Obdobná právní úprava se použije i pro postup při ztrátě, zničení, odcizení nebo poškození plavecké služební knížky člena posádky plavidla anebo při změně jeho jména nebo příjmení. Toto bylo nutné výslovně stanovit s ohledem na skutečnost, že v případě držitelů osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla bude plavecká služební knížka zvláštním dokumentem.

Porušení výše uvedených povinností bude vymáháno prostřednictvím sankce za přešůpek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K § 24n

Navržené ustanovení obsahuje základní vymezení činností odborníků na plavidle, jejich oprávnění a souvisejících dokladů, kterými jsou tato oprávnění prokazována. Mezi odborníky na plavidle návrh zákona řadí odborníka na přepravu cestujících, odborníka na zkapalněný zemní plyn a strojmistra. V této souvislosti je třeba uvést, že pouze odborník na přepravu cestujících a odborník na zkapalněný zemní plyn jsou předvídaní směrnici (EU) 2017/2397. V případě strojmistra se jedná o čistě vnitrostátní úpravu, neboť tato osoba nespádá pod definici členu posádky plavidla dle čl. 3 odst. 9 směrnice (EU) 2017/2397.

§ 24n odst. 1 návrhu zákona vymezuje činnost odborníka na přepravu cestujících. Jde o poskytování pomoci cestujícím při ochraně jejich práv a osobám se zdravotním postižením nebo sníženou pohyblivostí a činnosti související s ochranou cestujících pro případ nehody, nasednutí nebo potopení plavidla anebo jiného hrozícího nebezpečí, přičemž výše uvedené činnosti je třeba vykonávat na plavidle určeném k přepravě více než 12 cestujících. K výkonu těchto činností je třeba oprávnění odborníka na přepravu cestujících. Jakými doklady bude možné toto oprávnění doložit, upravuje § 24n odst. 4 a 5 návrhu zákona. Těmito doklady budou v souladu s požadavky unijní právní úpravy osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících vydané plavebním úřadem, jiným členským státem Evropské unie nebo smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru s platností ve všech členských státech Evropské unie a smluvních státech Dohody o Evropském hospodářském prostoru, osvědčení o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících podle Revidované úmluvy pro plavbu na Rýně vydané státem, který je její smluvní stranou a osvědčení odborníka na přepravu cestujících vydané třetí zemí uznanou pro tyto účely Evropskou komisí. V souladu s čl. 5 odst. 2 směrnice (EU) 2017/2397 lze oprávnění k výkonu této činnosti na námořní obchodní lodi plující na vodních cestách České republiky doložit rovněž dokladem předvídaným unijní regulací pro obdobnou způsobilost v oblasti námořní plavby (tedy průkazem způsobilosti vydaným Ministerstvem dopravy, jiným členským státem Evropské unie nebo smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru).

§ 24n odst. 2 návrhu zákona vymezuje činnost odborníka na zkapalněný zemní plyn. Jde o činnosti na plavidle používajícím jako palivo zkapalněný zemní plyn, které souvisí s uplatňováním požadavků na provoz takového plavidla, určováním, hodnocením a usměrňováním rizik s tímto provozem spojených, bezpečným provozováním pohonné soustavy na zkapalněný zemní plyn, její pravidelnou kontrolou a údržbou a čerpáním zkapalněného zemního plynu. K výkonu těchto činností je třeba oprávnění odborníka na zkapalněný zemní plyn. Jakými doklady bude možné toto oprávnění doložit, upravuje § 24n odst. 4 a 5 návrhu zákona. Půjde o obdobné doklady, jaké jsou uznávány u odborníka na přepravu cestujících (vizte shora). V souladu čl. 6 písm. d) a čl. 12 odst. 5 směrnice (EU) 2017/2397 bude výše uvedenými doklady prokazovat své zvláštní oprávnění vést plavidlo používající jako palivo zkapalněný zemní plyn i vůdce takového plavidla.

§ 24n odst. 3 a 6 návrhu zákona vymezuje činnost strojmistra. Strojmistrem je osoba obsluhující plovoucí stroj vykonávající práci na vodní cestě, jehož pohyb na vodní cestě spočívá pouze ve výkonu této práce (bagrování apod.) V takovém případě nemusí být plovoucí stroj veden

vůdce. Přítomnosti vůdce je však zapotřebí při každém přemístění (plavbě) plovoucího stroje po vodní cestě. Oprávnění k obsluze plovoucího stroje vykonávajícího práci na vodní cestě, jehož pohyb na vodní cestě spočívá pouze ve výkonu této práce, bude prokazováno průkazem způsobilosti strojmistra, který při splnění zákonných požadavků vydá plavební úřad. Jelikož požadavky na strojmistra nejsou regulovány unijním právem, doklady vydané cizími státy bez dalšího uznávány nejsou. Návrh zákona připouští rovněž možnost obsluhy plovoucího stroje osobou, která získává praxi v obsluze plovoucího stroje pod dohledem držitele průkazu způsobilosti strojmistra.

§ 24n odst. 7 návrhu zákona stanoví povinnost provozovatele plavidla určeného k přepravě více než 12 cestujících, provozovatele plavidla používajícího jako palivo zkapalněný zemní plyn a provozovatele plovoucího stroje zajistit, aby výše uvedené činnosti na plavidle vykonávaly pouze osoby k tomu oprávněné a disponující výše uvedenými doklady (v případě plovoucího stroje je i zde připuštěna možnost jeho obsluhy osobou, která získává praxi pod dohledem držitele průkazu způsobilosti strojmistra). Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K § 24o a 24p

Předmětná ustanovení návrhu zákona upravují vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících, jeho platnost a obnovení platnosti, a to v souladu s čl. 11, čl. 13, čl. 17 odst. 3 a bodem 4.1 přílohy I směrnice (EU) 2017/2397. Unijní právní úprava přitom rozlišuje mezi prvním vydáním výše uvedeného osvědčení a obnovením jeho platnosti. V obou případech plavební úřad vydá namísto písemného vyhotovení rozhodnutí osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících. Jde o úpravu vycházející z § 151 odst. 1 správního řádu, podle něhož, pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad. Vzor osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících je upraven v nařízení (EU) 2020/182.

V této souvislosti § 24o odst. 1 návrhu zákona stanoví, že plavební úřad (první) osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících vydá osobě, která dosáhla věku 18 let a úspěšně složila zkoušku z praktických dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících. Toto osvědčení je platné po dobu 5 let. Po uplynutí doby platnosti musí příslušná osoba požádat o obnovení jeho platnosti (s ohledem na to, že je vydáván nový doklad, užívá návrh zákona slovní spojení „nové osvědčení“), což je podmíněno buď úspěšným složením nové zkoušky z praktických dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících, nebo absolvováním školení určeného pro výkon této činnosti v délce alespoň 8 hodin.

Prokazuje-li žadatel splnění podmínky pro vydání nového osvědčení školením, předloží v průběhu řízení plavebnímu úřadu průkaz totožnosti (vizte § 24p odst. 3 návrhu zákona a čl. 11 odst. 1 písm. a) směrnice (EU) 2017/2397). V případech, kdy je skládána zkouška z praktických dovedností, se totožnost prokazuje při skládání této zkoušky (vizte § 24e odst. 5 návrhu zákona).

V případě školení je třeba zdůraznit, že se bude jednat o speciální školení pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících, které bude vykonáváno osobou k tomuto školení pověřenou buď Ministerstvem dopravy, nebo jiným členským státem Evropské unie (vizte § 25 návrhu

zákonu). S ohledem na to, že podle § 25 odst. 7 písm. e) návrhu zákona bude plavební úřad informován o absolvování školení osobami, které toto školení vykonaly u osoby pověřené Ministerstvem dopravy, není třeba doklad o jeho absolvování k žádosti přikládat. O absolvování školení v jiném členském státě Evropské unie nebo smluvním státě Dohody o Evropském hospodářském prostoru plavební úřad nicméně informace nemá, proto musí být relevantní doklad (jeho kopie) k žádosti přiložen. Návrh zákona stanoví, že plavební úřad může požadovat předložení originálu dokladu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, není-li žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originály potřebných dokladů, které mu budou bezprostředně poté navraceny. Formulačně je vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu (pokud jde o slovní spojení „předat žádost osobně“) a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3 (pokud jde o úpravu „předávání dokladů správnímu úřadu v kopii“).

Zkouška z praktických dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících je vyžadována vždy pro první vydání osvědčení, v případě obnovení jeho platnosti je vykonání zkoušky jednou z 2 alternativ pro vydání osvědčení. V této souvislosti § 24o odst. 2 (pro první vydání osvědčení) a § 24p odst. 4 (pro obnovení platnosti osvědčení) návrhu zákona stanoví, že plavební úřad po podání žádosti stanoví termín pro vykonání zkoušky a řízení přeruší. Zároveň platí že, nebyla-li zkouška úspěšně složena do 1 roku ode dne nabytí právní moci usnesení, jímž bylo řízení přerušeno, plavební úřad řízení zastaví. Doba 1 roku je dle aplikační praxe zcela dostačující na to, aby žadatel byl schopen absolvovat tuto zkoušku, a to i v případě nutnosti jejího opakování, které návrh zákona rovněž připouští pro případ, že první pokus o její složení dopadl neúspěchem. Zkouška z praktických dovedností se provádí ověřením praktických dovedností žadatele v prostorách, které svým uspořádáním a vybavením toto ověření praktických dovedností umožňují (lze ji vykonat jak na plavidle, tak případně v nějaké místnosti k tomu vybavené). Pro provedení zkoušky, její skládání, složení zkušební komise, prokázání totožnosti osoby podrobující se přezkoušení a opakování zkoušky se obdobně použije právní úprava § 24e návrhu zákona upravujícího zkoušku z teoretických znalostí a praktických dovedností nutnou k získání oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla. Určité podrobnosti zkoušky budou nicméně stanoveny též prováděcí vyhláškou vydanou na základě zmocnění v § 24o odst. 5 návrhu zákona.

V případě obnovení platnosti osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících § 24p odst. 5 návrhu zákona též požaduje, aby původní osvědčení bylo do 15 dnů ode dne vydání nového osvědčení odevzdáno plavebnímu úřadu. Porušení této povinnosti bude postihováno jako přestupek.

K § 24q a 24r

Předmětná ustanovení návrhu zákona upravují vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn, jeho platnost a obnovení platnosti, a to v souladu s čl. 11, čl. 13, čl. 17 odst. 3 a bodem 4.2 přílohy I směrnice (EU) 2017/2397. Unijní právní úprava přitom rozlišuje mezi prvním vydáním výše uvedeného osvědčení a obnovením doby jeho platnosti. V obou případech plavební úřad vydá namísto písemného vyhotovení rozhodnutí

osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn. Jde o úpravu vycházející z § 151 odst. 1 správního řádu, podle něhož, pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad. Vzor osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn je upraven v nařízení (EU) 2020/182.

V této souvislosti § 24q odst. 1 návrhu zákona stanoví, že plavební úřad (první) osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn vydá osobě, která dosáhla věku 18 let a úspěšně složila zkoušku z praktických dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na zkapalněný zemní plyn. Toto osvědčení je platné po dobu 5 let. Po uplynutí doby platnosti musí příslušná osoba požádat o obnovení platnosti (s ohledem na to, že je vydáván nový doklad, užívá návrh zákona slovní spojení „nové osvědčení“), což je podmíněno buď úspěšným složením nové zkoušky z praktických dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na zkapalněný zemní plyn, nebo praxí v obsluze plavidla na tento pohon. Minimální rozsah praxe je stanoven v § 24r odst. 2 písm. b) návrhu zákona. Tato praxe se dokládá plaveckou služební knížkou obsahující záznam o této praxi potvrzený plavebním úřadem nebo jiným státem, jehož doklady jsou v rámci Evropské unie uznávány. Podle § 24r odst. 3 návrhu zákona postačí přiložení kopie plavecké služební knížky. Návrh zákona nicméně stanoví, že plavební úřad může požadovat předložení originálu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, není-li žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originály potřebných dokladů, které mu budou bezprostředně poté navraceny. Formulárně je vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu (pokud jde o slovní spojení „předat žádost osobně“) a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3 (pokud jde o úpravu „předávání dokladů správnímu úřadu v kopii“).

Prokazuje-li žadatel splnění podmínky pro vydání nového osvědčení praxí, musí předložit v průběhu řízení plavebnímu úřadu průkaz totožnosti (vizte § 24r odst. 3 návrhu zákona a čl. 11 odst. 1 písm. a) směrnice (EU) 2017/2397). V případech, kdy je skládána zkouška z praktických dovedností se totožnost prokazuje při skládání této zkoušky (vizte § 24s odst. 2 návrhu zákona).

Zkouška z praktických dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na zkapalněný zemní plyn je vyžadována vždy pro první vydání osvědčení, v případě obnovení jeho platnosti je vykonání zkoušky jednou z 2 alternativ pro vydání osvědčení. V této souvislosti § 24q odst. 2 (pro první vydání osvědčení) a § 24r odst. 4 (pro obnovení jeho platnosti) návrhu zákona stanoví, že plavební úřad po podání žádosti stanoví termín pro vykonání zkoušky a řízení přerušuje. Zároveň platí že, nebyla-li zkouška úspěšně složena do 1 roku ode dne nabytí právní moci usnesení, jímž bylo řízení přerušeno, plavební úřad řízení zastaví. Doba 1 roku je dle aplikační praxe zcela dostačující na to, aby žadatel byl schopen absolvovat tuto zkoušku, a to i v případě nutnosti jejího opakování, které návrh zákona rovněž připouští pro případ, že první pokus o její složení dopadl neúspěchem. Zkouška z praktických dovedností se provádí ověřením praktických dovedností žadatele v prostorách, které svým uspořádáním a vybavením toto ověření praktických dovedností umožňují (lze ji vykonat jak na plavidle, tak případně v nějaké místnosti k tomu vybavené). Pro provedení zkoušky, její skládání, složení zkušební komise, prokázání totožnosti osoby podrobuující

se přezkoušení a opakování zkoušky se obdobně použije právní úprava § 24e návrhu zákona upravujícího zkoušku z teoretických znalostí a praktických dovedností nutnou k získání oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla. Určité podrobnosti zkoušky budou nicméně stanoveny též prováděcí vyhláškou vydanou na základě zmocnění v § 24q odst. 5 návrhu zákona.

V případě obnovení platnosti osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn § 24r odst. 5 návrhu zákona též požaduje, aby původní osvědčení bylo do 15 dnů ode dne vydání nového osvědčení odevzdáno plavebnímu úřadu. Porušení této povinnosti bude postihováno jako přestupek.

K § 24s

Předmětné ustanovení reaguje na čl. 14 směrnice (EU) 2017/2397 a upravuje postup v případě pozbytí dovedností potřebných k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících nebo činnosti odborníka na zkapalněný zemní plyn. Směrnice (EU) 2017/2397 v této souvislosti předpokládá jednak odnětí příslušného oprávnění a dále též jeho pozastavení.

Směrnice (EU) 2017/2397 v čl. 14 odst. 1 předpokládá, že odnětí příslušného oprávnění bude činěno tím orgánem, který příslušný doklad vydal. Navržená právní úprava odnětí tedy dopadne pouze na držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících nebo osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn vydaných Státní plavební správou. Pokud tedy plavební úřad pojme důvodné podezření (např. na základě informací získaných při výkonu státního dozoru), že držitel osvědčení již nesplňuje příslušné požadavky, vyzve jej, aby se ve stanovené lhůtě podrobil přezkoušení praktických dovedností. Pro provedení a místo přezkoušení, složení zkušební komise, prokázání totožnosti osoby podrobující se přezkoušení a opakování zkoušky se obdobně použije právní úprava § 24e návrhu zákona upravujícího zkoušku z teoretických znalostí a praktických dovedností nutnou k získání oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla. Určité podrobnosti přezkoušení budou nicméně stanoveny též prováděcí vyhláškou vydanou na základě zmocnění v § 24s odst. 6 návrhu zákona.

Nepodrobí-li se držitel příslušného osvědčení tomuto přezkoušení ve stanovené lhůtě nebo neobstojí-li v tomto přezkoušení, přistoupí plavební úřad k odnětí příslušného oprávnění. V této souvislosti § 24s odst. 5 návrhu zákona upravuje povinnost odevzdat příslušné doklady plavebnímu úřadu, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí oprávnění. Porušení této povinnosti bude postihováno jako přestupek.

Pozastavení je v návrhu zákona promítnuto do § 24s odst. 3, kde je upraveno, že v případě důvodného podezření, že pozbytím potřebných dovedností může být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby, může plavební úřad zakázat činnost odborníka na přepravu cestujících nebo činnost odborníka na zkapalněný zemní plyn, a to nejen pro držitele příslušných dokladů vydaných plavebním úřadem, ale rovněž pro držitele dokladů vydaných jinými státy, které mají být členskými státy Evropské unie uznávány (vizte § 24n odst. 4). Předmětné rozhodnutí může plavební úřad vydat současně při zaslání výzvy k podrobení se přezkoušení praktických dovedností. K výše uvedenému důvodnému podezření mohou vést informace, které plavební úřad získá zejména v rámci výkonu státního dozoru. Aby se zabránilo ohrožení bezpečnosti plavby, stanoví návrh zákona, že odvolání proti rozhodnutí o zákazu činnosti nemá odkladný účinek, přičemž pominou-li důvody, pro které bylo toto rozhodnutí vydáno, plavební úřad je zruší.

Informace o odnětí či zákazu činnosti ve vztahu k držitelům příslušných dokladů, které mají být členskými státy Evropské unie dle směrnice (EU) 2017/2397 uznávány, bude plavební úřad zaznamenávat do databáze Evropské unie pro osvědčení o kvalifikaci a plavecké služební knížky.

K § 24t

Předmětné ustanovení upravuje povinnost držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících nebo osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn ohlásit ztrátu, zničení, odcizení nebo poškození těchto dokladů anebo změnu svého jména nebo příjmení plavebnímu úřadu. Stanoví se rovněž lhůta, v níž musí být tato notifikační povinnost splněna (do 1 měsíce ode dne, kdy k příslušné skutečnosti došlo). V případě relevantních skutečností (odcizení dokladu nebo změna jména nebo příjmení držitele) bude stanovena rovněž související povinnost předložit doklady tuto skutečnost prokazující. Je dále stanoveno, že plavební úřad vydá nový doklad s dobou platnosti odpovídající době platnosti původního dokladu. Nový doklad bude však vydán pouze v případě, požádá-li o to držitel původního dokladu. Jsou tak zohledněny situace, kdy dojde například ke ztrátě dokladu, ale jeho držitel nebude mít zájem na vydání dokladu nového, neboť již nebude předmětnou činnost vykonávat. Postup plavebního úřadu v daném případě bude postupem podle části čtvrté správního řádu.

Stanoví se rovněž povinnost držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících nebo osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn tento doklad (v relevantních situacích, jimiž jsou poškození původního dokladu nebo změna jména či příjmení jeho držitele) odevzdat plavebnímu úřadu. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne vydání nového osvědčení nebo ode dne ohlášení této skutečnosti, není-li žádáno o vydání nového osvědčení.

Porušení výše uvedených povinností bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K § 24u

Ustanovení § 24u obsahuje úpravu podmínek pro vydání průkazu způsobilosti strojmistra, tedy osoby obsluhující plovoucí stroj vykonávající práci na vodní cestě, jehož pohyb na vodní cestě spočívá pouze ve výkonu této práce (bagrování apod.). Z důvodu, že i strojmistr musí být osoba k jím vykonávané zcela specifické činnosti, kterou je obsluha plovoucího stroje, odborně způsobilá, zařazuje navrhovaná úprava strojmistra systematicky mezi odborníky na plavidle. Na rozdíl od odborníka na přepravu cestujících a odborníka na zkapalněný zemní plyn, kteří mají svůj základ a oporu v unijním právu, se však v případě strojmistra jedná o čistě vnitrostátní úpravu (vizte k tomu článek 3 bod 9 směrnice (EU) 2017/2397). Nastavení požadavků pro výkon činnosti strojmistra vychází z poznatků a zkušeností plavebního úřadu (Státní plavební správy).

Vzhledem k povaze vykonávané činnosti je u strojmistra k udělení příslušného oprávnění (na rozdíl od ostatních odborníků na plavidle) vyžadováno prokázání zdravotní způsobilosti. Další podmínkou je dosažení věku 18 let, získání praxe v obsluze plovoucího stroje (pod dohledem strojmistra) v rozsahu nejméně 60 dní a úspěšné složení zkoušky z teoretických znalostí.

Odstavec 2 upravuje obligatorní náležitosti žádosti o vydání průkazu způsobilosti strojmistra. Návrh zákona stanoví, že doklady vyžadované jakožto obligatorní přílohy k uvedené

žádosti se přikládají v kopii, kdy zároveň plavební úřad může požadovat předložení originálu dokladu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, není-li žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originály potřebných dokladů, které mu budou bezprostředně poté navraceny. Formulačně je vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu (pokud jde o slovní spojení „předat žádost osobně“) a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3 (pokud jde o úpravu „předávání dokladů správnímu úřadu v kopii“).

Zkouška z teoretických znalostí potřebná k vydání průkazu způsobilosti strojmistra je prováděna až po podání žádosti. Je proto stanoveno, že plavební úřad po podání žádosti stanoví termín pro vykonání zkoušky a řízení přeruší. Zároveň platí, že, nebyla-li zkouška úspěšně složena do 1 roku ode dne nabytí právní moci usnesení, jímž bylo řízení přerušeno, plavební úřad řízení zastaví. Doba 1 roku je dle aplikační praxe zcela dostačující na to, aby žadatel byl schopen absolvovat tuto zkoušku, a to i v případě nutnosti jejího opakování, které návrh zákona rovněž připouští pro případ, že první pokus o její složení dopadl neúspěchem.

Pro procesní úpravu zkoušky z teoretických znalostí potřebných k obsluze plovoucího stroje se použijí obdobně ustanovení upravující zkoušku z teoretických znalostí člena posádky plavidla. I v případě zkoušky potřebné k vydání průkazu způsobilosti strojmistra tedy platí, že tuto zkoušku provádí plavební úřad v místě jím určeném. Zkouška je skládána před zkušební komisí, která je nejméně tříčlenná a je složena z komisařů jmenovaných ředitelem plavebního úřadu. Stanoví se rovněž, že členem zkušební komise nesmí být osoba, jejíž účast na provádění zkoušky by s ohledem na její poměr k zájemci o složení zkoušky ohrozila nestranný průběh zkoušky. Zkouška z teoretických znalostí potřebných k obsluze plovoucího stroje se bude skládat pomocí výpočetní techniky formou testu. Otázky tvořící obsah testu budou generovány náhodným výběrem ze souboru zkušebních otázek, který plavební úřad zveřejní na svých internetových stránkách. Je rovněž stanoveno, že plavební úřad před vlastním složením zkoušky ověří totožnost zájemce o její složení.

Zájemci o složení zkoušky z teoretických znalostí potřebných k obsluze plovoucího stroje budou mít 2 pokusy na to, aby v této zkoušce obstáli. Je tak stanoveno, že zájemce o složení zkoušky, jenž byl neúspěšný, může tuto zkoušku jednou opakovat.

Návrh zákona obsahuje zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymezí znalosti, které jsou předmětem zkoušky z teoretických znalostí potřebných k obsluze plovoucího stroje. Předvídaná vyhláška stanoví rovněž průběh provádění této zkoušky, způsob jejího hodnocení, podmínky pro jmenování zkušebním komisařem a vzor průkazu způsobilosti strojmistra.

K § 24v

Návrh zákona upravuje platnost průkazu způsobilosti strojmistra a postup pro případ uplynutí doby platnosti tohoto dokladu. Platnost průkazu způsobilosti strojmistra (coby čistě vnitrostátně vydávaného dokladu) je obdobně jako platnost dokladů prokazujících odbornou způsobilost členů posádky plavidla provázána s prokazováním zdravotní způsobilosti po dosažení určitého věku. Na základě věcného požadavku plavebního úřadu je stanoveno, že průkaz způsobilosti strojmistra bude platný do 60 let věku (respektive do dne předcházejícího jeho

dosažení). Průkaz dokládající oprávnění pro období po dosažení věku 60 let bude platný 5 let (tedy do dne předcházejícího dni, v němž jeho držitel dosáhne věku 70 let). Průkaz vydaný pro období po dosažení věku 70 let bude platný po dobu 2 let. Dochází přitom k zmírnění dosavadní úpravy, která předpokládá podrobení se lékařské prohlídce v intervalech „nejpozději 3 měsíce po dovršení věku 50, 55, 60 a 65 let a následně každý rok“ (vizte § 20 vyhlášky č. 42/2015 Sb.).

Oproti stávající právní úpravě, která předpokládá v § 25 odst. 9 zákona o vnitrozemské plavbě, že vůdce plavidla a člen posádky plavidla, který se podrobil pravidelné lékařské prohlídce, je povinen mít u sebe při plavbě na tomto plavidle rovněž platný lékařský posudek potvrzující trvání jeho zdravotní způsobilosti, je nově navrhovaná právní úprava založena na tom, že bude v souladu s nastavenými intervaly nových lékařských prohlídek omezena doba platnosti průkazu způsobilosti strojmistra. Držitel průkazu způsobilosti strojmistra tak nebude muset mít u sebe separátní doklad osvědčující jeho zdravotní způsobilost.

Návrh zákona upravuje některá specifika řízení o žádosti podané z důvodu uplynutí doby platnosti průkazu způsobilosti strojmistra. Podmínkou pro vydání nového dokladu bude skutečnost, že žadatel bude zdravotně způsobilý. Obligatorní přílohou přikládanou k žádosti bude nový lékařský posudek dokládající zdravotní způsobilost žadatele. Nový lékařský posudek se k žádosti přiloží v kopii, kdy zároveň plavební úřad může požadovat předložení originálu dokladu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, není-li žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originál posudku, který mu bude bezprostředně poté navrácen. Formulačně je opět vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3.

Je dále stanoveno, že plavební úřad na žádost podanou z důvodu uplynutí doby platnosti průkazu způsobilosti strojmistra namísto písemného vyhotovení rozhodnutí vyznačí v tomto průkazu jeho novou dobu platnosti, je-li žadatel zdravotně způsobilý. Držitel je povinen za tímto účelem předložit průkaz plavebnímu úřadu. Je rovněž stanoveno, že rozhodnutí se v tomto případě písemně nevyhotovuje.

K § 24w

Návrh zákona přináší novou, detailní a strukturovanou úpravu zdravotní způsobilosti strojmistra. Tato úprava je založena na zcela stejných principech jako nová úprava zdravotní způsobilosti u členů posádek plavidla a vůdců malého nebo rekreačního plavidla (vizte níže). Vychází z obecné právní úpravy obsažené v zákoně o specifických zdravotních službách, kdy zároveň dochází k zohlednění specifík souvisejících s výkonem vybraných činností souvisejících s obsluhou plovoucího stroje.

Návrh zákona předně vymezuje, co se rozumí zdravotní způsobilostí strojmistra, kdy jde o tělesnou a duševní schopnost k obsluze plovoucího stroje.

Vlastní postup při posuzování zdravotní způsobilosti strojmistra je upraven shora zmíněným zákonem o specifických zdravotních službách. V tomto ohledu je nutno vycházet zejména z jeho hlavy IV upravující posudkovou péči a lékařské posudky, pracovně lékařské služby

a posuzování nemocí z povolání. Zde obsažená obecná právní úprava se tedy plně uplatní i v oblasti posuzování zdravotní způsobilosti strojmistra.

Návrh zákona stanoví postup plavebního úřadu pro případ, že v lékařském posudku bude uveden závěr, že žadatel o vydání průkazu způsobilosti strojmistra je zdravotně způsobilý s podmínkou. Plavební úřad v takovém případě oprávnění k obsluze plovoucího stroje podmíní a tuto podmínku v příslušném průkazu vyznačí. Bude-li navíc lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav žadatele vydán na omezenou dobu, bude doba platnosti vydávaného dokladu tuto dobu respektovat.

Nově navrhovaná právní úprava dále obsahuje podrobná pravidla pro případ, kdy zjištěné skutečnosti povedou k důvodnému podezření, že zdravotní způsobilost držitele průkazu způsobilosti strojmistra z důvodu změny jeho zdravotního stavu může být omezena či dokonce může zcela zaniknout. V takovém případě návrh zákona umožňuje plavebnímu úřadu vyzvat držitele uvedeného průkazu, aby se podrobil nové lékařské prohlídce. Výzva musí být písemná a musí obsahovat důvody zmíněného podezření i poučení o důsledcích, které nastanou v případě, že tato výzva zůstane držitelem jednoho z uvedených dokladů oslyšena.

Z konzultací vedených se zástupci plavebního úřadu (Státní plavební správa) vyplynulo, že ze svých evidencí nezjistí, kdo je posuzujícím lékařem držitele průkazu způsobilosti strojmistra. Posouzení zdravotní způsobilosti budou podle návrhu provádět praktičtí lékaři zvolení držitelem příslušného průkazu. Postup obsažený v nově navrhované úpravě je proto postaven na tom, že plavební úřad vyzve držitele příslušného dokladu, aby se podrobil nové lékařské prohlídce, kdy bude stanovena jednoznačně povinnost držitele dokladu se této lékařské prohlídce podrobit a zároveň sdělit (následně) plavebnímu úřadu, u kterého posuzujícího lékaře se lékařské prohlídce podrobil. Pro splnění obou povinností je stanovena lhůta a plavební úřad pak může využít všech prostředků při výkonu státního dozoru, jenž může vést i k zahájení postupu směřujícího k odnětí příslušného oprávnění.

Pro případ, kdy by plavební úřad došel k závěru, že změnou zdravotního stavu držitele průkazu způsobilosti strojmistra, k níž směřuje jeho důvodné podezření, může být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby, bude moci zakázat držiteli tohoto dokladu činnost spočívající v obsluze plovoucího stroje. Již platný zákon o vnitrozemské plavbě upravuje v § 26 pravomoc plavebního úřadu zadržet průkaz způsobilosti vůdce plavidla a nařídit přezkoušení odborné způsobilosti člena posádky plavidla v případě, že při výkonu své funkce vykazuje nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu. Tento princip, kdy je z důvodu ochrany důležitého veřejného zájmu (spočívajícího v tomto případě v zajištění bezpečné obsluhy plovoucího stroje vykonávajícího práci na vodní cestě) nezbytné zamezit osobě výkon určité činnosti, přebírá i nově navrhovaná právní úprava. Je rovněž stanoveno, že plavební úřad rozhodnutí obsahující zákaz uvedené činnosti zruší, pominou-li důvody, pro které bylo vydáno. Uvedený postup plavebního úřadu lze z hlediska obecné úpravy obsažené ve správním řádu pojímat jako řízení na místě ve smyslu jeho § 143.

Odstavec 5 představuje speciální úpravu postupu posuzujícího lékaře a lékaře se specializací v příslušném oboru zajišťujícího další potřebná odborná vyšetření v souvislosti s lékařskou prohlídkou držitele příslušného dokladu. Obdobná úprava je obsažena v zákoně o zbraních (vizte § 20a odst. 3 tohoto zákona). Je tak stanoveno, že tito lékaři jsou povinni lékařskou prohlídku provést a zajistit odborná vyšetření u určeného poskytovatele. Pro lhůty, v nichž musí být vyhotoven lékařský posudek, jakož i pro jejich běh, se uplatní obecná právní úprava obsažená

v zákoně o specifických zdravotních službách (vizte § 43 odst. 1 uvedeného zákona). Rovněž je stanoveno, že posuzující lékař zašle lékařský posudek vydaný na základě nové lékařské prohlídky bez zbytečného odkladu posuzované osobě a plavebnímu úřadu.

Návrh zákona dále stanoví postup plavebního úřadu v případech, kdy lékařský posudek vydaný na základě nové lékařské prohlídky držitele průkazu způsobilosti strojmistra, jemuž se podrobil na základě výzvy plavebního úřadu, bude obsahovat závěr, že držitel uvedeného dokladu je zdravotně způsobilý s podmínkou. Půjde-li o podmínku, která doposud není vyznačena v průkazu, plavební úřad oprávnění k obsluze plovoucího stroje podmíní a tuto podmínku v průkazu vyznačí. Doba platnosti průkazu bude i v tomto případě respektovat dobu, na níž byl lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav jeho držitele případně omezen. Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti strojmistra tento doklad předložit plavebnímu úřadu. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 10 dnů ode dne převzetí lékařského posudku. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona stanoví jednoznačně důsledky, které nastanou v případě, že se držitel průkazu způsobilosti strojmistra nepodrobí (na základě výzvy plavebního úřadu) nové lékařské prohlídce. Návrh stanoví lhůtu, v níž se držitel průkazu bude povinen nové lékařské prohlídce podrobit (1 měsíc ode dne doručení výzvy). Zároveň je stanovena povinnost držitele průkazu sdělit plavebnímu úřadu, u kterého posuzujícího lékaře se nové lékařské prohlídce podrobil, a to v téže lhůtě. Plavební úřad s využitím nástrojů státního dozoru může následně dostatečně efektivně kontrolovat, zda uvedené povinnosti byly naplněny. Zjistí-li pak, že se držitel průkazu ve stanovené lhůtě nepodrobil nové lékařské prohlídce, nebo vyloučí-li z lékařského posudku vydaného na základě nové lékařské prohlídky, že je zdravotně nezpůsobilý k obsluze plovoucího stroje, plavební úřad mu oprávnění odejme.

Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti strojmistra tento doklad odevzdat plavebnímu úřadu, bylo-li rozhodnuto o odnětí jeho oprávnění k obsluze plovoucího stroje. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona rovněž obsahuje potřebné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymezí nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost strojmistra nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku. Předvídanou vyhlášku vydá Ministerstvo zdravotnictví, které souhlasí s převzetím gesce v této oblasti.

K § 24x

Návrh zákona stanoví postup pro případ, kdy plavební úřad dojde k důvodnému podezření, že držitel průkazu způsobilosti strojmistra pozbyl znalosti potřebné k obsluze plovoucího stroje. V takovém případě jej plavební úřad vyzve, aby se podrobil přezkoušení těchto teoretických znalostí. Výzva musí být písemná a musí obsahovat důvody, o něž se podezření plavebního úřadu opírá. Musí rovněž obsahovat poučení o důsledcích nepodrobení se přezkoušení.

Stanoví se rovněž jednoznačně povinnost držitele průkazu způsobilosti strojmistra podrobit se přezkoušení teoretických znalostí ve stanoveném termínu. Pro provedení přezkoušení teoretických znalostí, místo a formu přezkoušení, složení zkušební komise, prokázání totožnosti

osoby podrobující se přezkoušení a opakování přezkoušení se použijí obdobně ustanovení upravující zkoušku z teoretických znalostí člena posádky plavidla.

Obdobně, jako je tomu v případě důvodného podezření z omezení nebo zániku zdravotní způsobilosti strojmistra, stanoví návrh zákona postup plavebního úřadu rovněž pro případ jeho důvodného podezření, že pozbytím potřebných znalostí u držitele průkazu může být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby. I v takovém případě bude moci plavební úřad zakázat činnost spočívající v obsluze plovoucího stroje. Již platný zákon o vnitrozemské plavbě upravuje v § 26 pravomoc plavebního úřadu zadržet průkaz způsobilosti vůdce plavidla a nařídít přezkoušení odborné způsobilosti člena posádky plavidla v případě, že při výkonu své funkce vykazuje nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu. Tento princip, kdy je z důvodu ochrany důležitého veřejného zájmu (spočívajícího v tomto případě v zajištění bezpečné plavby) nezbytné zamezit osobě výkon určité činnosti, přebírá i nově navrhovaná právní úprava pro výkon činnosti strojmistra. Je rovněž stanoveno, že plavební úřad rozhodnutí obsahující zákaz uvedené činnosti zruší, pominou-li důvody, pro které bylo vydáno. Uvedený postup plavebního úřadu lze z hlediska obecné úpravy obsažené ve správním řádu pojímat jako řízení na místě ve smyslu jeho § 143.

Návrh zákona stanoví jednoznačně důsledky, které nastanou v případě, že se držitel průkazu způsobilosti strojmistra nepodrobí (na základě výzvy plavebního úřadu) přezkoušení svých teoretických znalostí ve stanoveném termínu nebo že v tomto přezkoušení neuspěje. V takovém případě plavební úřad jeho oprávnění k obsluze plovoucího stroje odejme.

Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti strojmistra tento doklad odevzdat plavebnímu úřadu, bylo-li rozhodnuto o odnětí jeho oprávnění k obsluze plovoucího stroje. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona obsahuje rovněž potřebné zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který podrobně vymezí znalosti, které jsou předmětem přezkoušení teoretických znalostí potřebných k obsluze plovoucího stroje. Předvídaná vyhláška stanoví rovněž průběh přezkoušení, způsob jeho hodnocení a podmínky pro jmenování zkušebními komisařem.

K § 24y

Návrh zákona upravuje povinnost držitele průkazu způsobilosti strojmistra ohlásit ztrátu, zničení, odcizení nebo poškození průkazu anebo změnu svého jména nebo příjmení plavebnímu úřadu. Stanoví se rovněž lhůta, v níž musí být tato notifikační povinnost splněna (do 1 měsíce ode dne, kdy k příslušné skutečnosti došlo). V případě relevantních skutečností (odcizení průkazu nebo změna jména nebo příjmení držitele) bude stanovena rovněž související povinnost předložit doklady tuto skutečnost prokazující. Je dále stanoveno, že plavební úřad vydá nový průkaz s dobou platnosti odpovídající době platnosti původního dokladu. Nový průkaz bude však vydán pouze v případě, požádá-li o to držitel původního dokladu. Jsou tak zohledněny situace, kdy dojde například ke ztrátě dokladu, ale jeho držitel nebude mít zájem na vydání dokladu nového, neboť již nebude činnost spočívající v obsluze plovoucího stroje vykonávat. Postup plavebního úřadu v daném případě bude postupem podle části čtvrté správního řádu.

Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti strojmistra tento doklad (v relevantních situacích, jimiž jsou poškození původního průkazu nebo změna jména či příjmení

jeho držitele) odevzdat plavebnímu úřadu. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne vydání nového průkazu nebo ode dne ohlášení této skutečnosti, není-li žádáno o vydání nového průkazu. Porušení vybraných povinností (tedy těch povinností, u nichž to bylo vyhodnoceno jako účelné) bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K § 24z

Navržené ustanovení zakotvuje povinnost člena posádky plavidla, odborníka na přepravu cestujících, odborníka na zkapalněný zemní plyn a strojmistra, mít u sebe při provozování plavidla doklad prokazující jeho oprávnění k výkonu příslušné činnosti (vizte § 24a a § 24n návrhu zákona). Obdobnou povinnost stanoví ve vztahu k vůdcům a jiným členům posádky plavidla již stávající právní úprava v § 25 odst. 9 zákona o vnitrozemské plavbě. S ohledem na to, že u vůdce plavidla tvoří plavecká služební knížka a osvědčení o kvalifikaci vůdce plavidla jeden doklad, zmiňuje § 24z návrhu zákona též výslovně povinnost mít u sebe plaveckou služební knížku. Adresátům navrhované právní úpravy jsou kladeny povinnosti mít u sebe příslušné doklady a tyto doklady předložit orgánu státní správy zejména v těch případech, kdy je taková úprava vyžadována právem Evropské unie. Tak je tomu právě v ustanovení § 24z zakotvujícím povinnost člena posádky plavidla, osoby vykonávající činnosti odborníka na přepravu cestujících nebo osoby vykonávající činnosti odborníka zkapalněný zemní plyn mít u sebe prokazující příslušné oprávnění (požadavek takové povinnosti vyplývá z článku 4 a 5 směrnice (EU) 2017/2397. Porušení výše uvedených povinností bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K bodu 20 (§ 25 až 25c)

K § 25

Směrnice (EU) 2017/2397 a v návaznosti na ni též § 24b (ve vztahu ke členům posádky plavidla) a § 24p (ve vztahu k odborníkům na přepravu cestujících) zakotvují jako jeden z požadavků pro získání příslušného oprávnění k výkonu funkce člena posádky plavidla nebo odborníka na přepravu cestujících absolvování výcviku (v dikci návrhu zákona „školení“). Podle čl. 19 směrnice (EU) 2017/2397 mohou členské státy Evropské unie stanovit výcvikové programy, které budou ukončeny vydáním diplomů nebo osvědčení prokazujících splnění norem způsobilosti podle unijní právní úpravy. Tyto programy mají být schváleny příslušnými orgány členských států, na jejichž území daná instituce své výcvikové programy provádí. Členské státy Evropské unie současně mají uznávat diplomy nebo osvědčení vydané po dokončení výcvikových programů schválených jinými členskými státy Evropské unie.

V této souvislosti návrh zákona v § 25 odst. 1 stanoví, že školení určené pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících lze absolvovat u osoby pověřené jeho prováděním buď Ministerstvem dopravy, nebo též jiným členským státem Evropské unie, čímž je zajištěno výše uvedené uznávání školení z jiného členského státu Evropské unie.

Ministerstvo dopravy bude o pověření osoby rozhodovat na základě její žádosti, přičemž přílohy, které musí být k žádosti přiloženy, upravuje v návaznosti na zákonné podmínky § 25 odst. 5 návrhu zákona. Na udělení předmětného pověření není právní nárok. Vyhoví-li Ministerstvo dopravy žádosti a pověření vydá, uvede v něm rozsah školení (slovy směrnice „schválený výcvikový

program či programy“), které bude pověřenou osobou prováděno, a podmínky pro jeho řádné provádění.

§ 25 odst. 2 návrhu zákona vymezuje podmínky, které musí být splněny, aby určitá osoba mohla být ze strany Ministerstva dopravy tímto školením pověřena. Podmínky uvedené v § 25 odst. 2 písm. d) až g), i) a j) návrhu zákona byly stanoveny s ohledem na požadavky vyplývající z čl. 19 odst. 1 a 2 směrnice (EU) 2017/2397. Osoba žádající o pověření tedy musí mít zajištěny výukové materiály, pomůcky a jiné vybavení potřebné k provádění školení, musí mít zajištěn simulátor, jehož technická způsobilost byla schválena plavebním úřadem, jiným členským státem Evropské unie nebo smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru, hodlá-li využívat simulátor k ověřování praktických dovedností vůdce plavidla, zpracován plán pro zajištění školení obsahující vymezení organizace, rozsahu a způsobu provádění školení a jeho kontroly, zaveden systém řízení kvality ve shodě s příslušnou technickou normou, zajištěno provádění školení a závěrečných zkoušek prostřednictvím odborně způsobilých osob a též vyloučení střetu zájmů při provádění závěrečných zkoušek. Požadavky na odbornou způsobilost k provádění školení a závěrečných zkoušek blíže vymezuje § 25 odst. 4 návrhu zákona, kdy se má jednat buď o učitele střední školy poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo s výučním listem v oboru vzdělání se zaměřením na lodní dopravu, nebo osobu, která bude držitelem dokladu prokazujícího oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla uvedeného v § 24a odst. 1 za současného splnění požadované praxe a úspěšného složení zkoušky z teoretických znalostí a praktických dovedností potřebných k provádění školení (vizte § 25a návrhu zákona).

Zbylé podmínky uvedené v § 25 odst. 2 písm. a) až c) a h) návrhu zákona sice výslovně z unijní právní úpravy nevyplývají, jejich stanovení je nicméně považováno za žádoucí s ohledem na garanci zajištění adekvátní úrovně školení. V této souvislosti je třeba zmínit zejména požadavek na finanční způsobilost, který je blíže rozveden v § 25 odst. 3 návrhu zákona, přičemž finančně způsobilou bude osoba, která je po finanční stránce schopna zabezpečit školení po dobu 10 let. Rozsah finanční způsobilosti přitom bude upřesněn prováděcím právním předpisem (vizte § 25 odst. 9 návrhu zákona).

§ 25 odst. 3 návrhu zákona současně vymezuje finanční způsobilost i negativním způsobem, a to požadavkem na to, aby žadatel nebyl zjednodušeně řečeno insolventní (použitá formulace se opírá o § 4 odst. 2 písm. a) a b) a § 308 odst. 1 písm. d) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů) a dále též na bezdlužnost na daních, pojistném nebo penále na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Důvodem pro výše uvedené vymezení finanční způsobilosti žadatele je skutečnost, že některá školení dle unijní právní úpravy budou trvat značně dlouhou dobu (např. v případě školení pro vůdce plavidla je minimální směrníci předvídaná doba jeho trvání 3 roky), a je tedy třeba mít garanci, že osoba poskytující toto školení bude s ohledem na své finanční možnosti schopna školení poskytovat dlouhodobě.

§ 25 odst. 7 návrhu zákona stanoví povinnosti osob, kterým bylo pověření uděleno, přičemž porušení některé ze stanovených povinností závažným způsobem povede k odejmutí uděleného pověření.

§ 25 odst. 8 poté vymezuje situace, kdy Ministerstvo dopravy udělené pověření odejme. V první řadě tak učiní, pokud o to pověřená osoba požádá. Dalším důvodem je skutečnost, že

pověřená osoba přestala splňovat některou z podmínek pro pověření (vizte § 25 odst. 2 návrhu zákona). Posledním důvodem je závažné porušení povinnosti stanovené zákonem (vizte § 25 odst. 7) nebo podmínky stanovené v pověření (viz § 25 odst. 6 návrhu zákona).

§ 25 odst. 9 návrhu zákona upravuje zmocnění pro vydání prováděcí vyhlášky, v níž budou blíže vymezeny teoretické znalosti a praktické dovednosti, jejichž nabytí musí být zajištěno školením určeným pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících, způsob a průběh provádění tohoto školení, podrobné členění údajů, které musí být obsaženy v plánu pro jeho zajištění, technické parametry a vybavení plavidla, které umožňují provádění školení, a rozsah finanční způsobilosti nezbytné k jeho provádění.

Je vhodné doplnit, že právní úprava školení určeného pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících představuje školení vyžadované unijním právem a z tohoto důvodu musí být příslušná právní úprava implementována do zákona o vnitrozemské plavbě. Regulace tohoto školení však nevyklučuje provádění jiných typů školení (např. poskytovaných za účelem přípravy na absolvování zkoušek prováděných plavebním úřadem), která budou moci být prováděna mimo rámec navrhované právní úpravy pověřování ve smyslu § 25 návrhu zákona.

K § 25a

Předmětné ustanovení v návaznosti na § 25 odst. 4 návrhu zákona upravuje zkoušku z teoretických znalostí a praktických dovedností potřebných k provádění školení určeného pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících a k provádění závěrečné zkoušky.

Tyto zkoušky bude provádět Ministerstvo dopravy. Návrh zákona shodně, jak pro zkoušku z teoretických znalostí, tak pro zkoušku z praktických dovedností stanoví, že

- tyto zkoušky budou skládány v místě určené Ministerstvem dopravy,
- tyto zkoušky budou skládány před zkušební komisí, která je nejméně tříčlenná a složena z komisařů jmenovaných Ministerstvem dopravy,
- členem zkušební komise nesmí být osoba, jejíž účast na provádění zkoušky by s ohledem na její poměr k zájemci o složení zkoušky ohrozila nestranný průběh zkoušky.

Zkouška z teoretických znalostí bude prováděna ústně. Zkouška z praktických dovedností bude prováděna na plavidle, jehož technické parametry a vybavení ověření této způsobilosti umožňují.

Návrh zákona obsahuje zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymeze znalosti a dovednosti, které jsou předmětem těchto zkoušek, průběh jejich provádění, způsob jejich hodnocení, a technické parametry a vybavení plavidla, které umožňují ověření odborné způsobilosti k provádění školení a závěrečné zkoušky.

K § 25b

Ustanovení § 25b návrhu zákona představuje transpozici článku 21 směrnice (EU) 2017/2397 a rovněž přílohy III směrnice (EU) 2020/12 a přináší právní úpravu schvalování simulátorů

používaných při posuzování způsobilosti. Uvedená směrnice předvídá možné používání simulátorů ve dvou rovinách.

První z nich představuje využívání simulátorů při zkouškách z praktických dovedností vůdce plavidla nebo praktických dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru prováděných před orgánem členského státu (vizte článek 17 odst. 3 směrnice (EU) 2017/2397). V tomto ohledu, jak již bylo shora uvedeno, je předkladatel toho názoru, že je ponecháno na členských státech, zda budou zkoušky z praktických dovedností prováděny na plavidle nebo na simulátoru. Vzhledem k značné nákladnosti pořízení simulátoru nebyla z věcného hlediska možnost skládání těchto zkoušek před plavebním úřadem na simulátoru připuštěna. Současně však není vyloučeno, aby simulátor, jehož technická způsobilost byla plavebním úřadem schválena, mohl být využíván v jiných státech k provádění praktických zkoušek.

Druhou rovinou je možné využití simulátorů při provádění výcvikového programu ve smyslu článku 19 směrnice (EU) 2017/2397. I pro tento případ návrh zákona v souladu s požadavky uvedené směrnice zakotvuje potřebnou vnitrostátní právní úpravu schvalování technické způsobilosti simulátoru pro jeho využívání k ověřování praktických dovedností vůdce plavidla ([simulátor ovládání plavidla](#)), k němuž dochází v rámci výcvikového programu (resp. školení ve smyslu § 25 návrhu zákona).

Technickou způsobilost simulátoru bude schvalovat [Ministerstvo dopravy](#) na žádost osoby, která hodlá využívat simulátor k ověřování praktických dovedností vůdce plavidla nebo praktických dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru. Podmínkou pro schválení technické způsobilosti simulátoru bude skutečnost, že simulátor splňuje podmínky technické způsobilosti. Konkrétní podmínky technické způsobilosti jsou upraveny v příloze III směrnice (EU) 2020/12. Tato unijní úprava bude transponována prostřednictvím prováděcího právního předpisu, k němuž návrh zákona obsahuje potřebné zákonné zmocnění.

Návrh zákona upravuje náležitosti žádosti o schválení technické způsobilosti simulátoru i náležitosti rozhodnutí o schválení technické způsobilosti simulátoru vyžadované přílohou III směrnice (EU) 2020/12. V souladu s požadavky uvedenými v příloze III směrnice (EU) 2020/12 je rovněž stanoveno, že splnění podmínek technické způsobilosti simulátoru ověří plavební úřad technickou prohlídkou simulátoru. K provedení technické prohlídky ustaví [Ministerstvo dopravy](#) odbornou komisi. Postup při provádění technické prohlídky bude stanoven v souladu s unijní úpravou prováděcím právním předpisem a návrh zákona v této souvislosti obsahuje potřebné zákonné zmocnění. Vyhláška stanoví rovněž složení odborné komise provádějící technickou prohlídku simulátoru a způsob jejího jednání.

V souladu s úpravou ve směrnici (EU) 2020/12 je rovněž stanoveno, že členem odborné komise nesmí být osoba, jejíž účast na provádění prohlídky by s ohledem na její poměr k žadateli ohrozila nestranné provedení prohlídky. Návrh zákona rovněž stanoví povinnost zpracovat o výsledku technické prohlídky protokol, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis, a návrh zákona v této souvislosti zakotvuje potřebné zákonné zmocnění.

Na základě požadavku čl. 21 odst. 4 směrnice (EU) 2017/2397, která předvídá zrušení nebo pozastavení schválení simulátoru, návrh zákona stanoví pro případ, že schválený simulátor nespĺňuje podmínky technické způsobilosti, postup plavebního úřadu, který v takovém případě

rozhodne o jeho technické nezpůsobilosti. Půjde-li v daném případě o simulátor, jehož technická způsobilost byla schválena jiným členským státem Evropské unie nebo smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru, plavební úřad zakáže využívání simulátoru k ověřování praktických dovedností vůdce plavidla nebo praktických dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru. Odvolání proti oběma uvedeným rozhodnutím nebude mít odkladný účinek.

V souladu s unijním právem je zakotvena odpovídající notifikační povinnost plavebního úřadu vůči Evropské komisi a dotčeným mezinárodním organizacím (tedy Ústřední komisi pro plavbu na Rýně, Dunajské komisi, Mezinárodní komisi pro povodí řeky Sávy a Evropské hospodářské komisi OSN). Rozsah údajů sdělovaný plavebním úřadem je dán směrnicí (EU) 2020/12.

K § 25c

Předmětné ustanovení upravuje rejstřík členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech, čímž reaguje na požadavky čl. 25 směrnice (EU) 2017/2397, který po členských státech Evropské unie vyžaduje, aby vedly registry osvědčení Evropské unie o kvalifikaci, plaveckých služebních knížek a lodních deníků vydaných v rámci jejich pravomoci. V této souvislosti tedy § 25b odst. 1 návrhu zákona zakotvuje rejstřík členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech, který je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je plavební úřad.

§ 25b odst. 2 návrhu zákona poté vymezuje, jaké údaje budou v tomto rejstříku vedeny, přičemž půjde o údaje, které plavební úřad zaznamenává podle nařízení (EU) 2020/182 do jím vydaných osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla, plaveckých služebních knížek vydaných držitelům tohoto osvědčení, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn a lodních deníků vydaných pro plavidla uvedená v § 24a odst. 1 návrhu zákona.

V návaznosti na požadavek směrnice (EU) 2017/2397 a nařízení (EU) 2020/473 plavební úřad zajistí předávání v rejstříku vedených údajů do databáze Evropské unie pro osvědčení o kvalifikaci a plavecké služební knížky a evropské databáze trupů plavidel.

§ 25b odst. 3 návrhu zákona poté obsahuje čistě vnitrostátní úpravu spočívající v poskytování údajů vedených v rejstříku členů posádek plavidel a odborníků na plavidlech Policii České republiky. Poskytování těchto údajů bude zajištěno způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup. Předmětný požadavek vyplývá z potřeb aplikační praxe, kdy absence obdobného ustanovení v návrhu zákona by znamenala zahlcení Státní plavební správy žádostmi o poskytnutí předmětných údajů od Policie České republiky, která je potřebuje při projednávání vybraných přestupků podle zákona o vnitrozemské plavbě.

Návrh zákona stanoví v § 25b odst. 5 rovněž dobu uchovávání údajů vedených v rejstříku. Stanoví se, že tyto údaje se uchovávají do dne, v němž se plavební úřad dozví, že došlo k úmrtí držitele osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla, osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na přepravu cestujících nebo osvědčení Evropské unie o kvalifikaci odborníka na zkapalněný zemní plyn. Vzhledem ke skutečnosti, že jednou nabytá odborná kvalifikace osob vedoucích či obsluhujících plavidla či vykonávajících na plavidlech specifické odborné činnosti v obecné rovině přetrvává po předem neomezenou dobu (není-li příslušné oprávnění odňato), je účelné údaje vztahující se k této způsobilosti v rejstříku uchovávat po celou

dobu života nositele takové odborné kvalifikace. Ačkoliv je doba platnosti dokladů prokazujících způsobilost daných osob časově omezena, v převážné většině případů je obnovení jejich platnosti vázáno čistě na přezkoumání zdravotní (a nikoliv tedy odborné) způsobilosti daných osob k vykonávání příslušné činnosti ve vnitrozemské plavbě.

K bodu 21 (Poznámka pod čarou č. 5d)

Směrnice Rady 91/672/ES ze dne 16. prosince 1991 o vzájemném uznávání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách a směrnice Rady 96/50/ES ze dne 23. července 1996 o harmonizaci podmínek pro získání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství byly nahrazeny směrnicí (EU) 2017/2397. Z tohoto důvodu dochází ke zrušení přežitě poznámky pod čarou obsažené v dosavadní právní úpravě.

K bodům 22 a 23 (§ 26 až 26k)

V návaznosti na novou komplexní úpravu způsobilosti členů posádky plavidel, jíž dochází k transpozici směrnice (EU) 2017/2397, přináší návrh zákona rovněž novou právní úpravu způsobilosti k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Tato úprava věcně vychází ze stávající úpravy, jejíž stěžejní část je obsažena v prováděcím právním předpisu, konkrétně ve vyhlášce č. 42/2015 Sb. Tato úprava byla podrobena detailní revizi, přičemž značná část této úpravy je návrhem zákona přenesena na úroveň zákona. Zároveň dochází v zájmu konzistentního vyjádření příslušných základních norem týkajících se způsobilosti členů posádek podléhajících požadavkům unijního práva na straně jedné a způsobilosti osob obsluhujících plavidla, na které požadavky unijního práva nedopadají (tedy i vůdců malých a rekreačních plavidel), na straně druhé k harmonizaci přístupu k legislativnímu ztvárnění příslušné právní úpravy obsahující pravidla pro způsobilost obou těchto skupin osob k vedení či obsluze plavidel.

Ustanovení § 26 a následující obsahují právní úpravu způsobilosti k vedení malého nebo rekreačního plavidla.

Okruh malých plavidel, jichž se pravidla zde obsažená týkají, návrh zákona zužuje na malá plavidla podléhající evidenci podle zákona o vnitrozemské plavbě, na něž se nevztahují požadavky unijního práva (konkrétně směrnice (EU) 2017/2397). Existuje totiž jistá (byť poměrně úzká) skupina malých plavidel, která unijním požadavkům podléhají. Mezi plavidla, jejichž vedení či obsluha podléhá unijním požadavkům na způsobilost, totiž patří *a)* malá plavidla (s výjimkou rekreačních), jejichž objem vypočtený jako součin délky, šířky a ponoru činí alespoň 100 m³, a *b)* malá plavidla určená k vlečení nebo tlačení malých plavidel, jejichž objem vypočtený jako součin délky, šířky a ponoru činí alespoň 100 m³, nebo k vedení bočně svázané sestavy takových malých plavidel (vizte § 24a odst. 1 písm. b) a c) návrhu zákona). Tato plavidla je tudíž nutno vyloučit z působnosti čistě vnitrostátní právní úpravy obsahující požadavky na vedení malých plavidel.

Jde-li pak o rekreační plavidla, jejich obsluha je vyloučena z působnosti směrnice (EU) 2017/2397 paušálně (vizte článek 2 odstavec 2 písmeno a) této směrnice a mohou tak být svěřena čistě vnitrostátním požadavkům, ať již jde o malé plavidlo nebo plavidlo jiné než malé. Pod kategorií rekreačního plavidla je nutno spatřovat plavidlo určené pro sportovní a rekreační účely o délce trupu od 2,5 m do 24 m ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/53/EU ze dne 20. listopadu 2013 o rekreačních plavidlech a vodních skútrech a o zrušení směrnice

94/25/ES, v platném znění, k jejíž transpozici došlo prostřednictvím nařízení vlády č. 96/2016 Sb., o rekreačních plavidlech a vodních skútrech.

K § 26

Ustanovení § 26 obsahuje základní pravidlo, podle něhož vést malé plavidlo (včetně malého rekreačního plavidla), ovšem s výjimkou malých plavidel spadajících do působnosti unijního práva, nebo rekreační plavidlo jiné než malé (skupina rekreačních plavidel, které nespadnou zároveň pod kategorii malého plavidla) může pouze osoba, již k tomu bylo uděleno oprávnění.

Výjimku ze základního pravidla, podle něhož malé nebo rekreační plavidlo může vést pouze osoba s oprávněním, tvoří případy, kdy je takové plavidlo vedeno

a) během akce povolené plavebním úřadem na sledované vodní cestě ve vyznačené části této vodní cesty (ve smyslu § 29h zákona o vnitrozemské plavbě),

b) během provádění zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení tohoto plavidla, nebo

c) osobou, která dosáhla věku 18 let, jde-li o malé plavidlo s vlastním strojním pohonem schopné plout v tzv. výtlačném režimu plavby (tj. pouze rychlostí, která nepřesahuje 15 km/h a při které vztlak plavidla tvoří zejména hydrostatické síly a vliv hydrodynamických sil vyvolaných rychlostí pohybu plavidla je zanedbatelný), kdy zároveň takové plavidlo pluje na vymezené vodní cestě (dopravně významné využívané uvedené v odstavci 1 písm. c) přílohy č. 2 zákona o vnitrozemské plavbě, vodní cestě účelové nebo vodní cestě nesledované), nebo jde o plavidlo uvedené v seznamu obsaženém v povolení k provozování půjčovny malých plavidel (ve smyslu § 30b odst. 4 zákona o vnitrozemské plavbě).

Zmíněná úprava výjimek z pravidla nutného držení oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla vychází ze stávajícího ustanovení § 5 vyhlášky č. 42/2015 Sb. Z věcného hlediska nedochází návrhem zákona k významnému posunu, bylo přistoupeno pouze k precizaci stávající právní úpravy z hlediska formulačního a systematického a jejímu přenesení na zákonnou úroveň.

K § 26a

Ustanovení § 26a obsahuje úpravu podmínek pro udělení oprávnění k vedení malého (včetně malého rekreačního) plavidla a vychází ze stávající úpravy obsažené ve vyhlášce č. 42/2015 Sb., konkrétně z jejího § 13, který rozlišuje 4 základní kategorie oprávnění, jimiž jsou:

a) oprávnění k vedení malého plavidla bez vlastního strojního pohonu a plavidla s vlastním strojním pohonem bez omezení výkonu (tzv. kategorie M),

b) oprávnění k vedení malého plavidla bez vlastního strojního pohonu a plavidla s vlastním strojním pohonem s omezením výkonu do 20 kW (tzv. kategorie M20),

c) oprávnění k vedení malého plavidla s plachtou bez omezení celkové plochy plachet (tzv. kategorie S) a

d) oprávnění k vedení malého plavidla s plachtou s omezením celkové plochy plachet do 20 m² (tzv. kategorie S20).

Tyto základní kategorie oprávnění k vedení malého (včetně rekreačního) plavidla respektuje i nově navrhovaná právní úprava, která na zákonné úrovni rovněž precizně formuluje podmínky pro jejich udělení.

Odstavec 1 upravuje podmínky pro udělení oprávnění k vedení malého (včetně rekreačního) plavidla pro kategorie M nebo M20 na vodní cestě České republiky. Rozdíl mezi podmínkami pro udělení oprávnění kategorie M a M20 spočívá pouze v tom, že pro udělení oprávnění kategorie M20 se nevyžaduje (na rozdíl od oprávnění kategorie M) úspěšné složení zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého plavidla. U obou kategorií tato zkouška nicméně nemusí být složena, pokud je žadatel držitelem platného průkazu způsobilosti k vedení námořní jachty vydaného podle zákona o námořní plavbě. Podmínkami pro udělení oprávnění v případě obou zmíněných kategorií bude zdravotní způsobilost žadatele, dosažení věku 16 let a úspěšné složení zkoušky z teoretických znalostí potřebných k vedení malého plavidla.

Odstavec 2 upravuje podmínky pro udělení oprávnění k vedení malého (včetně rekreačního) plavidla (tedy tzv. oprávnění kategorie M nebo M20) rozšířeného o oprávnění k vedení malého plavidla s plachtou pro kategorie S nebo S20 na vodní cestě České republiky. Rozdíl mezi podmínkami pro udělení takto rozšířeného oprávnění spočívá pouze v tom, že pro udělení oprávnění kategorie S20 se nevyžaduje (na rozdíl od oprávnění kategorie S) úspěšné složení zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení plavidla s plachtou. U obou kategorií tato zkouška nicméně nemusí být složena, pokud je žadatel držitelem platného průkazu způsobilosti k vedení námořní jachty vydaného podle zákona o námořní plavbě. Podmínkami pro udělení oprávnění v případě obou zmíněných kategorií bude skutečnost, že žadatel je držitel průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla (pro kategorii M nebo M20) nebo že splňuje podmínky pro jeho vydání (podmínkou tedy bude zdravotní způsobilost žadatele, dosažení věku 16 let a úspěšné složení zkoušky z teoretických znalostí, případně rovněž z praktických dovedností, potřebných k vedení malého plavidla) a dále že úspěšně složí zkoušku z teoretických znalostí potřebných k vedení malého plavidla s plachtou.

Odstavec 3 stanoví, že v případě udělení některého ze shora uvedených oprávnění plavební úřad vydá namísto písemného vyhotovení rozhodnutí průkaz způsobilosti vůdce malého plavidla, v němž vyznačí rozsah uděleného oprávnění. Jde o úpravu vycházející z § 151 odst. 1 správního řádu, podle něhož, pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad.

Odstavce 4 a 5 upravují výčet dokladů, jimiž lze rovněž (vedle průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla) doložit oprávnění k vedení malého plavidla. Rozdílný přístup je v této věci zvolen u oprávnění k vedení malého plavidla podle odstavce 1 (kategorie M nebo M20) na straně jedné a tohoto oprávnění rozšířeného o oprávnění podle odstavce 2 (kategorie S nebo S20) na straně druhé. Zatímco v prvním případě bude dané oprávnění možno doložit rovněž dokladem prokazujícím oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla s posádkou nebo mezinárodním průkazem způsobilosti vůdce rekreačního plavidla, odpovídá-li v něm vyznačené oprávnění (např. M, M20, S nebo S20) takto dokládanému oprávnění, v případě druhém bude tato možnost zúžena pouze na mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla (odpovídá-li v něm vyznačené oprávnění takto dokládanému oprávnění). Důvodem je skutečnost, že pro vedení plavidel s plachtou bude vždy nezbytné podrobit žadatele zkoušce z teoretických, případně i praktických, dovedností potřebných k vedení takového plavidla (tedy plavidla s plachtou), což v případě držitelů dokladů prokazujících způsobilost k vedení plavidel s posádkou

nemusí být vždy naplněno. U držitele mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla (odpovídá-li v něm vyznačené oprávnění takto dokládánému oprávnění, v daném případě S nebo S 20) tato podmínka splněna naopak bude.

Odstavec 6 upravuje podmínky pro vydání mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Pro případ zamýšleného vedení malého plavidla pouze na vodních cestách České republiky bude stejně, jako je tomu doposud, postačovat průkaz způsobilosti vůdce malého plavidla. Pro případ zamýšleného vedení malého plavidla (vedle vodních cest České republiky) rovněž na zahraniční vodní cestě však bude zpravidla požadováno vydání mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Tento doklad je totiž široce mezinárodně uznáván na základě rezoluce č. 40 Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů. Pracovní skupina pro vnitrozemskou vodní dopravu Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů původně vytvořila mezinárodní průkaz vůdce rekreačního plavidla za účelem usnadnění rekreační plavby na Rýnu a Dunaji. V průběhu let se rozsah uznávání tohoto průkazu rozšířil i na pobřežní mořské vody a velké množství dalších vnitrozemských vodních cest.

Mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vydá plavební úřad na žádost. Bude-li žadatel zamýšlet vést malé plavidlo vedle vodních cest České republiky „pouze“ na zahraniční vnitrozemské vodní cestě a bude zároveň držitelem průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo bude splňovat podmínky pro jeho vydání, vydá plavební úřad mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla držiteli průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla bez dalšího. Pouze v případě, že žadatel bude zamýšlet vést malé plavidlo (vedle vodních cest České republiky) jak na zahraničních vnitrozemských vodních cestách, tak rovněž v pobřežních mořských vodách, bude dodatečnou podmínkou pro vydání mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla úspěšné složení zkoušky z teoretických znalostí potřebných k vedení plavidla v pobřežních mořských vodách. Výše popsaná úprava požadavků na vydání mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vyplývá z § 14 odst. 1 až 4 vyhlášky č. 42/2015 Sb.

Mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla bude moci být vydán pouze osobě, která je občanem České republiky, má na území České republiky pobyt nebo je občanem cizího státu, který není vázán rezolucí Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů upravující mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Tato podmínka vyplývá ze samotné rezoluce, která stanoví, že tento doklad má být vydáván především domovskými státy žadatele, které jsou smluvní stranou této rezoluce. Cizinec, který je občanem smluvního státu této rezoluce by tak měl žádat o vydání tohoto dokladu ve své vlasti.

Odstavec 7 stanoví, že mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla plavební úřad vydá namísto písemného vyhotovení rozhodnutí a vyznačí v něm rozsah uděleného oprávnění (podle shora uvedených kategorií). Jde o úpravu vycházející z § 151 odst. 1 správního řádu, podle něhož, pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad.

Odstavec 8 obsahuje zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který stanoví vzor průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla a mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla.

K § 26b

Odstavec 1 zakotvuje podmínky pro udělení oprávnění k vedení rekreačního plavidla, které není malým plavidlem (tedy rekreačního plavidla, jehož délka trupu přesahuje 20 m a nepřesahuje 24 m). I v tomto případě předkladatel vychází ze stávající právní úpravy obsažené ve vyhlášce č. 42/2015 Sb., konkrétně z jejího § 14 odstavců 5 a 6.

Návrh zákona zde rozlišuje v podstatě 2 případy.

Pro vyhovění žádosti o udělení oprávnění k vedení rekreačního plavidla, které není malým plavidlem, na vodní cestě České republiky a na zahraniční vnitrozemské vodní cestě bude nezbytné, aby žadatel byl držitelem průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo splňoval podmínky pro jeho vydání, dosáhl věku 18 let a úspěšně složil zkoušku z praktických dovedností potřebných k vedení takového plavidla.

Pro vyhovění žádosti o udělení oprávnění k vedení rekreačního plavidla, které není malým plavidlem, na vodní cestě České republiky, na zahraniční vnitrozemské vodní cestě a rovněž v pobřežních mořských vodách, pak bude nezbytné, aby žadatel vedle všech shora uvedených podmínek (tedy držení průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo splnění podmínek pro jeho vydání, dosažení věku 18 let a úspěšného složení zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení takového plavidla) ještě navíc úspěšně složil zkoušku z teoretických znalostí potřebnou k vedení plavidla v pobřežních mořských vodách. Pro případ, že by žadatel byl již dokonce držitelem mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla dokládajícího oprávnění pro vedení rekreačního plavidla, které není malým plavidlem, na vodní cestě České republiky a na zahraniční vnitrozemské vodní cestě, pak bude postačovat úspěšné složení zkoušky z teoretických znalostí potřebných k vedení plavidla v pobřežních mořských vodách.

Je rovněž stanoveno, že mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla jiného než malého bude moci být vydán pouze osobě, která je občanem České republiky, má na území České republiky pobyt nebo je občanem cizího státu, který není vázán rezolucí Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů upravující mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Jak již bylo shora uvedeno, tato podmínka vyplývá ze samotné rezoluce, která stanoví, že tento doklad má být vydáván především domovskými státy žadatele, které jsou smluvní stranou této rezoluce. Cizinec, který je občanem smluvního státu této rezoluce by tak měl žádat o vydání tohoto dokladu ve své vlasti.

Odstavec 2 stanoví, že plavební úřad, vyhoví-li žádosti o udělení oprávnění k vedení rekreačního plavidla, které není malým plavidlem, vydá mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla namísto písemného vyhotovení a vyznačí v něm rozsah uděleného oprávnění. Jde o úpravu vycházející z § 151 odst. 1 správního řádu, podle něhož, pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad. Jak již bylo shora uvedeno, je mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla široce mezinárodně uznáván na základě rezoluce č. 40 Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů.

Odstavec 3 (obdobně jako je tomu v případě oprávnění k vedení malého plavidla) stanoví doklady, jimiž lze oprávnění k vedení rekreačního plavidla, které není malým plavidlem, na vodní cestě České republiky rovněž (tedy vedle mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla) doložit. I v tomto případě bude možné pro tento účel využít některý z dokladů prokazujících oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla s posádkou.

K § 26c

Ustanovení § 26c předně upravuje obligatorní náležitosti žádosti o udělení oprávnění k vedení malého plavidla, žádosti o vydání mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla a žádosti o udělení oprávnění k vedení rekreačního plavidla jiného než malého.

K uvedeným žádostem musí být předložen lékařský posudek dokládající zdravotní způsobilost žadatele. Bude-li žadatel držitelem platného průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo platného mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla, nebude muset lékařský posudek k žádosti přikládat, neboť takový žadatel je prokazatelně zdravotně způsobilý.

Druhou z povinných příloh uvedených žádostí bude platný průkaz způsobilosti k vedení námořní jachty vydaný podle zákona o námořní plavbě. Nezbytnost přiložení této přílohy však nastoupí pouze v případě, je-li žadatel držitelem takového dokladu a je-li podmínkou pro vyhovění žádosti složení zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého plavidla. Právě tímto dokladem totiž může být úspěšné složení praktické zkoušky nahrazeno a jeho úloha tak bude relevantní pouze tehdy, bude-li složení této praktické zkoušky pro vyhovění žádosti vůbec vyžadováno.

Návrh zákona stanoví, že doklady vyžadované jakožto obligatorní přílohy k uvedeným žádostem, se k žádosti přikládají v kopii, kdy zároveň plavební úřad může požadovat předložení originálu dokladu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, není-li žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originály potřebných dokladů, které mu budou bezprostředně poté navraceny. Formuláčně je vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu (pokud jde o slovní spojení „předat žádost osobně“) a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3 (pokud jde o úpravu „předávání dokladů správnímu úřadu v kopii“).

V návaznosti na stávající aplikační praxi plavebního úřadu, v rámci níž je vyžadováno, aby předmětné žádosti byly podávány až poté, kdy žadatel úspěšně složil zkoušku z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla (je-li tato zkouška pro vyhovění žádosti vyžadována), dochází návrhem zákona k zakotvení příslušného pravidla. Důsledkem nedodržení tohoto pravidla bude skutečnost, že plavební úřad zastaví řízení. Zároveň je stanoveno, že k úspěšnému složení zkoušky se nepřihlíží, došlo-li k němu více než 2 roky přede dnem podání žádosti. Úspěšné absolvování této zkoušky před dobou delší než 2 roky by totiž nemělo potřebnou vypovídací hodnotu stran aktuálních praktických dovedností žadatele. Zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla budou prováděny u pověřené osoby. Předpokládá se tak, že absolvování této zkoušky bude probíhat ještě před zahájením správního řízení.

Zkouška z teoretických znalostí potřebných k vedení malého plavidla nebo plavidla v pobřežních mořských vodách je podle stávající aplikační praxe plavebního úřadu prováděna naopak až po podání žádosti. Je proto stanoveno, že v případech, kdy je podmínkou pro vyhovění žádosti úspěšné složení takové zkoušky, stanoví plavební úřad po podání žádosti termín pro její vykonání a řízení přeruší. Zároveň platí, že, nebyla-li zkouška úspěšně složena do 1 roku ode dne nabytí právní moci usnesení, jímž bylo řízení přerušeno, plavební úřad řízení zastaví. Doba 1 roku je dle aplikační praxe zcela dostačující na to, aby žadatel byl schopen absolvovat tuto zkoušku, a to

i v případě nutnosti jejího opakování, které návrh zákona rovněž připouští pro případ, že první pokus o její složení dopadl neúspěchem.

K § 26d

Ustanovení § 26d návrhu zákona obsahuje úpravu provádění zkoušky z teoretických znalostí potřebných k vedení malého plavidla nebo plavidla v pobřežních mořských vodách. Tuto zkoušku bude provádět plavební úřad. Návrh zákona stanoví místo, v němž bude zkouška skládána (půjde o místo určené plavebním úřadem). Zkouška bude skládána před zkušební komisí, která je nejméně tříčlenná a složena z komisařů jmenovaných ředitelem plavebního úřadu. Tato úprava vychází ze stávající právní úpravy (vizte § 21 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Stanoví se rovněž, že členem zkušební komise nesmí být osoba, jejíž účast na provádění zkoušky by s ohledem na její poměr k zájemci o složení zkoušky ohrozila nestranný průběh zkoušky.

Návrh zákona zakotvuje rovněž formu zkoušky z teoretických znalostí potřebných k vedení malého plavidla nebo plavidla v pobřežních mořských vodách. Zkouška se bude skládat pomocí výpočetní techniky formou testu. Otázky tvořící obsah testu budou generovány náhodným výběrem ze souboru zkušebních otázek, který plavební úřad zveřejní na svých internetových stránkách. Je rovněž stanoveno, že plavební úřad před vlastním složením zkoušky ověří totožnost zájemce o její složení.

Zájemci o složení zkoušky z teoretických znalostí potřebných k vedení malého plavidla nebo plavidla v pobřežních mořských vodách budou mít 2 pokusy na to, aby v této zkoušce obstáli. Je tak stanoveno, že zájemce o složení zkoušky, jenž byl neúspěšný, může tuto zkoušku jednou opakovat.

Návrh zákona obsahuje zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymezí okruh znalostí, které jsou předmětem zkoušky z teoretických znalostí potřebných k vedení malého plavidla nebo plavidla v pobřežních mořských vodách. Předvídaná vyhláška stanoví rovněž průběh provádění této zkoušky, způsob jejího hodnocení a podmínky pro jmenování zkušebním komisařem.

K § 26e

Zkoušku z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla bude, stejně jako je tomu v současné době u malých plavidel, provádět plavebním úřadem pověřená osoba. Návrh zákona stanoví, že zkouška bude skládána v místě určeném touto osobou a bude prováděna ověřením praktických dovedností zájemce o její složení při vedení plavidla. Zároveň se jeví jako nezbytné, aby byly stanoveny požadavky na technické parametry a vybavení plavidla, s jehož použitím bude možné praktickou zkoušku provádět. Návrh zákona v tomto ohledu obsahuje příslušné zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který tyto požadavky stanoví.

Rovněž v případě praktické zkoušky bude zajištěno, aby před přistoupením k vlastní zkoušce byla ověřena totožnost zájemce o její složení. Stanoví se proto povinnost pověřené osoby umožnit zájemci složení zkoušky teprve poté, co ověří jeho totožnost. Návrh zákona stanoví pověřené osobě i další povinnosti, a to pořídit o průběhu a výsledku zkoušky zápis, který pověřená osoba musí uchovat po dobu 5 let ode dne jejího složení (tato povinnost je stanovena v zájmu zajištění efektivního výkonu kontroly nad výkonem činnosti plavebním úřadem pověřené osoby)

či sdělit výsledek zkoušky neprodleně po jejím složení v elektronické podobě plavebnímu úřadu. Pověřená osoba bude povinna rovněž vydat zájemci o úspěšném složení zkoušky osvědčení.

Stávající právní úprava počítá s možností zájemce o složení praktické zkoušky v případě, že v této zkoušce skládané před pověřenou osobou neuspěl, obrátit se na plavební úřad se žádostí, aby jeho praktické dovednosti sám přezkoušel (vizte § 25b odst. 2 zákona o vnitrozemské plavbě). Tuto možnost návrh zákona zachovává. Stanoví se tak, že, požádá-li o to osoba do 15 dnů ode dne, v němž neúspěšně složila zkoušku z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla u pověřené osoby, plavební úřad tuto zkoušku sám provede.

Návrh zákona obsahuje zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který podrobně vymezí dovednosti, které budou předmětem zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Předvídaná vyhláška stanoví rovněž (vedle výše již zmíněných technických parametrů a vybavení plavidla, které umožňují ověření praktických dovedností) průběh provádění této zkoušky (předpokládá se, že průběh zkoušky bude muset obsáhnout průřezové ověření potřebných dovedností k vedení malého nebo rekreačního plavidla, zahrnující například schopnost vést plavidlo v průběhu jeho proplouvání plavební komorou), způsob jejího hodnocení, obsah zápisu o průběhu a výsledku zkoušky a vzor osvědčení o jejím úspěšném složení.

K § 26f

Ustanovení § 26f obsahuje úpravu pověřování osob prováděním zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Stanoví se, že plavební úřad může pověřit touto činností buď *a)* fyzickou osobu, která má sídlo na území členského státu Evropské unie, dosáhla věku 21 let a je k provádění této zkoušky odborně způsobilá, nebo *b)* právnickou osobu, která má sídlo na území členského státu Evropské unie a prokáže, že provádění této zkoušky zajistí prostřednictvím odborně způsobilých osob. Návrh zákona stanoví v této souvislosti nezbytné vymezení toho, kdo se bude považovat za odborně způsobilého k provádění zkoušky. Navrhovaná právní úprava v této věci vychází ze stávající právní úpravy obsažené v § 25a odst. 1 a 2 zákona o vnitrozemské plavbě. Za odborně způsobilého bude považován ten, kdo je po dobu alespoň 3 let držitelem průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla a složil zkoušku z praktických dovedností potřebných k provádění této zkoušky.

Pravidla pro skládání zkoušky, jíž se bude prokazovat odborná způsobilost k provádění zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla, jsou nastavena obdobně jako v případě skládání vlastních zkoušek ze strany zájemců o vydání průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Zkouška bude skládána v místě určeném plavebním úřadem před zkušební komisí a bude prováděna na plavidle, jehož technické parametry a vybavení ověření této způsobilosti umožňují. Návrh zákona stanoví základní pravidlo pro složení zkušební komise, která bude nejméně tříčlenná a bude složena z komisařů jmenovaných ředitelem plavebního úřadu. I v tomto případě je do návrhu zákona začleněna úprava, která má předejít podjatosti členů zkušební komise. Stanoví se, že členem zkušební komise nesmí být osoba, jejíž účast na provádění zkoušky by s ohledem na její poměr k zájemci o složení zkoušky ohrozila nestranný průběh zkoušky.

Návrh stanoví podmínky, při jejichž splnění plavební úřad přistoupí k odnětí pověření. Tyto podmínky jsou zcela standardní ve vztahu k obdobné úpravě obsažené v jiných právních předpisech a vychází rovněž ze stávající právní úpravy obsažené v zákoně o vnitrozemské plavbě

(vizte jeho § 25a odst. 3). Pověření tak bude moci být odňato, pokud pověřená osoba *a*) přestala splňovat některou z podmínek pro pověření, *b*) opakovaně nebo závažným způsobem porušila povinnost stanovenou tímto zákonem, nebo *c*) o odnětí pověření požádala.

Návrh zákona obsahuje nezbytné zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který blíže vymezí dovednosti, které jsou předmětem zkoušky, jíž se prokazuje odborná způsobilost k provádění zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Předvídaná vyhláška rovněž upraví průběh provádění této zkoušky a způsob jejího hodnocení.

K § 26g

Ustanovení § 26g upravuje dobu platnosti průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla a mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Na základě věcného požadavku plavebního úřadu vzneseného na základě jeho dlouholeté aplikační praxe je stanoveno, že uvedené doklady budou platné do 65 let věku (respektive do dne předcházejícího jeho dosažení). Průkaz dokládající oprávnění pro období po dosažení věku 65 let bude platný 5 let (tedy do dne předcházejícího dni, v němž jeho držitel dosáhne věku 70 let). Průkaz vydaný pro období po dosažení věku 70 let bude platný po dobu 2 let. Po dosažení stanovených hranic věku vůdce malého nebo rekreačního plavidla je nezbytné častěji přezkoumávat jeho zdravotní způsobilost, ostatně obdobně je tomu v případě řízení motorových vozidel. Dochází přitom k zmírnění dosavadní úpravy, která předpokládá podrobení se lékařské prohlídce v intervalech „nejpozději 3 měsíce po dovršení věku 65 a 68 let a následně každý druhý rok“ (vizte § 20 vyhlášky č. 42/2015 Sb.).

Doba platnosti průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla může být (vedle zde uvedeného obecného pravidla) kratší v individuálním případě, a to tehdy, nastane-li některá ze zákonem předvídaných skutečností souvisejících se zdravotním stavem (resp. zdravotní způsobilostí) konkrétní osoby, a to buď na samém počátku (tedy již při vydání průkazu) nebo vzhledem k aktuálnímu vývoji zdravotního stavu u držitele již vydaného průkazu.

Návrh zákona totiž stanoví, že pokud z lékařského posudku, který je předkládán k žádosti o vydání jednoho z uvedených dokladů vyplývá, že žadatel je zdravotně způsobilý s podmínkou, plavební úřad oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla podmíní a tuto podmínku v průkazu vůdce malého plavidla nebo mezinárodním průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vyznačí. Zároveň platí, že, byl-li lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav žadatele vydán na omezenou dobu, plavební úřad vyznačí v průkazu dobu jeho platnosti tak, aby odpovídala takto omezené době.

Druhá situace může nastat až po vydání jednoho z uvedených dokladů. Je stanoveno, že plavební úřad může v případě důvodného podezření, že u držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla došlo ke změně zdravotního stavu, která by mohla vést ke ztrátě nebo podmínění jeho zdravotní způsobilosti, vyzvat jej k podrobení se novému posouzení jeho zdravotní způsobilosti (nové lékařské prohlídce). Vyplýne-li pak z lékařského posudku vydaného na základě nové lékařské prohlídky, že držitel některého z uvedených dokladů je zdravotně způsobilý s podmínkou, která doposud není vyznačena v průkazu, vyznačí plavební úřad tuto podmínku v průkazu, přičemž, byl-li lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vydán na omezenou

dobu, plavební úřad vyznačí v průkazu dobu jeho nové platnosti tak, aby odpovídala takto omezené době.

V obou shora uvedených případech je tak možné, že doba platnosti daného dokladu bude kratší, než je doba obecně stanovená v odstavci 1.

Oproti stávající právní úpravě, která předpokládá v § 25 odst. 9 zákona o vnitrozemské plavbě, že vůdce plavidla a člen posádky plavidla, který se podrobil pravidelné lékařské prohlídce, je povinen mít u sebe při plavbě na tomto plavidle rovněž platný lékařský posudek potvrzující trvání jeho zdravotní způsobilosti, je nově navrhovaná právní úprava založena na tom, že bude v souladu s nastavenými intervaly nových lékařských prohlídek omezena doba platnosti příslušného průkazu způsobilosti. Držitel průkazu způsobilosti tak nebude muset mít u sebe separátní doklad osvědčující jeho zdravotní způsobilost.

Návrh zákona upravuje některá specifika řízení o žádosti podané z důvodu uplynutí doby platnosti průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Podmínkou pro vydání nového dokladu bude skutečnost, že žadatel je zdravotně způsobilý. Obligatorní přílohou přikládanou k žádosti bude nový lékařský posudek dokládající zdravotní způsobilost žadatele. Nový lékařský posudek se k žádosti přiloží v kopii, kdy zároveň plavební úřad může požadovat předložení originálu dokladu k nahlédnutí. Toto pravidlo se uplatní pouze v případě, není-li žádost plavebnímu úřadu předána osobně. V případě osobního předání žádosti je předpokládáno, že žadatel rovnou předloží plavebnímu úřadu k nahlédnutí originál posudku, který mu bude bezprostředně poté navrácen. Formulačně je vycházeno jednak z ustanovení § 145 odst. 1 věty třetí správního řádu (pokud jde o slovní spojení „předat žádost osobně“) a rovněž ze zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, konkrétně např. z jeho ustanovení § 22 odst. 3 (pokud jde o úpravu „předávání dokladů správnímu úřadu v kopii“).

Je dále stanoveno, že plavební úřad vydá nový průkaz namísto písemného vyhotovení rozhodnutí. Jde o úpravu vycházející z § 151 odst. 1 správního řádu, podle něhož, pokud správní orgán zcela vyhoví žádosti o přiznání práva, jehož existence se osvědčuje zákonem stanoveným dokladem, lze místo písemného vyhotovení rozhodnutí vydat pouze tento doklad.

Stanoví se rovněž povinnost držitele původního dokladu tento doklad odevzdat plavebnímu úřadu do 15 dnů ode dne vydání nového průkazu. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K § 26h

Návrh zákona přináší novou, oproti stávající právní úpravě detailní a strukturovanou, úpravu zdravotní způsobilosti vůdce malého nebo rekreačního plavidla. Tato nová úprava předně vychází z obecné právní úpravy obsažené v zákoně o specifických zdravotních službách. Nově navrhovaná právní úprava tuto obecnou úpravu plně respektuje. Zároveň dochází k zohlednění specifik souvisejících s výkonem vybraných činností souvisejících s vedením plavidla ve vnitrozemské plavbě. Předkladatel se při zpracování této nové úpravy zároveň inspiroval některými zvláštními úpravami zdravotní způsobilosti a jejího posuzování a přezkoumávání, zejména úpravou obsaženou v zákoně č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění

pozdějších předpisů, a zákoně č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice), ve znění zákona č. 229/2016 Sb. Navrhovanou právní úpravu rovněž opakovaně konzultoval s věcným gestorem úpravy týkající se zdravotní způsobilosti, kterým je Ministerstvo zdravotnictví. S Ministerstvem zdravotnictví rovněž bylo dosaženo dohody, že převezme gesci za zpracování prováděcího právního předpisu, který stanoví nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost vůdce malého nebo rekreačního plavidla nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku.

Návrh zákona předně vymezuje, co se rozumí zdravotní způsobilostí vůdce malého nebo rekreačního plavidla, kdy jde o tělesnou a duševní schopnost k vedení malého nebo rekreačního plavidla.

Vlastní postup při posuzování zdravotní způsobilosti vůdce malého nebo rekreačního plavidla je upraven shora zmíněným zákonem o specifických zdravotních službách. V tomto ohledu je nutno vycházet zejména z jeho hlavy IV upravující posudkovou péči a lékařské posudky, pracovně lékařské služby a posuzování nemocí z povolání. Zde obsažená obecná právní úprava obsahující pravidla pro to, kdo lékařský posudek o zdravotní způsobilosti vydává, na základě jaké dokumentace se lékařský posudek vypracuje, v jakých lhůtách musí být lékařský posudek vydán, jaké musí mít náležitosti, komu se lékařský posudek předává, jak se vydaný lékařský posudek přezkoumává, jaké jsou účinky lékařského posudku, v jakém okamžiku nastávají nebo kdy lékařský posudek pozbývá platnosti (vizte § 42 a následující uvedeného zákona), se tedy plně uplatní i v oblasti posuzování zdravotní způsobilosti vůdce malého nebo rekreačního plavidla.

Návrh zákona stanoví postup plavebního úřadu pro případ, že v lékařském posudku bude uveden závěr, že žadatel o vydání průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla je zdravotně způsobilý s podmínkou. Plavební úřad v takovém případě oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla podmíní a tuto podmínku v příslušném průkazu vyznačí. Bude-li navíc lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav žadatele vydán na omezenou dobu, bude doba platnosti vydávaného dokladu tuto dobu respektovat.

Nově navrhovaná úprava dále obsahuje podrobná pravidla pro případ, kdy zjištěné skutečnosti povedou k důvodnému podezření, že zdravotní způsobilost držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla z důvodu změny jeho zdravotního stavu může být omezena či dokonce může zcela zaniknout. V takovém případě návrh zákona umožňuje plavebnímu úřadu vyzvat držitele průkazu, aby se podrobil novému posouzení jeho zdravotní způsobilosti (nové lékařské prohlídce). Výzva musí být písemná a musí obsahovat důvody zmíněného podezření i poučení o důsledcích, které nastanou v případě, že tato výzva zůstane držitelem jednoho z uvedených dokladů oslyšena.

Z konzultací vedených se zástupci plavebního úřadu (Státní plavební správa) vyplynulo, že ze svých evidencí nezjistí, kdo je posuzujícím lékařem držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu vůdce rekreačního plavidla. Posouzení zdravotní způsobilosti budou podle návrhu provádět praktičtí lékaři zvolení držitelem příslušného průkazu. V zákoně o zbraních, jímž se předkladatel do jisté míry inspiroval, je postup nastaven poněkud odlišně, kdy Policii České republiky je ze strany držitele zbrojního průkazu sděleno předem, kdo je jeho registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb s tím, že pokud toto sdělení učiněno není, určí poskytovatele zdravotních služeb, který provede mimořádnou lékařskou prohlídku přímo

příslušný orgán Policie České republiky (vizte § 20 odst. 3 zákona o zbraních). To umožňuje rovněž užší komunikaci Policie České republiky a posuzujícího lékaře ještě před tím, než se držitel zbrojního průkazu k lékaři dostaví. Je tak stanoveno, že o výzvě učiněné vůči držiteli zbrojního průkazu k podrobení se nové lékařské prohlídce informuje Policie České republiky přímo posuzujícího lékaře, kterému rovněž sdělí důvody svého podezření. Ambici (určovat poskytovatele zdravotních služeb v případě, kdy si jej nezvolí držitel dokladu sám) však plavební úřad nemá. S ohledem na specifika v oblasti vnitrozemské plavby tak tento (v oblasti zdravotní způsobilosti držitelů zbrojních průkazů) zavedený systém nevnímá jako nejvhodnější. Postup obsažený v nově navrhované úpravě je proto postaven na tom, že plavební úřad vyzve držitele příslušného dokladu, aby se podrobil nové lékařské prohlídce, kdy bude stanovena jednoznačně povinnost držitele dokladu se této lékařské prohlídce podrobit a zároveň sdělit (následně) plavebnímu úřadu, u kterého posuzujícího lékaře se lékařské prohlídce podrobil. Pro splnění obou povinností je stanovena lhůta a plavební úřad pak může využít všech prostředků při výkonu státního dozoru, jenž může vést i k zahájení postupu směřujícího k odnětí příslušného oprávnění.

Pro případ, kdy by plavební úřad došel k závěru, že změnou zdravotního stavu držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla, k níž směřuje jeho důvodné podezření, může být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby, bude moci zakázat tomuto držiteli dokladu činnost spočívající ve vedení malého nebo rekreačního plavidla. Již platný zákon o vnitrozemské plavbě upravuje v § 26 pravomoc plavebního úřadu zadržet průkaz způsobilosti vůdce plavidla a nařídít přezkoušení odborné způsobilosti člena posádky plavidla v případě, že při výkonu své funkce vykazuje nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu. Tento princip, kdy je z důvodu ochrany důležitého veřejného zájmu (spočívajícího v tomto případě v zajištění bezpečné plavby) nezbytné zamezit osobě výkon určité činnosti, zachovává i nově navrhovaná právní úprava. Je rovněž stanoveno, že plavební úřad rozhodnutí obsahující zákaz uvedené činnosti zruší, pominou-li důvody, pro které bylo vydáno. Uvedený postup plavebního úřadu lze z hlediska obecné úpravy obsažené ve správním řádu pojímat jako řízení na místě ve smyslu jeho § 143.

Odstavec 5 představuje speciální úpravu postupu posuzujícího lékaře a lékaře se specializací v příslušném oboru zajišťujícího další potřebná odborná vyšetření v souvislosti s lékařskou prohlídkou držitele příslušného dokladu. Obdobná úprava je obsažena v zákoně o zbraních (vizte § 20a odst. 3 tohoto zákona). Je tak stanoveno, že tito lékaři jsou povinni lékařskou prohlídku provést a zajistit odborná vyšetření u určeného poskytovatele. Pro lhůty, v nichž musí být vyhotoven lékařský posudek, jakož i pro jejich běh, se uplatní obecná právní úprava obsažená v zákoně o specifických zdravotních službách (vizte § 43 odst. 1 uvedeného zákona). Rovněž je stanoveno, že posuzující lékař zašle lékařský posudek vydaný na základě nové lékařské prohlídky bez zbytečného odkladu posuzované osobě a plavebnímu úřadu.

Návrh zákona dále stanoví postup plavebního úřadu v případech, kdy lékařský posudek vydaný na základě nového posouzení zdravotní způsobilosti držitel průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla, jemuž se podrobil na základě výzvy plavebního úřadu, bude obsahovat závěr, že držitel uvedeného dokladu je zdravotně způsobilý s podmínkou. Půjde-li o podmínku, která doposud není vyznačena v průkazu, plavební úřad oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla podmíní a tuto podmínku v průkazu vyznačí. Doba platnosti průkazu bude i v tomto případě respektovat dobu, na níž byl lékařský posudek s ohledem na zjištěný zdravotní stav jeho držitele případně omezen. Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla tento doklad předložit plavebnímu

úřadu. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 10 dnů ode dne převzetí lékařského posudku. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona stanoví jednoznačně důsledky, které nastanou v případě, že se držitel průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla nepodrobí (na základě výzvy plavebního úřadu) nové lékařské prohlídce. Návrh stanoví lhůtu, v níž se držitel průkazu bude povinen nové lékařské prohlídce podrobit (1 měsíc ode dne doručení výzvy). Zároveň je stanovena povinnost držitele průkazu sdělit plavebnímu úřadu, u kterého posuzujícího lékaře se nové lékařské prohlídce podrobil, a to v téže lhůtě. Plavební úřad s využitím nástrojů státního dozoru může následně dostatečně efektivně kontrolovat, zda uvedené povinnosti byly naplněny. Zjistí-li pak, že se držitel průkazu ve stanovené lhůtě nepodrobil nové lékařské prohlídce, nebo vyplyne-li z lékařského posudku vydaného na základě nové lékařské prohlídky, že je zdravotně nezpůsobilý k vedení malého nebo rekreačního plavidla, plavební úřad mu oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla odejme.

Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla tento doklad odevzdat plavebnímu úřadu, bylo-li rozhodnuto o odnětí jeho oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona rovněž obsahuje potřebné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který vymezí nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost vůdce malého nebo rekreačního plavidla nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku. Předvídanou vyhlášku vydá Ministerstvo zdravotnictví, které souhlasí s převzetím gesce v této oblasti.

K § 26i

Návrh zákona stanoví postup pro případ, kdy plavební úřad dojde k důvodnému podezření, že držitel průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla pozbyl znalosti potřebné k vedení malého nebo rekreačního plavidla. V takovém případě jej plavební úřad vyzve, aby se podrobil přezkoušení těchto teoretických znalostí. Výzva musí být písemná a musí obsahovat důvody, o něž se podezření plavebního úřadu opírá. Musí rovněž obsahovat poučení o důsledcích nepodrobení se přezkoušení.

Stanoví se rovněž jednoznačně povinnost držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla podrobit se přezkoušení teoretických znalostí ve stanoveném termínu. Pro provedení přezkoušení teoretických znalostí, místo a formu přezkoušení, složení zkušební komise, prokázání totožnosti osoby podrobující se přezkoušení a opakování přezkoušení se použije obdobně ustanovení upravující zkoušku z teoretických znalostí potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla, jejíž úspěšné složení je podmínkou pro vydání průkazu.

Obdobně, jako je tomu v případě důvodného podezření z omezení nebo zániku zdravotní způsobilosti vůdce malého nebo rekreačního plavidla, stanoví návrh zákona postup plavebního úřadu rovněž pro případ jeho důvodného podezření, že pozbytím potřebných znalostí u držitele příslušného průkazu může být závažným způsobem ohrožena bezpečnost plavby. I v takovém

případě bude moci plavební úřad zakázat činnost spočívající ve vedení malého nebo rekreačního plavidla. Již platný zákon o vnitrozemské plavbě upravuje v § 26 pravomoc plavebního úřadu zadržet průkaz způsobilosti vůdce plavidla a nařídít přezkoušení odborné způsobilosti člena posádky plavidla v případě, že při výkonu své funkce vykazuje nedostatky, které mohou ohrozit bezpečnost plavebního provozu. Tento princip, kdy je z důvodu ochrany důležitého veřejného zájmu (spočívajícího v tomto případě v zajištění bezpečné plavby) nezbytné zamezit osobě výkon určité činnosti, zachovává i nově navrhovaná právní úprava. Je rovněž stanoveno, že plavební úřad rozhodnutí obsahující zákaz uvedené činnosti zruší, pominou-li důvody, pro které bylo vydáno. Uvedený postup plavebního úřadu lze z hlediska obecné úpravy obsažené ve správním řádu pojmout jako řízení na místě ve smyslu jeho § 143.

Návrh zákona stanoví jednoznačně důsledky, které nastanou v případě, že se držitel průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla nepodrobí (na základě výzvy plavebního úřadu) přezkoušení svých teoretických znalostí ve stanoveném termínu nebo že v tomto přezkoušení neuspěje. V takovém případě plavební úřad jeho oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla odejme.

Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla tento doklad odevzdat plavebnímu úřadu, bylo-li rozhodnuto o odnětí jeho oprávnění k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

Návrh zákona obsahuje rovněž potřebné zákonné zmocnění pro vydání prováděcího právního předpisu, který podrobně vymezí znalosti, které jsou předmětem přezkoušení teoretických znalostí potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla. Předvídaná vyhláška stanoví rovněž průběh přezkoušení, způsob jeho hodnocení a podmínky pro jmenování zkušebními komisařem.

K § 26j

Návrh zákona upravuje povinnost držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla ohlásit ztrátu, zničení, odcizení nebo poškození průkazu anebo změnu svého jména nebo příjmení plavebnímu úřadu. Stanoví se rovněž lhůta, v níž musí být tato notifikační povinnost splněna (do 1 měsíce ode dne, kdy k příslušné skutečnosti došlo). V případě relevantních skutečností (odcizení průkazu nebo změna jména nebo příjmení držitele) bude stanovena rovněž související povinnost předložit doklady tuto skutečnost prokazující. Je dále stanoveno, že plavební úřad vydá nový průkaz s dobou platnosti odpovídající době platnosti původního dokladu. Nový průkaz bude však vydán pouze v případě, požádá-li o to držitel původního dokladu. Jsou tak zohledněny situace, kdy dojde například ke ztrátě dokladu, ale jeho držitel nebude mít zájem na vydání dokladu nového, neboť již nebude činnost spočívající ve vedení malého nebo rekreačního plavidla vykonávat. Postup plavebního úřadu v daném případě bude postupem podle části čtvrté správního řádu.

Stanoví se rovněž povinnost držitele průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla tento doklad (v relevantních situacích, jimiž jsou poškození původního průkazu nebo změna jména či příjmení jeho držitele) odevzdat plavebnímu úřadu. Zároveň je stanovena lhůta pro splnění této povinnosti, a to do 15 dnů ode dne vydání nového průkazu nebo ode dne ohlášení této skutečnosti, není-li žádáno

o vydání nového průkazu. Porušení vybraných povinností (u nichž to bylo vyhodnoceno jako účelné) bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K § 26k

Ustanovení § 26k obsahuje důležitou povinnost vůdce malého nebo rekreačního plavidla mít u sebe při jeho provozování platný průkaz způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodní průkaz způsobilosti vůdce rekreačního plavidla. Obdobnou povinnost stanoví již stávající právní úprava v § 25 odst. 9 zákona o vnitrozemské plavbě. Porušení této povinnosti bude vymáháno prostřednictvím sankce za přestupek, jehož skutkovou podstatu návrh zákona rovněž obsahuje.

K bodu 24 (§ 27)

V zájmu zajištění celkového zvýšení efektivity a „uživatelské přívětivosti“ při předkládání poměrně širokého okruhu žádostí ve věcech souvisejících se způsobilostí osob k vedení či obsluze plavidel či výkonu činností s provozováním plavidel bezprostředně souvisejících se navrhuje umožnit provedení tohoto jednostranného úkonu vůči plavebnímu úřadu rovněž elektronicky způsobem umožňujícím dálkový přístup prostřednictvím uživatelského rozhraní stanoveného plavebním úřadem.

Totožnost osoby, která učiní tento úkon právě tímto způsobem, se ověří v souladu se zákonem č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů, a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (známé jako „nařízení eIDAS“). Jako prostředek elektronické identifikace může sloužit například občanský průkaz s čipem, kdy prostřednictvím speciálního zařízení v počítači nezbytného pro načtení tohoto průkazu se zadá několikamístný kód přidělený k tomuto občanskému průkazu, čímž dojde ke ztotožnění této osoby. Z tohoto důvodu současně návrh zákona vylučuje ustanovení vyžadující ztotožnění žadatele (předložení dokladu totožnosti) v dotčených řízeních.

Jde o zakotvení inovativního prvku povahy *e-governmentu* s předpokládaným pozitivním dopadem na adresáty nové právní úpravy a efektivitu výkonu státní správy. Učinění podání touto privilegovanou formou bude však pouze možností (nikoliv povinností). Bude tedy na osobě, která bude příslušné podání činit, jakou formu zvolí.

K bodu 25 (Nadpis § 29b)

V návaznosti na doplnění povinností, které dopadají nejen na vůdce plavidla, členy posádky plavidla (jiné než vůdce), ale rovněž na odborníky na plavidle, kteří nejsou vždy členy posádky plavidla (vizte nové odstavce 6 a 7) dochází k terminologické úpravě nadpisu § 29b.

K bodu 26 (§ 29b odst. 1 písm. a))

Strojmistr coby osoba obsluhující plovoucí stroj při práci na vodní cestě není nově pojímán jakožto vůdce plavidla. Tato osoba je nově pojímána jako jeden z odborníků na plavidle, který není členem posádky plavidla. Z tohoto důvodu dochází k vypuštění textu, který směřoval k povinnosti strojmistra být přítomen na plovoucím stroji po dobu jeho činnosti z ustanovení, které upravuje povinnosti vůdce plavidla. Příslušná povinnost je zakotvena nově do § 29b odstavce 6 písmene a).

K bodu 27 (§ 29b odst. 5)

Dochází k drobné precizaci normativního textu zakotvujícího oprávnění vůdce plavidla vydávat členům posádky plavidla a dalším osobám na plavidle příkazy. Vzhledem ke skutečnosti, že vůdce je jedním z členů posádky plavidla, upřesňuje se příslušná formulace tak, aby bylo zřejmé, že vůdce může tyto příkazy směřovat vůči ostatním členům posádky (nikoliv tedy sám vůči sobě).

K bodu 28 (§ 29b odst. 6 a 7)

Jak bylo shora uvedeno, není strojmistr coby osoba obsluhující plovoucí stroj při práci na vodní cestě nadále pojmán jakožto vůdce plavidla. Tato osoba je nově pojmána jako jeden z odborníků na plavidle, který není členem posádky plavidla. Z tohoto důvodu dochází na základě revize stávajících povinností, které na strojmistra dopadaly coby na vůdce plavidla, k zakotvení ustanovení (odstavec 6), které bude upravovat povinnosti strojmistra samostatně.

Odstavec 7 pak zakotvuje povinnost člena posádky plavidla, osoby vykonávající činnost odborníka na přepravu cestujících, odborníka na zkapalněný zemní plyn nebo strojmistra a vůdce malého nebo rekreačního plavidla podrobit se na výzvu plavebního úřadu orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Uvedená povinnost představuje konkretizaci obecné právní úpravy, která je obsažena v zákoně č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 65/2017 Sb.“). Podle § 20 uvedeného zákona může výzvu k podrobení se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření učinit v rámci své působnosti a *za podmínky stanovených jinými právními předpisy* příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, příslušník nebo občanský zaměstnanec Vězeňské služby, strážník obecní policie nebo osoba pověřená kontrolou podle jiného právního předpisu, a dále rovněž za podmínek stanovených jinými právními předpisy zaměstnavatel povinné osoby nebo ošetřující lékař. Vzhledem k tomu, že zákon č. 65/2017 Sb. vyžaduje pro tuto možnost upřesnění jinými právními předpisy, je nově doplňovaná povinnost vybraných osob k podrobení se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek formulována tak, aby bylo zřejmé, že vyzvat k orientačnímu vyšetření či odbornému lékařskému vyšetření může rovněž plavební úřad.

K bodu 29 (§ 30a odst. 1 písm. a))

Dochází k upřesnění výčtu povinností, které se nepoužijí při plutí malých plavidel na vymezené vodní ploše ve smyslu § 30a zákona o vnitrozemské plavbě. Vzhledem ke skutečnosti, že veškeré ve výčtu obsažené povinnosti jsou povinnostmi vůdce plavidla, vypouští se nadbytečná slova „a člena posádky“ z § 30a odst. 1 písm. a).

K bodu 30 (§ 40 odst. 5)

Ustanovení § 40 odst. 5 reaguje na článek 27 odstavec 1 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož členské státy zajistí, aby byly veškeré činnosti vykonávané *vládními a nevládními subjekty* v rámci jejich pravomoci, které souvisejí s výcvikem, posuzováním způsobilosti, jakož i vydáváním a aktualizací osvědčení Unie o kvalifikaci, plaveckých služebních knížek a lodních deníků průběžně sledovány na základě systému norem kvality s cílem zajistit dosažení cílů této směrnice. Stěžejní roli při výkonu státní správy v uvedených věcech bude vykonávat Státní plavební správa, která bude zejména posuzovat způsobilost osob k výkonu funkce člena posádky plavidla, zajišťovat příslušné zkoušky žadatelů o příslušná oprávnění, vydávat doklady dokládající způsobilost osob k výkonu

určité funkce či činnosti, jakož i plavecké služební knížky a lodní deníky. Stanoví se proto, že Státní plavební správa zajistí za účelem řádného výkonu státní správy, včetně včasného zjištění nedostatků a jejich nápravy, zavedení systému řízení kvality. Zároveň bude stanoveno, že tento požadavek je splněný, pokud je systém řízení kvality ve shodě s harmonizovanou českou technickou normou upravující řízení kvality (ČSN EN ISO 9001 Systémy managementu jakosti – Požadavky).

K bodu 31 (§ 41 písm. c) až e))

Podle ustanovení § 40 odstavce 1 vykonává působnost podle zákona o vnitrozemské plavbě Státní plavební správa, s výjimkou věcí, ve kterých rozhoduje Ministerstvo dopravy. Ačkoliv v podstatě veškerou agendu související se způsobilostí osob k vedení či obsluze plavidel bude vykonávat Státní plavební správa, svěřuje návrh zákona Ministerstvu dopravy působnost spočívající v *a)* rozhodování o pověření osob prováděním školení určeného pro člena posádky plavidla nebo pro výkon činnosti odborníka na přepravu cestujících a odnímání tohoto pověření, *b)* provádění zkoušky z teoretických znalostí a praktických dovedností potřebných k provádění tohoto školení a jmenování a odvolávání členů zkušební komise, před níž se tato zkouška skládá, a *c)* rozhodování o schválení technické způsobilosti, o technické nezpůsobilosti a o zákazu využívání simulátoru k ověřování praktických dovedností vůdce plavidla nebo praktických dovedností potřebných k vedení plavidla plujícího pomocí radaru, oznamování údajů o těchto rozhodnutích Evropské komisi a dotčeným mezinárodním organizacím působícím v oblasti vnitrozemské plavby a ustavování odborné komise k provedení technické prohlídky simulátoru. Odpovídající působnost je proto doplněna do výčtu obsaženého v § 41 zákona o vnitrozemské plavbě.

K bodu 32 (§ 42 odst. 5 písm. e))

Ustanovení § 42 odst. 5 písm. e) zákona o vnitrozemské plavbě upravující oprávnění kontrolujícího v návaznosti na zjištění získané při výkonu kontroly, jde-li o zjištění, že osoby vykonávající odborné činnosti ve vnitrozemské plavbě tyto činnosti vykonávají pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, se v první řadě formulačně precizuje v souladu s obecnou právní úpravou obsaženou v zákoně č. 65/2017 Sb. Dochází rovněž k rozšíření okruhu osob, kterých se příslušné zjištění kontrolujícího může týkat. Nepůjde již pouze o vůdce plavidla či jiného člena posádky plavidla, ale rovněž o odborníky na plavidle, neboť i v jejich případě je opodstatněné kontrolovat, zda svoji odbornou činnost nevykonávají pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky se všemi důsledky vyplývajícími ze zjištění, že tomu tak není.

K bodům 33 až 48 (§ 43 a 44)

Návrh zákona v návaznosti na nově ukládané povinnosti konstruuje odpovídající skutkové podstaty přestupků. V souvislosti s úpravou a doplněním skutkových podstat přestupků dochází rovněž ke stanovení správních trestů za jejich spáchání, včetně stanovení jejich druhu a výše.

Předkladatel vyhodnotil nezbytnost zakotvení skutkových podstat přestupků, které jsou obsaženy v předloženém návrhu zákona, podle Zásad tvorby právní úpravy přestupků. Na základě tohoto vyhodnocení dospěl předkladatel k závěru, že nejsou k dispozici takové nástroje, které jsou k dosažení daného cíle stejně vhodné nebo vhodnější a které současně představují méně intenzivní zásah do právního postavení adresátů navrhované právní úpravy. Z tohoto důvodu je nutno vnímat zakotvení příslušných skutkových podstat přestupků v navrženém rozsahu a navržené podobě do zákona o vnitrozemské plavbě za nezbytné.

Stěžejní část nově zakotvovaných skutkových podstat přestupků je návrhem zákona soustředěna do nového odstavce 2 v § 43. Toto systematické zařazení celé řady nových skutkových podstat přestupků umožnilo uceleně na jednom místě postihnout jednání spočívající v porušení zákona v oblasti způsobilosti osob k vedení či obsluze plavidel či k výkonu odborných činností souvisejících s provozováním plavidel. V zásadě se jedná o 7 typů jednání spočívajících v tom, že subjekt přestupku (fyzická osoba) *a)* vykonává vymezenou činnost bez platného dokladu prokazujícího příslušné oprávnění, *b)* má platný doklad prokazující příslušné oprávnění, ale tento doklad nemá u sebe při provozování plavidla, *c)* poruší zákaz činnosti uložený podle nově navrhované právní úpravy, *d)* nepředloží nebo neodevzdá doklad prokazující příslušné oprávnění plavebnímu úřadu, *e)* nesplní oznamovací povinnost vůči plavebnímu úřadu, *f)* jako vůdce plavidla nezaznamená do plavecké služební knížky člena posádky plavidla stanovené údaje nebo *g)* vykonává vybrané činnosti pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky anebo se nepodrobí orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření.

Návrh zákona přistupuje rozdílně k postihu přestupku spočívajícího ve výkonu určité činnosti bez platného dokladu prokazujícího příslušné oprávnění na straně jedné a k postihu přestupku spočívajícího v tom, že subjekt přestupku sice má platný doklad prokazující příslušné oprávnění, ale tento doklad nemá u sebe při provozování plavidla. Zatímco v prvním případě je nutno na dané jednání pohlížet tak, že pachatel vykonává vymezenou činnost bez potřebné kvalifikace (tomu odpovídá poměrně přísná sankce), v druhém případě jde o administrativní prohřešek (za nějž je možno uložit podstatně mírnější sankci).

U přestupků, jejichž skutkové podstaty jsou obsaženy v zákoně o vnitrozemské plavbě, jsou stanoveny toliko horní hranice sazeb pokut. Horní hranice sazeb pokut odpovídá typové závažnosti jednání, která naplňují skutkové podstaty jednotlivých přestupků. Správní tresty za přestupky jsou přitom doplňovány do již existujícího systému správních trestů a jsou odstupňovány podle závažnosti přestupku. Využita byla již zákonem o vnitrozemské plavbě zavedená pásma výše pokut. Stanovené správní tresty, co do jejich druhu a rozpětí (výše), byly s ohledem na závažnost jednotlivých přestupků vyhodnoceny jako přiměřené.

Správní trest v podobě zákazu činnosti je zachován v případech odpovídajících stávající právní úpravě. Současná právní úprava postihuje zákazem činnosti jednání spočívající ve vedení plavidla nebo výkonu činnosti spojené s plavbou ve stavu, ve kterém je schopnost k vedení nebo k vykonávání uvedené činnosti ovlivněna požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky, a rovněž jednání spočívající v tom, že se osoba při vedení nebo obsluze plavidla odmítne podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněna požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky. Příslušné skutkové podstaty byly revidovány v návaznosti na obecnou úpravu obsaženou v zákoně č. 65/2017 Sb., přičemž pro takto revidované přestupky je trest zákazu činnosti zachován i v nově navrhované právní úpravě. Druhým případem, kdy stávající právní úprava umožňuje uložení správního trestu zákazu činnosti, je případ jednání spočívajícího v tom, že fyzická osoba vede plavidlo, k jehož vedení nemá platný průkaz způsobilosti nebo osvědčení vůdce plavidla či jiný obdobný doklad. Nově navrhovaná právní úprava tento princip i v tomto ohledu zachovává, když počítá s možností uložit trest zákazu činnosti v případech, kdy fyzická osoba vykonává funkci člena posádky plavidla, činnost odborníka na plavidle či vůdce malého nebo rekreačního plavidla bez platného dokladu prokazujícího potřebné oprávnění.

Ve vztahu ke skutkové podstatě postihující závažné jednání spočívající v tom, že vybrané osoby (vůdce plavidla, jiný člen posádky plavidla nebo odborník na plavidle) vykonávají příslušné

činnosti pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky anebo že se nepodrobí orientačnímu vyšetření či odbornému lékařskému vyšetření, lze uvést následující.

Výkon uvedených činností pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky je již v současné době postižitelný podle obecné právní úpravy, již je zákon č. 65/2017 Sb. Podle § 19 uvedeného zákona platí, že osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním, a to tak, aby zajistila, že tuto činnost nebude vykonávat pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Porušení tohoto zákazu naplňuje skutkovou podstatu přestupku uvedeného v § 35 odst. 1 písm. o) zákona č. 65/2017 Sb., přičemž za jeho spáchání je možno uložit správní trest do 50 000 Kč. Daný přestupek je pak projednáván obcí s rozšířenou působností, inspektoráty práce, případně (příkazem na místě) Policií České republiky nebo obecní policií (vizte § 40 zákona č. 65/2017 Sb.).

Zároveň je uvedeným zákonem stanovena povinnost podrobit se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření, a to (mimo jiné) pro osobu

- a) u které je důvodné podezření, že pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek,
- b) u které je důvodné podezření, že se požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, nebo
- c) u které je důvodné podezření, že přivodila sobě nebo jiné osobě újmu na zdraví anebo způsobila jiné osobě škodu na majetku v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky.

Rovněž nesplnění této povinnosti naplňuje skutkovou podstatu přestupku (vizte § 35 odst. 1 písm. p) zákona č. 65/2017 Sb.), za který je možno uložit sankci do 50 000 Kč. Působnost k projednání tohoto přestupku je svěřena rovněž shora uvedeným orgánům.

Výzvu k podrobení se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření může podle § 20 zákona č. 65/2017 Sb. učinit v rámci své působnosti a *za podmínek stanovených jinými právními předpisy* příslušník Policie České republiky, příslušník Vojenské policie, příslušník nebo občanský zaměstnanec Vězeňské služby, strážník obecní policie nebo osoba pověřená kontrolou podle jiného právního předpisu, a dále rovněž za podmínek stanovených jinými právními předpisy zaměstnavatel povinné osoby nebo ošetřující lékař.

Návrh zákona počítá s tím, že řízení o přestupku spočívajícím ve výkonu uvedených činností ve vnitrozemské plavbě, zejména ve vedení či obsluze plavidla, pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky bude vedeno plavebním úřadem (v daném smyslu tak upravuje speciální úpravu působnosti k vedení daného řízení ve vztahu k obecné úpravě obsažené v zákoně č. 65/2017 Sb.). Zároveň v zájmu umožnění většího „záchyty“ takových případů (kdy plavební úřad běžně vykonává státní dozor na plavidle) dochází k rozšíření okruhu subjektů, které mohou vyzvat osobu k podrobení se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření, o plavební úřad. Vzhledem k tomu, že zákon 65/2017 Sb. vyžaduje pro tuto možnost upřesnění jinými právními předpisy, je nově doplňovaná povinnost vybraných osob k podrobení se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky

návykových látek formulována tak, aby bylo zřejmé, že vyzvat k orientačnímu vyšetření či odbornému lékařskému vyšetření může rovněž plavební úřad. Porušení nově ukládané povinnosti podrobit se orientačnímu vyšetření či odbornému lékařskému vyšetření, které naplní skutkovou podstatu přestupku, bude projednávat plavební úřad. Výše sankce za spáchání takového přestupku se navrhuje tak, aby odpovídala výši sankce za stejné jednání obsažené v zákoně č. 65/2017 Sb.

Projednávání přestupků

V současné době projednává přestupky na úseku vnitrozemské plavby zejména plavební úřad (Státní plavební správa). Vybrané přestupky projednává rovněž obecní živnostenský úřad. Pokuty uložené Státní plavební správou vybírá a vymáhá celní úřad.

Návrh zákona svěřuje působnost k projednání všech nově zakotvovaných přestupků plavebnímu úřadu. Na základě požadavků vzešlých z aplikační praxe plavebního úřadu dochází ke zvýšení horní hranice výše pokuty, kterou lze uložit příkazem na místě. Stávající výše pokuty, kterou lze uložit příkazem na místě (5 000 Kč) se zvyšuje na částku 10 000 Kč, neboť stávající výše byla vyhodnocena jako nedostačující. Nově stanovená hranice 10 000 Kč byla vyhodnocena jako dostatečně odrazující, přičemž jde o stejnou výši pokuty, kterou lze uložit příkazem na místě podle obecné právní úpravy obsažené v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů. Z důvodu obecné právní úpravy maximální výše pokuty, kterou lze uložit příkazem na místě, v uvedeném obecném zákoně, již nově navrhovaná právní úprava výslovně tuto výši nezmiňuje (uplatní se právě tato obecná úprava). Okruh přestupků, které lze projednat příkazem na místě plavebním úřadem na straně jedné a Policií České republiky na straně druhé, zůstává ve své podstatě zachován tak, jak je dán stávající právní úpravou, se zohledněním dílčích změn skutkových podstat přestupků provedených nově navrhovanou právní úpravou. Návrhem zákona dochází k vhodnějšímu systematickému zařazení obou zmíněných úprav (tedy úpravy projednání vybraných přestupků příkazem na místě ze strany plavebního úřadu a úpravy projednání vybraných přestupků uvedeným způsobem ze strany Policie České republiky) do společného ustanovení (vizte § 43 odstavec 17 návrhu zákona).

K bodům 49 a 50 (§ 52)

Dochází k aktualizaci zmocňovacího ustanovení k vydání prováděcího právního předpisu, který blíže provede zákonnou právní úpravu. Vypuštěna jsou zmocnění již překonaná a naopak jsou doplněna zmocnění pro vydání vyhlášky k nově navrhované právní úpravě.

V § 52 nově doplněném odstavci druhém dochází k zakotvení zmocnění pro Ministerstvo zdravotnictví k vydání vyhlášky, která stanoví

- a) nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost *člena posádky plavidla* nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku,
- b) nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost *strojmistra* nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku,
- c) nemoci, vady a stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost *vůdce malého nebo rekreačního plavidla* nebo jsou důvodem pro vydání lékařského posudku na omezenou dobu, druhy prohlídek a jejich obsah a náležitosti lékařského posudku.

Převzetí působnosti k vydání vyhlášek upravujících uvedenou materii bylo s Ministerstvem zdravotnictví projednáno, přičemž uvedený resort s převzetím gesce v této věci souhlasí.

K článku II (Přechodná ustanovení)

Návrh zákona je opatřen poměrně rozsáhlou přechodnou úpravou zajišťující postupný přechod na podmínky stanovené právní úpravou novou. Jednotlivá přechodná ustanovení jsou konstruována tak, aby byla v souladu s požadavky unijního práva a respektovala zejména legitimní očekávání stávajících držitelů dokladů prokazujících jejich oprávnění k vedení nebo obsluze plavidel ve vnitrozemské plavbě.

K bodu 1

Zakotvuje se přechodné ustanovení umožňující po jednoznačně stanovenou dobu (do dne 18. ledna 2032) využít k doložení oprávnění k výkonu *funkce vůdce plavidla* podle nově navrhované právní úpravy (ve smyslu § 24a odst. 1 návrhu zákona) vymezené doklady vydané podle dosavadní právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 11 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Navrhovanou přechodnou právní úpravu umožňuje unijní přechodné ustanovení obsažené v článku 38 odstavce 1 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož osvědčení vůdců plavidel vydaná v souladu se směrnicí 96/50/ES a osvědčení uvedená v čl. 1 odst. 6 směrnice 96/50/ES, jakož i oprávnění k plavbě na Rýně podle čl. 1 odst. 5 směrnice 96/50/ES, která byla vydána přede dnem 18. ledna 2022, jsou na vnitrozemských vodních cestách Unie platná i nadále, pokud byla platná před tímto dnem, a to po dobu nejvýše deseti let od uvedeného data.

Předkladatel vyhodnotil, že v souladu s relevantní unijní úpravou, na níž uvedené přechodné ustanovení obsažené ve směrnici (EU) 2017/2397 odkazuje, mohou být po stanovené přechodné období k doložení příslušného oprávnění využity *a)* platné průkazy způsobilosti kapitánů kategorie B a C (průkaz způsobilosti kapitána kategorie A není v praxi v České republice vydáván, byť s ním platná právní úprava počítá) vydané plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy (průkaz způsobilosti kapitána kategorie C přitom může být takto využit stejně jako je tomu doposud pouze na vodní cestě České republiky), *b)* osvědčení vůdce plavidla vydaná do dne 17. ledna 2022 jiným členským státem Evropské unie s platností ve všech členských státech Evropské unie (tedy doklady vydané podle dosavadní unijní úpravy, jež Česká republika musí uznávat i nadále) a *c)* osvědčení vůdce plavidla vydaná do dne 17. ledna 2022 podle Revidované úmluvy pro plavbu na Rýně státem, který je její smluvní stranou.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 2

Podle přechodné úpravy obsažené v článku 38 odstavci 1 směrnice (EU) 2017/2397 přede dnem 18. ledna 2032 vydá členský stát, který vydal vymezená dřívější osvědčení na požádání vůdcům plavidel, kteří jsou držiteli těchto osvědčení, osvědčení Unie o kvalifikaci vůdce plavidla pod podmínkou, že dotčení vůdci plavidel předložili uspokojivé písemné doklady prokazující jejich totožnost a zdravotní způsobilost.

Stanoví se proto, že, požádá-li držitel průkazu způsobilosti kapitána B nebo C vydaného plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy do dne 18. ledna 2032 o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla, vydá plavební úřad tento doklad, předloží-li žadatel průkaz totožnosti a lékařský posudek dokládající jeho zdravotní způsobilost. Zároveň se stanoví, že v případě vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla podle tohoto přechodného ustanovení plavební úřad vydá zároveň plaveckou služební knížku, neboť podle dosavadní právní úpravy vůdci plavidel neměli plaveckou služební knížku, zatímco podle nově navrhované právní úpravy tomu tak nově bude. Zatímco plavecká služební knížka bude tvořit 1 doklad s průkazem způsobilosti vůdce plavidla (stejně tak tomu bude u průkazu způsobilosti členů posádky plavidla jiných než vůdců), plavecká služební knížka vydaná držiteli osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla bude samostatným dokladem. Bude-li tedy podle přechodného ustanovení vydáno uvedené unijní osvědčení, je třeba stanovit, že plavební úřad zároveň vydá tomuto vůdci zároveň plaveckou služební knížku.

Navrhuje se ve stejném, relativně dlouhém, období (cca deseti let od nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy) vyměnit rovněž dosavadní průkazy způsobilosti vůdců plavidel za průkazy způsobilosti vůdců plavidel vydané podle nově navrhované právní úpravy, a to při splnění stejných podmínek, jako v případě výměny dosavadního průkazu způsobilosti vůdce plavidla za osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla. Předkladatel k tomu přistupuje s odkazem na článek 38 odstavec 1 směrnice (EU) 2017/2397 za účelem sjednocení podoby a obsahu dokladů používaných na vnitrozemských vodních cestách a z důvodu ochrany plavebního provozu, kdy je účelné opětovně posoudit zdravotní způsobilost držitelů dosavadních dokladů dle požadavků, které nově vymezí prováděcí právní předpis vydaný Ministerstvem zdravotnictví.

K bodu 3

Návrh zákona zakotvuje rovněž přechodnou právní úpravu ve vztahu ke specifické skupině vůdců plavidel, kteří podle nově navrhované právní úpravy *budou podléhat* harmonizovaným požadavkům. Jde o vůdce plavidel (převozních lodí) spadajících do působnosti směrnice (EU) 2017/2397, kteří jsou držiteli průkazu způsobilosti převozníka ve smyslu § 12 vyhlášky č. 42/2015 Sb. Na tyto vůdce nedopadne přechodná unijní úprava obsažená v článku 38 odstavci 1 směrnice (EU) 2017/2397. Jak již bylo shora uvedeno (vizte odůvodnění k bodu 1), budou moci být v souladu s unijním přechodným ustanovením po stanovené přechodné období k doložení příslušného oprávnění (pokud jde o vnitrostátně vydané doklady) využity pouze průkazy způsobilosti kapitánů kategorie B a C vydané plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy (průkaz způsobilosti kapitána kategorie C přitom může být takto využit stejně jako je tomu doposud pouze na vodní cestě České republiky).

Navrhuje se proto konkrétní přechodné období (1 roku od nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy), po které bude možné oprávnění k výkonu funkce vůdce plavidla podléhajícího harmonizovaným požadavkům, a to konkrétně vůdce plavidla, které je převozní lodí

přpravující nejvýše 12 cestujících, doložit na vodní cestě České republiky rovněž platným průkazem způsobilosti převozníka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

Do doby uplynutí uvedeného přechodného období budou moci držitelé dosavadních dokladů požádat o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla, nicméně podmínky pro vydání těchto dokladů nebudou mírnější (jelikož směrnice (EU) 2017/2397 to neumožňuje) a uplatní se podmínky podle § 24b odst. 1 nebo § 24c odst. 1 návrhu zákona.

K bodu 4

Zakotvuje se přechodné ustanovení umožňující po jednoznačně stanovenou dobu (do dne 18. ledna 2032) využít k doložení oprávnění k *výkonu funkce kormidelníka* podle nově navrhované právní úpravy (ve smyslu § 24a odst. 1 návrhu zákona) vymezené doklady vydané podle dosavadní právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 10 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Navrhovanou přechodnou právní úpravu umožňuje unijní přechodné ustanovení obsažené v článku 38 odstavce 3 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož jiní členové posádky než vůdci plavidel, kteří jsou držiteli osvědčení o kvalifikaci vydaného členským státem přede dnem 18. ledna 2022 nebo kteří mají kvalifikaci, která byla uznána v jednom či více členských státech, se mohou na toto osvědčení nebo kvalifikaci spoléhat po dobu nejvýše deseti let od uvedeného dne. Uvedené unijní přechodné ustanovení rovněž stanoví, že během dotčeného období se tyto členové posádky mohou, pokud jde o uznávání kvalifikací orgány ostatních členských států, nadále opírat o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací, v platném znění.

Stanoví se proto, že oprávnění k *výkonu funkce kormidelníka* podle nové právní úpravy lze na vodní cestě České republiky do dne 18. ledna 2032 doložit rovněž platným *a)* průkazem způsobilosti kormidelníka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy nebo *b)* dokladem prokazujícím uznání způsobilosti k výkonu této funkce v České republice podle zákona o uznávání odborné kvalifikace. Vzhledem k tomu, že doklady prokazující oprávnění členů posádek plavidel jiných než vůdců dosud nepodléhaly harmonizaci, omezuje se možné využití těchto dosud vydaných dokladů vydaných vnitrostátně po stanovené období pouze na území příslušného státu, který daný doklad vydal, v daném případě tedy pouze na vodní cesty České republiky.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně

č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 5

Podle přechodné úpravy obsažené v článku 38 odstavci 3 směrnice (EU) 2017/2397 mohou členové posádky jiní než vůdci před koncem desetiletého přechodného období, v němž budou moci k doložení oprávnění k výkonu své funkce využít své stávající doklady, požádat o vydání osvědčení Unie o kvalifikaci příslušný orgán, který tato osvědčení vydá pod podmínkou, že předloží doklady prokazující jejich totožnost a zdravotní způsobilost. Unijní úprava rovněž stanoví, že, pokud tyto členové posádky požádají o osvědčení Unie o kvalifikaci, členské státy zajistí, aby bylo vydáno osvědčení o kvalifikaci, jehož požadavky na způsobilost jsou v porovnání s osvědčením, které má být nahrazeno, *podobné nebo nižší*. Osvědčení, jehož požadavky na způsobilost jsou vyšší než požadavky osvědčení, které má být nahrazeno, se vydá pouze tehdy, budou-li zároveň splněny uvedenou směrnicí vymezené dodatečné podmínky.

Předkladatel po provedené detailní komparaci požadavků uvedených ve směrnici (EU) 2017/2397 (odpovídající transpoziční úprava je obsažena v § 24b odst. 2 návrhu zákona) a dosavadní právní úpravě (vizte § 10 vyhlášky č. 42/2015 Sb.) vyhodnotil, že nová unijní úprava podmínek způsobilosti kormidelníka představuje *přísnější požadavky* (vyžaduje se zde v podmínkách České republiky držení platného průkazu způsobilosti k obsluze rádiových zařízení podle zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů), a tudíž se uplatní úprava uvedená v článku 38 odstavci 3 písm. c) uvedené směrnice. Žádosti o vydání *osvědčení Evropské unie o kvalifikaci kormidelníka* podané držitelem dosavadního dokladu tak bude vyhověno, *i) prokáže-li svoji totožnost, zdravotní způsobilost a bude držitelem platného průkazu způsobilosti k obsluze rádiových zařízení podle zákona o elektronických komunikacích nebo ii) prokáže-li svoji totožnost, zdravotní způsobilost a praxi v délce 1080 dnů včetně nejméně 720 dnů ve vnitrozemské plavbě (tedy praxe v obsluze námořní obchodní lodě může činit nejvíce 360 dnů).*

Směrnice (EU) 2017/2397 zároveň stanoví, že minimální doby plavby (v dikci návrhu zákona „délka praxe“) mohou být zkráceny o dobu plavby v délce nejvýše 360 dnů, pokud má žadatel diplom uznaný příslušným orgánem, který potvrzuje specializovaný výcvik žadatele ve vnitrozemské plavbě včetně plavební praxe. Stanoví se proto zároveň další možnost pro získání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci kormidelníka, předloží-li žadatel, který není držitelem platného průkazu způsobilosti k obsluze rádiových zařízení, průkaz totožnosti, lékařský posudek dokládající jeho zdravotní způsobilost, praxi v obsluze plavidla v rozsahu nejméně 720 dní, z níž praxe v obsluze námořní obchodní lodě může činit nejvíce 360 dnů, a maturitní vysvědčení nebo výuční list dokládající ukončené střední vzdělání žadatele v oboru vzdělání se zaměřením na lodní dopravu.

Navrhuje se ve stejném, relativně dlouhém, období (cca deseti let od nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy) vyměnit rovněž dosavadní průkazy způsobilosti kormidelníka za průkazy způsobilosti kormidelníka vydané podle nově navrhované právní úpravy, a to při splnění stejných podmínek, jako v případě výměny dosavadního průkazu způsobilosti kormidelníka za osvědčení Evropské unie o kvalifikaci kormidelníka. Předkladatel k tomu přistupuje s odkazem na

článek 38 odstavec 3 směrnice (EU) 2017/2397 za účelem sjednocení podoby a obsahu dokladů používaných na vnitrozemských vodních cestách a z důvodu ochrany plavebního provozu, kdy je účelné opětovně posoudit zdravotní způsobilost držitelů dosavadních dokladů dle požadavků, které nově vymezí prováděcí právní předpis vydaný Ministerstvem zdravotnictví.

K bodu 6

Zakotvuje se přechodné ustanovení umožňující po jednoznačně stanovenou dobu (do dne 18. ledna 2032) využít k doložení oprávnění k výkonu *funkce kvalifikovaného lodníka* podle nově navrhované právní úpravy (ve smyslu § 24a odst. 1 návrhu zákona) vymezené doklady vydané podle dosavadní právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 9 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Navrhovanou přechodnou právní úpravu umožňuje unijní přechodné ustanovení obsažené v článku 38 odstavce 3 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož jiní členové posádky než vůdci plavidel, kteří jsou držiteli osvědčení o kvalifikaci vydaného členským státem přede dnem 18. ledna 2022 nebo kteří mají kvalifikaci, která byla uznána v jednom či více členských státech, se mohou na toto osvědčení nebo kvalifikaci spoléhat po dobu nejvýše deseti let od uvedeného dne. Uvedené unijní přechodné ustanovení rovněž stanoví, že během dotčeného období se tito členové posádky mohou, pokud jde o uznávání kvalifikací orgány ostatních členských států, nadále opírat o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací, v platném znění.

Stanoví se proto, že oprávnění k výkonu *funkce kvalifikovaného lodníka* podle nové právní úpravy lze na vodní cestě České republiky do dne 18. ledna 2032 doložit rovněž platným *a)* průkazem způsobilosti lodního strojníka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy nebo *b)* dokladem prokazujícím uznání způsobilosti k výkonu této funkce v České republice podle zákona o uznávání odborné kvalifikace. Vzhledem k tomu, že doklady prokazující oprávnění členů posádek plavidel jiných než vůdců dosud nepodléhaly harmonizaci, omezuje se možné využití těchto dosud vydaných dokladů vydaných vnitrostátně po stanovené období pouze na území příslušného státu, který daný doklad vydal, v daném případě tedy pouze na vodní cesty České republiky.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 7

Jak bylo shora uvedeno, podle přechodné úpravy obsažené v článku 38 odstavci 3 směrnice (EU) 2017/2397 mohou členové posádky jiní než vůdci před koncem desetiletého přechodného období, v němž budou moci k doložení oprávnění k výkonu své funkce využít své stávající doklady, požádat o vydání osvědčení Unie o kvalifikaci příslušný orgán, který tato osvědčení vydá pod podmínkou, že předloží doklady prokazující jejich totožnost a zdravotní způsobilost. Unijní úprava

rovněž stanoví, že, pokud tito členové posádky požádají o osvědčení Unie o kvalifikaci, členské státy zajistí, aby bylo vydáno osvědčení o kvalifikaci, jehož požadavky na způsobilost jsou v porovnání s osvědčením, které má být nahrazeno, *podobné nebo nižší*. Osvědčení, jehož požadavky na způsobilost jsou vyšší než požadavky osvědčení, které má být nahrazeno, se vydá pouze tehdy, budou-li zároveň splněny uvedenou směrnicí vymezené dodatečné podmínky.

Funkce *kvalifikovaného lodníka*, kterou dosavadní vnitrostátní právní úprava nezná, nahradí stávající funkci lodního strojníka. Předkladatel po provedené detailní komparaci požadavků uvedených ve směrnici (EU) 2017/2397 (odpovídající transpoziční úprava je obsažena v § 24b odst. 3 návrhu zákona) a dosavadní právní úpravě (vizte § 9 vyhlášky č. 42/2015 Sb.) vyhodnotil, že nová unijní úprava podmínek způsobilosti kvalifikovaného lodníka představuje *mírnější požadavky*. Žádosti o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci kvalifikovaného lodníka podané držitelem odpovídajícího dosavadního dokladu tak bude vyhověno, prokáže-li žadatel svoji totožnost a zdravotní způsobilost.

Navrhuje se ve stejném, relativně dlouhém, období (cca deseti let od nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy) vyměnit rovněž dosavadní průkazy způsobilosti lodního strojníka za průkazy způsobilosti kvalifikovaného lodníka vydané podle nově navrhované právní úpravy, a to při splnění stejných podmínek, jako v případě výměny dosavadního průkazu způsobilosti lodního strojníka za osvědčení Evropské unie o kvalifikaci kvalifikovaného lodníka. Předkladatel k tomu přistupuje s odkazem na článek 38 odstavec 3 směrnice (EU) 2017/2397 za účelem sjednocení podoby a obsahu dokladů používaných na vnitrozemských vodních cestách a z důvodu ochrany plavebního provozu, kdy je účelné opětovně posoudit zdravotní způsobilost držitelů dosavadních dokladů dle požadavků, které nově vymezí prováděcí právní předpis vydaný Ministerstvem zdravotnictví.

K bodu 8

Zakotvuje se přechodné ustanovení umožňující po jednoznačně stanovenou dobu (do dne 18. ledna 2032) využít k doložení oprávnění k výkonu *funkce lodníka* podle nově navrhované právní úpravy (ve smyslu § 24a odst. 1 návrhu zákona) vymezené doklady vydané podle dosavadní právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 8 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Navrhovanou přechodnou právní úpravu umožňuje unijní přechodné ustanovení obsažené v článku 38 odstavce 3 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož jiní členové posádky než vůdci plavidel, kteří jsou držiteli osvědčení o kvalifikaci vydaného členským státem přede dnem 18. ledna 2022 nebo kteří mají kvalifikaci, která byla uznána v jednom či více členských státech, se mohou na toto osvědčení nebo kvalifikaci spoléhat po dobu nejvýše deseti let od uvedeného dne. Uvedené unijní přechodné ustanovení rovněž stanoví, že během dotčeného období se tito členové posádky mohou, pokud jde o uznávání kvalifikací orgány ostatních členských států, nadále opírat o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací, v platném znění.

Stanoví se proto, že oprávnění k výkonu *funkce lodníka* podle nové právní úpravy lze na vodní cestě České republiky do dne 18. ledna 2032 doložit rovněž platným *a)* průkazem způsobilosti lodníka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy nebo *b)* dokladem prokazujícím uznání způsobilosti k výkonu této funkce v České republice podle zákona o uznávání odborné kvalifikace. Vzhledem k tomu, že doklady prokazující oprávnění členů posádek plavidel

jiných než vůdců dosud nepodléhaly harmonizaci, omezuje se možné využití těchto dosud vydaných dokladů vydaných vnitrostátně po stanovené období pouze na území příslušného státu, který daný doklad vydal, v daném případě tedy pouze na vodní cesty České republiky.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 9

Jak bylo shora uvedeno, podle přechodné úpravy obsažené v článku 38 odstavci 3 směrnice (EU) 2017/2397 mohou členové posádky jiní než vůdci před koncem desetiletého přechodného období, v němž budou moci k doložení oprávnění k výkonu své funkce využít své stávající doklady, požádat o vydání osvědčení Unie o kvalifikaci příslušný orgán, který tato osvědčení vydá pod podmínkou, že předloží doklady prokazující jejich totožnost a zdravotní způsobilost. Unijní úprava rovněž stanoví, že, pokud tito členové posádky požádají o osvědčení Unie o kvalifikaci, členské státy zajistí, aby bylo vydáno osvědčení o kvalifikaci, jehož požadavky na způsobilost jsou v porovnání s osvědčením, které má být nahrazeno, *podobné nebo nižší*. Osvědčení, jehož požadavky na způsobilost jsou vyšší než požadavky osvědčení, které má být nahrazeno, se vydá pouze tehdy, budou-li zároveň splněny uvedenou směrnicí vymezené dodatečné podmínky.

Předkladatel po provedené detailní komparaci požadavků uvedených ve směrnici (EU) 2017/2397 (odpovídající transpoziční úprava je obsažena v § 24b odst. 4 návrhu zákona) a dosavadní právní úpravě (vizte § 8 vyhlášky č. 42/2015 Sb.) vyhodnotil, že nová unijní úprava podmínek způsobilosti lodníka může za jistých okolností představovat *přísnější požadavky*. Záleží totiž na tom, na základě splnění jaké konkrétní z několika možných podmínek daných stávající právní úpravou byl stávající průkaz způsobilosti lodníka vydán. Je proto stanoveno, že žádosti o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci lodníka podané držitelem odpovídajícího dosavadního dokladu bude vyhověno, prokáže-li žadatel svoji totožnost a zdravotní způsobilost a, jde-li o žadatele o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci lodníka, který za účelem vydání svého dosavadního dokladu musel složit zkoušku odborné způsobilosti (kdy právě v tomto případě byly stávající vnitrostátní podmínky vyhodnoceny jako mírnější), rovněž plaveckou služební knížku, námořnickou knížku, kopii lodního deníku nebo jiný doklad obsahující záznam o získání praxe v obsluze plavidla v rozsahu nejméně 540 dní, z níž praxe v obsluze námořní obchodní lodě může činit nejvíce 360 dnů. V tomto případě se tak uplatní úprava uvedená v článku 38 odstavci 3 písmeni a) uvedené směrnice.

Navrhuje se ve stejném, relativně dlouhém, období (cca deseti let od nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy) vyměnit rovněž dosavadní průkazy způsobilosti lodníka za průkazy způsobilosti lodníka vydané podle nově navrhované právní úpravy, a to při splnění stejných podmínek, jako v případě výměny dosavadního průkazu způsobilosti lodníka za osvědčení Evropské unie o kvalifikaci lodníka. Předkladatel k tomu přistupuje s odkazem na článek 38

odstavec 3 směrnice (EU) 2017/2397 za účelem sjednocení podoby a obsahu dokladů používaných na vnitrozemských vodních cestách a z důvodu ochrany plavebního provozu, kdy je účelné opětovně posoudit zdravotní způsobilost držitelů dosavadních dokladů dle požadavků, které nově vymezení prováděcí právní předpis vydaný Ministerstvem zdravotnictví.

K bodu 10

Zakotvuje se přechodné ustanovení umožňující po jednoznačně stanovenou dobu (do dne 18. ledna 2032) využít k doložení oprávnění k výkonu *funkce plavčíka* podle nově navrhované právní úpravy (ve smyslu § 24a odst. 1 návrhu zákona) vymezené doklady vydané podle dosavadní právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 7 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Navrhovanou přechodnou právní úpravu umožňuje unijní přechodné ustanovení obsažené v článku 38 odstavce 3 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož jiní členové posádky než vůdci plavidel, kteří jsou držiteli osvědčení o kvalifikaci vydaného členským státem přede dnem 18. ledna 2022 nebo kteří mají kvalifikaci, která byla uznána v jednom či více členských státech, se mohou na toto osvědčení nebo kvalifikaci spoléhat po dobu nejvýše deseti let od uvedeného dne. Uvedené unijní přechodné ustanovení rovněž stanoví, že během dotčeného období se tyto členové posádky mohou, pokud jde o uznávání kvalifikací orgány ostatních členských států, nadále opírat o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací, v platném znění.

Stanoví se proto, že oprávnění k výkonu *funkce plavčíka* podle nové právní úpravy lze na vodní cestě České republiky do dne 18. ledna 2032 doložit rovněž platným *a)* průkazem způsobilosti plavčíka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy nebo *b)* dokladem prokazujícím uznání způsobilosti k výkonu této funkce v České republice podle zákona o uznávání odborné kvalifikace. Vzhledem k tomu, že doklady prokazující oprávnění členů posádek plavidel jiných než vůdců dosud nepodléhaly harmonizaci, omezuje se možné využití těchto dosud vydaných dokladů vydaných vnitrostátně po stanovené období pouze na území příslušného státu, který daný doklad vydal, v daném případě tedy pouze na vodní cesty České republiky.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 11

Jak bylo shora uvedeno, podle přechodné úpravy obsažené v článku 38 odstavci 3 směrnice (EU) 2017/2397 mohou členové posádky jiní než vůdci před koncem desetiletého přechodného období, v němž budou moci k doložení oprávnění k výkonu své funkce využít své stávající doklady, požádat o vydání osvědčení Unie o kvalifikaci příslušný orgán, který tato osvědčení vydá pod podmínkou, že předloží doklady prokazující jejich totožnost a zdravotní způsobilost.

Ve srovnání s přechodnou právní úpravou týkající se kormidelníka, kvalifikovaného lodníka a lodníka článek 38 odstavec 3 směrnice (EU) 2017/2397 nestanoví pro případ, že by byly požadavky kladené na členy posádky plavidla na vstupní úrovni přísnější než dosavadní úprava vnitrostátní, žádné dodatečné požadavky. Stanoví se proto, že žádosti o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci plavčíka podané držitelem odpovídajícího dosavadního dokladu bude vyhověno, prokáže-li svoji totožnost a zdravotní způsobilost.

Navrhuje se ve stejném, relativně dlouhém, období (cca deseti let od nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy) vyměnit rovněž dosavadní průkazy způsobilosti plavčíka za průkazy způsobilosti plavčíka vydané podle nově navrhované právní úpravy, a to při splnění stejných podmínek, jako v případě výměny dosavadního průkazu způsobilosti plavčíka za osvědčení Evropské unie o kvalifikaci plavčíka. Předkladatel k tomu přistupuje s odkazem na článek 38 odstavec 3 směrnice (EU) 2017/2397 za účelem sjednocení podoby a obsahu dokladů používaných na vnitrozemských vodních cestách a z důvodu ochrany plavebního provozu, kdy je účelné opětovně posoudit zdravotní způsobilost držitelů dosavadních dokladů dle požadavků, které nově vymezí prováděcí právní předpis vydaný Ministerstvem zdravotnictví.

K bodu 12

Zakotvuje se přechodné ustanovení umožňující po jednoznačně stanovenou dobu (do dne 18. ledna 2032) využít k doložení oprávnění k výkonu *funkce pomocného lodníka* podle nově navrhované právní úpravy (ve smyslu § 24a odst. 1 návrhu zákona) vymezené doklady vydané podle dosavadní právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 6 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Navrhovanou přechodnou právní úpravu umožňuje unijní přechodné ustanovení obsažené v článku 38 odstavce 3 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož jiní členové posádky než vůdci plavidel, kteří jsou držiteli osvědčení o kvalifikaci vydaného členským státem přede dnem 18. ledna 2022 nebo kteří mají kvalifikaci, která byla uznána v jednom či více členských státech, se mohou na toto osvědčení nebo kvalifikaci spoléhat po dobu nejvýše deseti let od uvedeného dne. Uvedené unijní přechodné ustanovení rovněž stanoví, že během dotčeného období se tito členové posádky mohou, pokud jde o uznávání kvalifikací orgány ostatních členských států, nadále opírat o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací, v platném znění.

Stanoví se proto, že oprávnění k výkonu *funkce pomocného lodníka* podle nové právní úpravy lze na vodní cestě České republiky do dne 18. ledna 2032 doložit rovněž platným *a)* průkazem způsobilosti pomocného lodníka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy nebo *b)* dokladem prokazujícím uznání způsobilosti k výkonu této funkce v České republice podle zákona o uznávání odborné kvalifikace. Vzhledem k tomu, že doklady prokazující oprávnění členů posádek plavidel jiných než vůdců dosud nepodléhaly harmonizaci, omezuje se možné využití těchto dosud vydaných dokladů vydaných vnitrostátně po stanovené období pouze na území příslušného státu, který daný doklad vydal, v daném případě tedy pouze na vodní cesty České republiky.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně

č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 13

Jak bylo shora uvedeno, podle přechodné úpravy obsažené v článku 38 odstavci 3 směrnice (EU) 2017/2397 mohou členové posádky jiní než vůdci před koncem desetiletého přechodného období, v němž budou moci k doložení oprávnění k výkonu své funkce využít své stávající doklady, požádat o vydání osvědčení Unie o kvalifikaci příslušný orgán, který tato osvědčení vydá pod podmínkou, že předloží doklady prokazující jejich totožnost a zdravotní způsobilost.

Ve srovnání s přechodnou právní úpravou týkající se kormidelníka, kvalifikovaného lodníka a lodníka článek 38 odstavec 3 směrnice (EU) 2017/2397 nestanoví pro případ, že by byly požadavky kladené na členy posádky plavidla na vstupní úrovni přísnější než dosavadní úprava vnitrostátní, žádné dodatečné požadavky. Stanoví se proto, že žádosti o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci pomocného lodníka podané držitelem odpovídajícího dosavadního dokladu tak bude vyhověno, prokáže-li svoji totožnost a zdravotní způsobilost.

Navrhuje se ve stejném, relativně dlouhém, období (cca deseti let od nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy) vyměnit rovněž dosavadní průkazy způsobilosti pomocného lodníka za průkazy způsobilosti pomocného lodníka vydané podle nově navrhované právní úpravy, a to při splnění stejných podmínek, jako v případě výměny dosavadního průkazu způsobilosti pomocného lodníka za osvědčení Evropské unie o kvalifikaci pomocného lodníka. Předkladatel k tomu přistupuje s odkazem na článek 38 odstavec 3 směrnice (EU) 2017/2397 za účelem sjednocení podoby a obsahu dokladů používaných na vnitrozemských vodních cestách a z důvodu ochrany plavebního provozu, kdy je účelné opětovně posoudit zdravotní způsobilost držitelů dosavadních dokladů dle požadavků, které nově vymezí prováděcí právní předpis vydaný Ministerstvem zdravotnictví.

K bodu 14

Stanoví se, že v případě, kdy plavební úřad vydá doklad podle jednoho z přechodných ustanovení, tedy osvědčení Evropské unie o kvalifikaci člena posádky plavidla nebo průkaz způsobilosti člena posádky plavidla podle bodu 2, 5, 7, 9, 11 nebo 13, odevzdá žadatel o jeho vydání původní doklad plavebnímu úřadu.

K bodu 15

Podle stávající právní úpravy nemají vůdci plavidel plavecké služební knížky (plavecké služební knížky jsou vedeny pouze pro členy posádky jiné než vůdce). Nová unijní úprava však počítá s tím, že rovněž vůdci plavidla podléhající novým unijním požadavkům povedou vlastní plavecké služební knížky, do nichž budou zaznamenávat stanovené údaje. Je proto nezbytné stanovit přiměřenou dobu, v níž si vůdci plavidla budou muset požádat o vydání plavecké služební knížky, přičemž po tuto dobu je třeba tyto osoby osvobodit od plnění povinnosti zaznamenávat do tohoto dokladu příslušné údaje. Jako přiměřená doba pro tyto účely se jeví doba jednoho roku.

Stanoví se tak, že vůdce plavidla není povinen po dobu 1 roku ode dne nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy zaznamenávat v plavecké služební knížce vůdce plavidla příslušné údaje. Zároveň se toto pravidlo neuplatní v případě, kdy bude takovému vůdci plavidla v přechodném období (1 roku od nabytí účinnosti nové úpravy) vydáno osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkaz způsobilosti vůdce plavidla. V takovém případě bude vůdce plavidla povinen údaje v plavecké služební knížce vůdce plavidla zaznamenávat ode dne převzetí příslušného dokladu.

K bodu 16

Vzhledem k tomu, že držitelům průkazu způsobilosti vůdce plavidla je umožněno využívat dosavadní doklady do 18. ledna 2032, zatímco plnění povinnosti zaznamenávat v plavecké služební knížce stanovené údaje je bodem 15 přechodných ustanovení návrhu zákona odloženo pouze po období 1 roku ode dne nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy, mohou nastat případy, kdy uvedená povinnost bude muset být plněna, ačkoliv vůdce plavidla nebude mít plaveckou služební knížku, do níž by stanovené údaje mohl zaznamenávat. Stanoví se proto, že požádá-li vůdce plavidla do dne 18. ledna 2032 o vydání plavecké služební knížky, aniž by zároveň žádal o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla podle nově navrhované právní úpravy (případně podle bodu 2 přechodných ustanovení), plavební úřad tento doklad vydá. Pro vydání plavecké služební knížky nejsou stanoveny žádné podmínky, žadatel tedy pouze uhradí příslušný správní poplatek. Je rovněž stanoveno, že držitel takto vydané plavecké služební knížky je povinen tento doklad odevzdat plavebnímu úřadu do 15 dnů ode dne převzetí osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla vydaných podle nově navrhované právní úpravy (případně podle bodu 2 přechodných ustanovení).

K bodu 17

Zakotvuje se přechodné ustanovení reagující na článek 38 odstavec 4 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož plavecké služební knížky a lodní deníky vydané přede dnem 18. ledna 2022 v souladu s jinými pravidly, než jsou pravidla obsažená v této směrnici, mohou být aktivní po dobu nejvýše deseti let ode dne 18. ledna 2022.

Stanoví se tak, že vůdce plavidla podléhající harmonizovaným požadavkům může do dne 18. ledna 2032 zaznamenávat údaje do lodního deníku, do něhož byly tyto údaje zaznamenávány přede dnem nabytí účinnosti nově navrhované právní úpravy (podle dosavadní právní úpravy nebyly tyto doklady vydávány plavebním úřadem), kdy navíc při zaznamenávání údajů v takovém případě nemusí postupovat v souladu s pokyny stanovenými příslušnou unijní úpravou (obsah a struktura této lodní listiny novým unijním požadavkům nemusí odpovídat).

K bodu 18

Zakotvuje se přechodné ustanovení reagující na článek 38 odstavec 2 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož při vydávání osvědčení Unie o kvalifikaci členské státy pokud možno zaručí dříve přiznané nároky, zejména pokud jde o zvláštní povolení.

Stanoví se, že zvláštní oprávnění k vedení plavidla plujícího pomocí radaru podle nově navrhované právní úpravy lze do dne 18. ledna 2032 doložit rovněž platným průkazem způsobilosti k vedení plavidla plujícího pomocí radaru vydaným plavebním úřadem podle stávající vnitrostátní

právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 16 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Uvedená přechodná možnost uznat dosavadní zvláštní povolení dopadne pouze na vůdce plavidla, u nichž směrnice (EU) 2017/2397 umožňuje dočasně používat dosud vydané doklady (osvědčení vůdců plavidel) v souladu s konkrétními unijními akty vymezenými ve svém článku 38 odstavci 1. Předkladatel vyhodnotil, že těmito dosud vydanými doklady jsou průkaz způsobilosti kapitána kategorie B a C. Je proto stanoveno, že doložit předmětné zvláštní oprávnění po stanovenou přechodnou dobu (dosud vydaným vnitrostátním) platným průkazem způsobilosti k vedení plavidla plujícího pomocí radaru je možné pouze v případě, že jeho držitel je zároveň držitelem platného průkazu způsobilosti kapitána kategorie B nebo C. Zároveň je umožněno prokázat uvedené zvláštní oprávnění po uvedenou přechodnou dobu rovněž obdobným dokladem vydaným jiným členským státem Evropské unie.

Vydá-li plavební úřad držiteli platného průkazu způsobilosti k vedení plavidla plujícího pomocí radaru osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkaz způsobilosti vůdce plavidla v přechodném období (podle bodu 2 přechodných ustanovení), vyznačí do tohoto dokladu zvláštní oprávnění k vedení plavidla plujícího pomocí radaru.

K bodu 19

Návrh zákona zakotvuje rovněž přechodné ustanovení postihující případy, kdy držitel platného průkazu způsobilosti vůdce plavidla vydaného podle dosavadní právní úpravy, na něhož se vztahuje unijním právem stanovená možnost využít stávající oprávnění (tedy průkazu způsobilosti kapitána kategorie B nebo C), požádá po nabytí účinnosti nově navrhované úpravy o udělení některého ze zvláštních oprávnění (konkrétně zvláštního oprávnění k vedení plavidla plujícího pomocí radaru nebo zajišťujícího pohyb tlačné sestavy plavidel s plochou alespoň 7 000 m²). Je stanoveno, že v takovém případě požádá současně o vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla podle bodu 2 přechodných ustanovení. Je totiž nezbytné, aby takové zvláštní oprávnění bylo vyznačeno již do nového dokladu, který takový záznam umožní. Přechodné ustanovení tak stanoví, že plavební úřad v případě vyhovění žádosti (o udělení zvláštního oprávnění a vydání osvědčení Evropské unie o kvalifikaci vůdce plavidla nebo průkazu způsobilosti vůdce plavidla) vyznačí do osvědčení nebo průkazu vydaného podle bodu 2 příslušné zvláštní oprávnění.

K bodu 20

Zakotvuje se přechodné ustanovení, které vychází z článku 38 odstavec 1 směrnice (EU) 2017/2397, podle něhož vybraná osvědčení vůdců plavidel vydaná podle dosavadní unijní úpravy jsou po přechodnou dobu nadále platná. Stanoví se, že oprávnění k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících podle nově navrhované právní úpravy lze do dne 18. ledna 2032 doložit rovněž platným osvědčením pro vedení a obsluhu plavidla přepravujícího cestující vydaným plavebním úřadem podle stávající právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 17 vyhlášky č. 42/2015 Sb.).

Předkladatel vyhodnotil, že držitelé průkazů způsobilosti kapitána B a C vydaných podle dosavadní právní úpravy spadají pod osoby, jimž mohla být přiznána oprávnění obdobná oprávněním, která nově navrhovaná právní úprava pojímá jako oprávnění k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících. Vycházel přitom z článku 10 směrnice Rady 96/50/ES ze dne

23. července 1996 o harmonizaci podmínek pro získání národních osvědčení vůdců plavidel pro přepravu zboží a cestujících na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství, podle něhož k vedení plavidla přepravujícího cestující na vodních cestách členských států musí mít vůdce plavidla nebo jiný člen posádky plavidla zvláštní osvědčení vydané příslušným orgánem na důkaz složení odborné zkoušky z oborů podle kapitoly C přílohy II. Zároveň bylo nutno přistoupit k zúžení okruhu osob, které mohou stávající doklad vydaný podle vnitrostátní právní úpravy nadále využít, pouze na vybrané vůdce plavidla, jelikož stávající právní úprava umožňuje držení takového dokladu rovněž pro členy posádky plavidla jiné než vůdce (vizte § 17 odst. 1 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Je proto stanoveno, že možnost doložit oprávnění k výkonu činnosti odborníka na přepravu cestujících po stanovenou přechodnou dobu (dosud vydaným vnitrostátním) platným osvědčením pro vedení a obsluhu plavidla přepravujícího cestující je možné pouze v případě, že jeho držitel je zároveň držitelem platného průkazu způsobilosti kapitána kategorie B nebo C. Zároveň je umožněno prokázat uvedené zvláštní oprávnění po uvedení přechodnou dobu rovněž obdobným dokladem vydaným jiným členským státem Evropské unie.

K bodu 21

Zakotvuje se přechodné ustanovení, podle něhož bude oprávnění k obsluze plovoucího stroje podle nově navrhované právní úpravy možno doložit rovněž platným průkazem způsobilosti strojníka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 15 vyhlášky č. 42/2015 Sb.).

K bodu 22

Přechodná právní úprava obsažená v tomto bodě umožní doložení oprávnění k vedení malého plavidla podle nově navrhované právní úpravy rovněž platným průkazem způsobilosti vůdce malého plavidla nebo mezinárodním průkazem způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vydaným plavebním úřadem podle právní úpravy dosavadní (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 13 nebo 14 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Uvedené oprávnění bude možné vedle toho doložit také platným mezinárodním průkazem způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vydaným jiným státem. V obou případech bude dané oprávnění takto možno doložit v rozsahu vyznačeném v příslušném (takto nadále využitelném) dokladu. Bude-li tak například vůdce malého plavidla před nabytím účinnosti nově navrhované právní úpravy držitelem průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla pro kategorii oprávnění M20, bude moci tímto dokladem doložit oprávnění k vedení malého plavidla podle nově navrhované právní úpravy, ovšem opět pouze v rozsahu dosavadního oprávnění.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 23

Návrh zákona zakotvuje rovněž přechodnou právní úpravu ve vztahu k další specifické skupině vůdců plavidel, kteří podle nově navrhované právní úpravy ve srovnání s vůdci, na něž dopadá bod 3 přechodných ustanovení, *nebudou podléhat* harmonizovaným požadavkům. Jde o vůdce plavidel (převozních lodí) nespádajících do působnosti směrnice (EU) 2017/2397, konkrétně převozníky vedoucí malá plavidla přepravující nejvýše 12 cestujících, kteří jsou držiteli průkazu způsobilosti převozníka ve smyslu § 12 vyhlášky č. 42/2015 Sb.

Vzhledem k tomu, že tito vůdci plavidel mohou být regulováni čistě na vnitrostátní úrovni, navrhuje se, aby oprávnění k výkonu funkce vůdce malého plavidla (které je převozní lodí přepravující nejvýše 12 cestujících) podle nově navrhované právní úpravy bylo možno do 18. ledna 2032 doložit rovněž platným průkazem způsobilosti převozníka vydaným plavebním úřadem podle dosavadní právní úpravy. Je rovněž stanoveno, že, požádá-li držitel průkazu způsobilosti převozníka do dne 18. ledna 2032 o vydání průkazu způsobilosti vůdce malého plavidla, vydá plavební úřad tento doklad za zjednodušených podmínek (pouze na základě předložení průkazu totožnosti a lékařského posudku dokládajícího zdravotní způsobilost žadatele).

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 24

Přechodná právní úprava obsažená v tomto bodě umožní doložení oprávnění k vedení rekreačního plavidla jiného než malého (nepodléhajícího harmonizovaným požadavkům) podle nově navrhované právní úpravy rovněž platným mezinárodním průkazem způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vydaným plavebním úřadem podle právní úpravy dosavadní (ve smyslu § 25 zákona o vnitrozemské plavbě ve spojení s § 14 vyhlášky č. 42/2015 Sb.). Uvedené oprávnění bude možné vedle toho doložit také platným mezinárodním průkazem způsobilosti vůdce rekreačního plavidla vydaným jiným státem. V obou případech bude dané oprávnění takto možno doložit v rozsahu vyznačeném v příslušném (takto nadále využitelném) dokladu. Bude-li tak například vůdce takového plavidla před nabytím účinnosti nově navrhované právní úpravy držitelem mezinárodního průkazu způsobilosti vůdce rekreačního plavidla pro kategorii oprávnění M a S, bude moci tímto dokladem doložit oprávnění k vedení uvedeného rekreačního plavidla podle nově navrhované právní úpravy, ovšem opět pouze v rozsahu dosavadního oprávnění.

Je vhodné upřesnit, že k doložení předmětného oprávnění budou moci sloužit pouze platné doklady. Doklady, které pozbyly svoji platnost, takto využity být nemohou. Nemožnost využití takovýchto (tedy neplatných) dokladů bude zahrnovat mimo jiné případy, kdy nebyl příslušný průkaz způsobilosti vyměněn na základě přechodných ustanovení obsažených v zákoně č. 187/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),

ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a z tohoto důvodu pozbyl své platnosti.

K bodu 25

Zakotvuje se přechodné ustanovení, podle něhož osoby pověřené ověřováním praktických dovedností při vedení malého plavidla podle dosavadní právní úpravy budou považovány za osoby pověřené prováděním zkoušky z praktických dovedností potřebných k vedení malého nebo rekreačního plavidla podle právní úpravy nově navrhované. Předmětné přechodné ustanovení předejde situaci, kdy by plavební úřad musel přistoupit k převydání dosud vydaných pověření (dosud pověřených osob, které provádí ověřování praktických dovedností při vedení malého plavidla, jsou řádově stovky).

K bodu 26

Bod 25 obsahuje obvyklé přechodné ustanovení týkající se nastavení pravidel pro dokončení správních řízení zahájených před účinností nově navrhované právní úpravy. Taková řízení se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

K části druhé, článku III (Změna zákona o správních poplatcích)

V návaznosti na provedené implementační úpravy obsažené v návrhu zákona dochází v zákoně o správních poplatcích k zavedení nových správních poplatků včetně jejich sazeb za vybrané úkony nebo k úpravě stávajících správních poplatků, včetně výše jejich sazeb. Výše sazeb doplňovaných nebo upravovaných správních poplatků pak odráží náročnost provedení jednotlivých úkonů.

K části třetí, článku IV (Účinnost)

Transpoziční lhůty směrnice (EU) 2017/2397 a směrnice (EU) 2020/12 uplynou dne 17. ledna 2022.

Navrhuje se stanovit účinnost návrhu zákona tak, aby byla zohledněna předpokládaná délka legislativního procesu. S ohledem na konec volebního období Poslanecké sněmovny totiž bude tato legislativní předloha projednána až následující Poslaneckou sněmovnou vzešlou z podzimních voleb. Navrhuje se tedy, aby návrh zákona nabyl účinnosti 1. července 2022.

Odložená účinnost se navrhuje ve vztahu k právní úpravě speciálního způsobu podání poměrně širokého okruhu žádostí ve věcech souvisejících se způsobilostí osob k vedení či obsluze plavidel či výkonu odborných činností s provozováním plavidel bezprostředně souvisejících. Návrh zákona počítá s možností provedení tohoto jednostranného úkonu vůči plavebnímu úřadu rovněž elektronicky způsobem umožňujícím dálkový přístup prostřednictvím uživatelského rozhraní stanoveného plavebním úřadem, a to v zájmu zajištění celkového zvýšení efektivity a „uživatelské přívětivosti“ při předkládání uvedených žádostí. Pro umožnění daného způsobu podávání žádostí je nicméně (z hlediska potřebného technického či technologického zabezpečení tohoto procesu) nezbytné vytvořit potřebný časový prostor. Relevantní ustanovení tak nabydou účinnosti dnem 1. července 2023.